

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 23 (1790) 1984 BIRŽELIS-JUNE 7 • ŠV. KAZIMIERO METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Idėjinė pakalnė

Mūsų jaunimas išeivijoje turi gyventi dviejuose pasauliuose — lietuviškajame ir gyvenamojo krašto. Tie du pasauliai, o kai kur net trys, yra ne kas kita kaip lietuviškasis ir nelietuviškasis gyvenimas bei kultūra. Nelietuviškąjį mūsų jaunimo pasaulį formuoja gyvenamo krašto mokykla ir visa kultūrinė aplinka. Lietuviškąjį jaunimo pasaulį formuoja šeima, mokykla, parapija, organizacija ir visa dar galima kultūrinė aplinka. Nepaskutinę vietą užima jaunimo organizacijos bei sambūriai, kuriuose jaunimas dalyvauja savanoriškai. Organizacinis mūsų jaunimo formavimas vyksta dviem kryptimis — idėjine ir pragmatine. Vienos organizacijos pagrindinė užduotis — laikyti idėjinę formavimą, principų idėjų bei paruošimą rimtam ateities gyvenimui, kitos patenkina lengvą pramoginių stiliumi, pabrėžia dainą, šokį, žaismą, sportą. Nėra abejonės, kad pramoginė jaunimo formavimo linkmė yra patrauklesnė, labiau viliojanti. Dėl to ji turi ir didesnį pasiekimą. Juk kas daugiau jaunimo sutelkia: ar ne tautinių šokių šventės, sportinės žaidynės? Tokio pobūdžio renginiuose matyti šimtai ir tūkstančiai lietuviško jaunimo. Tuo tarpu idėjinę organizacijų — ateitininkų ir skautų renginiuose matyti žymiai mažiau jaunimo, nes juose pabrėžiamas idėjinis pradai, kuris apsprendžia ir veiklos pobūdį.

ABI MINĖTOS jaunimo formavimo linkmės yra reikalingos ir naudingos, tačiau visuomeniniu požiūriu svarbesnės yra idėjinės organizacijos, teikiančios jaunimui gyvenimo kryptį, diegiančios principines gaires, ruošiančios visuomeniniam gyvenimui. Jei liksime tikėtis su pramogine linkme, turėsime ankščiau ar vėliau laidoti visuomeninę lietuvių veiklą ir apsiriboti siauru pramoginio pobūdžio gyvenimu, kuriam neberūpi jokie idealai, jokia kova už kitų laisvę, žmogaus teises ir pan. Vien dainuodamas, šokdamas ar sportuodamas jaunuolis nepasiruošia visuomeniniam gyvenimui, kuriam neužtenka vien pramoginių renginių. Čia reikia idėjos, principo žmonių, pasiryžusių kovoti už lietuviškuosius idealus. Dėl to ir yra svarbu, žiūrint ateitininkų ir skautų formavimą daugiau idėjine kryptimi, nepažeidžiant ir pramoginio momento. Jei ir dabar galime pastebėti, kad žymesnį jaunuosios kartos veikėjai ateina iš idėjinę organizacijų, turinčių senas tradicijas ir išbandytus metodus. Dėl to tokias organizacijas turėtume daugiau remti ne tik tai išmokti, bet ir žmonėmis, galinčiais įnešti tikros idėjinės dvasios. O tokių žmonių eilės retėja. Vienas tokių buvo pvz. kun. Stasys Yla. Iš jo daug kas galėtų pasimokyti, kaip turtinti bei stiprinti organizaciją idėjine dvasia ir nenustoti patrauklumo.

PO 40 METŲ gyvenimo išeivijoje daug kas pasikeitė. Tai gerai jaučia vyresnioji karta, bet dar daugiau — jaunoji. Aiškiai matyti, kad idėjinė linkmė yra gerokai susilpnėjusi. Ir ateitininkuose, ir skautuose vis labiau įsigali pramoginė linkmė, patenkinanti žaidimais, išvykomis, sportu, vaišėmis ir pan. Kitaip tariant, einama idėjinę pakalnę. Tai pavojus, kuris tyko dabarties mūsų jaunimą. Pagrindiniai idealai — Dievas ir tėvynė darosi nepopuliari, lengvai užmirštami, nesvarbūs. Tai įtaka gyvenamos aplinkos, kurioje stipriai reiškiasi agnostinis ir pragmatinis nusiteikimas. Agnostikai Dievas yra nesvarbus — Jis gal yra, gal nėra. Kovoti už Dievą jis nemato prasmės. Pragmatikai nesvarbi yra ir tėvynė, nes jis žiūri visą pirmą asmeninės naudos ir klausia ką jam tėvynė duoda. Jai aukotis jis nemato prasmės. Tokio pobūdžio nusiteikimas šiandieną yra platus. Seniau lietuvių išeivijos grėsmė buvo ateizmas, ypatingai šiūpinis, o dabar — daug švelnesnis „izmai“, kurių įtaka yra betgi regimai neigiami. Mūsų idėjinę organizacijų vadovai, matydami tokią dvasinę būklę, turėtų atkreipti dėmesį ir stiprinti idėjinį veiklos pagrindus. Jų susirinkimai, sueigos, stovyklos, šventiniai renginiai, kursai turėtų telktis apie tradicinius lietuvių tautos idealus ir į juos atremti visą veiklą, paliekant pramoginiam pradui antraeilę vietą. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Apsukrieji išvengia mokesčių

Abu Toronto dienraščiai — „Star“ ir „The Globe and Mail“ gegužės pradžioje paskelbė vedamuosius ta pačia tema, liečiančią pajamų mokesčio išvengiančius turtingus kanadiečius. Remiantis statistikos duomenimis, 1982 m. pajamų mokesčio išvengė 239 asmenys, kurių metinis pajamų prašoko \$250.000. Niekas nemokėjo ir 1.000 kitų asmenų, kurių pajamos buvo tarp \$100.000 ir \$200.000. Nuo pajamų mokesčio išsiskuto 6.500 kanadiečių, uždarbį turėjusių tarp \$50.000 ir \$100.000. Gerų patarėjų dėka jie suranda spragų pajamų mokesčio įstatymuose ir jomis sumaniai pasinaudoja. Tuo tarpu mokesčio neišvengia net ir skurdų uždarbį turintys kanadiečiai, kuriuos reikėtų laikyti vargšais. Dienraščiai primena, kad panaši

situacija buvo ir JAV, kol ten buvo priimtas naujas įstatymas 1983 m. Dabar visi amerikiečiai, uždirbantys daugiau kaip \$30.000 per metus, negali visiškai išvengti pajamų mokesčio. Nesvarbu, kiek jie surastų spragų, kiekvienas turi 20% pajamų atiduoti pajamų mokesčiui. Pasak dienraščių, tokio įstatymo reikia ir Kanadoje, kurios biudžetą sleigia metinis \$30 milijonų deficitas.

Ministeris namų reikalams R. LeBlanc Kanados parlamentui pateikė mirties vadinamą namo skolų draudos projektą, kuris buvo pažadėtas š. m. vasario 15 d. paskelbtame biudžete. Šia drauda norima sumažinti mėsėnesines mirties išmokas, kai jas padidina per aukštos palūkanos paraisčiai (Nukelta į 8-tą psl.)

Kanados sostinėje Otavoje 1984.IV.29 buvo surengtas šv. Kazimiero sukakties minėjimas, kurio pamaldas katedroje laikė šv. Tėvo atstovas pranciškus ANGELO PALMAS. Nuotraukoje jis — tarp lietuvių, kuriuos iškėlė jam atitinkama meniška adresa ir kazimierinis sidabro medalis. Iš kairės: Rasa Jurkutė, Rima Radžiūtė, Lina Radžiūtė, atstovavusios šia proga Otavos lietuviams. Nuotr. J. V. Danio

Dviejų frontų spaudoje

Apie okupuotą Lietuvą laisvajame pasaulyje vienaip rašo sovietai, kitaip — amerikiečiai

Lietuvos vardas pasaulinėje spaudoje vis dažniau iškyla, ypač po kazimierinių iškilmių Romoje. Laisvoji spauda pabrėžia religijos persekiojimą, turistinius suvaržymus, lietuvių priešinimąsi bei pogrindžio spaudą, o sovietinė bei komunistinė spauda kelia į padanges ekonominę Lietuvos gerovę, technologinę pažangą, ligšiolinius laimėjimus ir t.t.

„Spoutnik“

Vakaruose yra plačiai skaitomas mėnraštis „Reader's Digest“, kuriame spausdinami straipsniai, atrinkti iš įvairių periodinių leidinių. Sovietai irgi turi panašų mėnraštį „Spoutnik“. Jo prancūziškoje laidoje 1984 m. gegužės mėn. numeryje išspausdintas straipsnis „Grįžimas prie žemės“, parašytas Kapitolinos Kojevnikovos ir Petro Keidošiaus, gausiai iliustruotas Boriso Zadvil spalvotomis nuotraukomis. Šis straipsnis paimtas iš rusiško laikraščio „Literaturnaja gazeta“.

Jame rašoma, kad Lietuva sovietinio valdymo metais išvystė pramonę ir nebėra žemės ūkio kraštas, kaip tai buvo seniau. Dabar kaimuose gyvena tik apie 20% krašto žmonių. Seniau juose gyveno du trečdaliai. Pažangios technikos dėka žemės ūkio gaminių rityje Lietuva primauja Sovietų Sąjungoje. Apie kolchozininkų gyvenimą sovietinis laikraštis taip sako: „Paskiri jų namai yra elegantiški ir patogūs, keliai asfaltuoti, atlyginimai dideli. Veikia vaikų darželiai bei lopšeliai, krautuvės, įvairios paslaugos. Tai sudaro dabarties lietuvių kaimų patrauklumą. Tie, kurie kadaise persikėlė gyventi į miestus, vis dažniau ima galvoti, ar neatėjo laikas grįžti į kaimus“ (49 psl.).

Taip atrodo dalykai propagandistai. Jei iš tikrųjų dalykai taip atrodytų, kaip čia rašoma, sovietinė valdžia leistų turistams laisvai lankytis kolchozus ir gėrėtis jais. Deja, užsienio tautiečiai, matę Lietuvos kolchozus, grįžo su kitokiais išpužiais. Tikrovė esanti visai kitokia. Yra vienas kitas išpužingasis kolchozas, skirtas užsieniečiams parodyti, bet kituose — toli gražu nuo skelbiamo „kolchozino rojaus“.

Kolchozuose

Prancūziškasis „Spoutnik“ iškelia ir kolchozininkų gyvenimo grožį, pridėdamas išpuodingą spalvotą gyvenamo namo nuotrauką. Statant gyvenvietes bei planuojant būvę atsižvelgta į lietuvių psichologiją. Seniau jie gyvenę vieniškiuose ir pripratę prie atskirų namų bei kiemų aplinkos. Dėl to atsakyta nuo bendrųjų ir prisitaikyta prie gyventojų skonio. „Tarybų Lietuvos“ kolchozo pavaduotojas Vaclovas Rudzinskis pareiškė, esą kolchozas stato namus ir sudaro sąlygas jaunom šeimom juos pirkti arba nuomoti. Kolchozininkui leidžiama turėti vieną karvę (didesnė šeimom — dvi), auginti bėkonus, paukščius, kralikus. Daudelis kolchozininkų užaugintus gyvulius parduoda valstybei.

„Gegužės devintosios“ kolchozas turis mokyklą, kultūros namus, gimnazijos salę, plaukyklą. Kaip mieste. Dirba jauni mokytojai, baigę Vilniaus universitetą. Mokyklon eina 140 vaikų. Joje yra 10 skyrių. Jos mokiniai dabar esą nesiskiria nuo miesto vaikų, nes išeina tą pačią mokslo programą, žiūri tuos pačius filmus, seka tą pačią televiziją.

Taip dėstė kolchozo pirm. Algirdas Songaila, pastebėdamas, kad mokiniai, baigę mitykų mokyklą, kolchoze nepasilekia ir išvyksta į miestus tolimesnėm studijom.

Turtingesni kolchozai pajėgia skirti daugiau lėšų kultūrinei veiklai — kvieisti teatrų iš miestų, steigti premijas, remti dailininkus. Dėl pagerėjusios kolchozų padėties prasidėjusi „žalioji banga“, t.y. grįžimas į kolchozų gyvenvietes, nes čia gyvenimas nebesiskiria nuo miestiečių.

Taip pasakoja prancūzams sovietiniai propagandistai. Nežinantieji tikrosios būklės patikės, žinantieji šypsosis, o Lietuvoje gyvenantys liūdes. Ir kaip gali ten žmonės nelūdeti, kai iš niūraus kalėjimo padaromas gražus rojus. Žinoma, per 40 pastarųjų metų Lietuvoje padaryta pažanga, bet juk ir kalėjimai nestovi vietoje — ir juose daroma pažanga, nors ir vėžio žingsniu.

Kaip priešingybė sovietinei propagandai minėtinos žinios, ateinančios iš pačios Lietuvos. Pvz. vienam laisvės rašoma: „Atėjus naujam vadiui (t.y. Černenkai, Red.), pasidarė geriau — nebėra eilų

prie parduotuvių. Nueini į parduotuvę, pasivaikščioji, pasidairai ir tuščias sugrįžti“.

„National Review“

Kitaip rašo apie Lietuvą laisvojo pasaulio spauda — ji nuolat pabrėžia sovietinę vergiją Baltijos kraštuose ir jos tautų kovą prieš vergiją. Pvz. „National Review“ 1984 m. gegužės mėnesio laidoje išspausdino straipsnį „The Baltic Nations' Struggle“. Jos autorius Erik v. Kuehnelt-Leddihn, patenkęs trumpą Baltijos kraštų apžvalgą, ilgiau sustoja ties Lietuva, kurios padėtis esanti sudėtingesnė. Ji yra buvusi imperijos viduriniams amžiais, paskutinę priėmusi krikščionybę Europoje. Jos istorija glaudžiai susijusi su Lenkijos, nors lenkų ir lietuvių kalbos skirtingos. „Beveik visos karališkosios lenkų šeimos buvo lietuvių kilmės, kaip ir garsieji lenkai — poetas Adamas Mickevičius, karys-valstybininkas Juozas Pilsudskis. Nors lenkų-lietuvių sandrauga abiem pusėm buvo naudinga, lietuviui pabūgo nutautinantis lenkų įtakos. Ir kai išmuše laisvės valanda 1918 m., lietuviui atsiskyrė su savo sostine Vilniumi. Bet lenkai jėga užėmė tą miestą kaip labai lenkišką“ — rašo minėtasis autorius.

Toliau jis primena, kad lietuviui buvo paskutiniai pagony Europoje, tačiau priėmė katalikybę už ją stipriai kovoję.

Baltijos kraštai Kremlui esą svarbūs daugeliu atžvalgų. Jis laikys juos paglemžęs tol, kol galės, t.y. kol patys baltiečiai išsilaisvins arba bus išlaisvinti. Baltijos kraštų gyventojai, kaip ir „demokratinės“ Vokietijos žmonės, yra geri darbininkai, techniškai pasirušę. Tai gana retos savybės Sovietų Sąjungoje. Be to, geografinė baltiečių pozicija ir jų kultūra sudaro sovietams „langus į Vakarus“.

Jau Rusijos carai bandė rusinti baltiečius, tačiau Lenino šalininkai pasirodė esą daug radikalesni — jie deportavo bei naikino baltiečius ir atgabeno rusus į Baltijos kraštus. Labiausiai demografiniu požiūriu nukentėjo Estija ir Latvija. „Lietuva turi geriausias perspektyvas dėl didelio gimimų skaičiaus ir stipraus ryšio su Katalikų Bendrija. Nors tarp lenkų ir lietuvių pasidarė geriau — nebėra eilų

prie parduotuvių. Nueini į parduotuvę, pasivaikščioji, pasidairai ir tuščias sugrįžti“.

„National Review“

Kitaip rašo apie Lietuvą laisvojo pasaulio spauda — ji nuolat pabrėžia sovietinę vergiją Baltijos kraštuose ir jos tautų kovą prieš vergiją. Pvz. „National Review“ 1984 m. gegužės mėnesio laidoje išspausdino straipsnį „The Baltic Nations' Struggle“. Jos autorius Erik v. Kuehnelt-Leddihn, patenkęs trumpą Baltijos kraštų apžvalgą, ilgiau sustoja ties Lietuva, kurios padėtis esanti sudėtingesnė. Ji yra buvusi imperijos viduriniams amžiais, paskutinę priėmusi krikščionybę Europoje. Jos istorija glaudžiai susijusi su Lenkijos, nors lenkų ir lietuvių kalbos skirtingos. „Beveik visos karališkosios lenkų šeimos buvo lietuvių kilmės, kaip ir garsieji lenkai — poetas Adamas Mickevičius, karys-valstybininkas Juozas Pilsudskis. Nors lenkų-lietuvių sandrauga abiem pusėm buvo naudinga, lietuviui pabūgo nutautinantis lenkų įtakos. Ir kai išmuše laisvės valanda 1918 m., lietuviui atsiskyrė su savo sostine Vilniumi. Bet lenkai jėga užėmė tą miestą kaip labai lenkišką“ — rašo minėtasis autorius.

Toliau jis primena, kad lietuviui buvo paskutiniai pagony Europoje, tačiau priėmė katalikybę už ją stipriai kovoję.

Baltijos kraštai Kremlui esą svarbūs daugeliu atžvalgų. Jis laikys juos paglemžęs tol, kol galės, t.y. kol patys baltiečiai išsilaisvins arba bus išlaisvinti. Baltijos kraštų gyventojai, kaip ir „demokratinės“ Vokietijos žmonės, yra geri darbininkai, techniškai pasirušę. Tai gana retos savybės Sovietų Sąjungoje. Be to, geografinė baltiečių pozicija ir jų kultūra sudaro sovietams „langus į Vakarus“.

Jau Rusijos carai bandė rusinti baltiečius, tačiau Lenino šalininkai pasirodė esą daug radikalesni — jie deportavo bei naikino baltiečius ir atgabeno rusus į Baltijos kraštus. Labiausiai demografiniu požiūriu nukentėjo Estija ir Latvija. „Lietuva turi geriausias perspektyvas dėl didelio gimimų skaičiaus ir stipraus ryšio su Katalikų Bendrija. Nors tarp lenkų ir lietuvių pasidarė geriau — nebėra eilų

prie parduotuvių. Nueini į parduotuvę, pasivaikščioji, pasidairai ir tuščias sugrįžti“.

„National Review“

Kitaip rašo apie Lietuvą laisvojo pasaulio spauda — ji nuolat pabrėžia sovietinę vergiją Baltijos kraštuose ir jos tautų kovą prieš vergiją. Pvz. „National Review“ 1984 m. gegužės mėnesio laidoje išspausdino straipsnį „The Baltic Nations' Struggle“. Jos autorius Erik v. Kuehnelt-Leddihn, patenkęs trumpą Baltijos kraštų apžvalgą, ilgiau sustoja ties Lietuva, kurios padėtis esanti sudėtingesnė. Ji yra buvusi imperijos viduriniams amžiais, paskutinę priėmusi krikščionybę Europoje. Jos istorija glaudžiai susijusi su Lenkijos, nors lenkų ir lietuvių kalbos skirtingos. „Beveik visos karališkosios lenkų šeimos buvo lietuvių kilmės, kaip ir garsieji lenkai — poetas Adamas Mickevičius, karys-valstybininkas Juozas Pilsudskis. Nors lenkų-lietuvių sandrauga abiem pusėm buvo naudinga, lietuviui pabūgo nutautinantis lenkų įtakos. Ir kai išmuše laisvės valanda 1918 m., lietuviui atsiskyrė su savo sostine Vilniumi. Bet lenkai jėga užėmė tą miestą kaip labai lenkišką“ — rašo minėtasis autorius.

Toliau jis primena, kad lietuviui buvo paskutiniai pagony Europoje, tačiau priėmė katalikybę už ją stipriai kovoję.

Baltijos kraštai Kremlui esą svarbūs daugeliu atžvalgų. Jis laikys juos paglemžęs tol, kol galės, t.y. kol patys baltiečiai išsilaisvins arba bus išlaisvinti. Baltijos kraštų gyventojai, kaip ir „demokratinės“ Vokietijos žmonės, yra geri darbininkai, techniškai pasirušę. Tai gana retos savybės Sovietų Sąjungoje. Be to, geografinė baltiečių pozicija ir jų kultūra sudaro sovietams „langus į Vakarus“.

Jau Rusijos carai bandė rusinti baltiečius, tačiau Lenino šalininkai pasirodė esą daug radikalesni — jie deportavo bei naikino baltiečius ir atgabeno rusus į Baltijos kraštus. Labiausiai demografiniu požiūriu nukentėjo Estija ir Latvija. „Lietuva turi geriausias perspektyvas dėl didelio gimimų skaičiaus ir stipraus ryšio su Katalikų Bendrija. Nors tarp lenkų ir lietuvių pasidarė geriau — nebėra eilų

prie parduotuvių. Nueini į parduotuvę, pasivaikščioji, pasidairai ir tuščias sugrįžti“.

Pasaulio įvykiai

IZRAELIO OPOZICINĖS DARBIEČIŲ PARTIJOS VADAS Š. PERESAS išpareigojo pradėti derybas su Jordanija, jeigu jo partija laimėtų parlamento rinkimus liepos 23 d. Jis taipgi neatsisako pokalbio ir su kitomis nuosaikesnėmis arabų šalimis. Š. Peresas spaudos konferencijoje pabrėžė, kad laimėjimo atveju jis atitrauktų Izraelio kariuomenės dalinius iš Libano 3-6 mėnesių laikotarpyje, sustabdytų izraelitų kaimų steigimą gausiai apgyventoje vakarinėje Jordano upės pakrantėje. Pažadėtas yra susietas su Jordanijos karaliaus Huseino pareiškimu įsijungti į derybas su Izraeliu, kai bus atitraukta kariuomenė iš Libano, sustabdytas izraelitų apgyvendinimas Jordanijai priklausančioje okupuotoje teritorijoje. Viešosios nuomonės tyrimo duomenys liudija, kad rinkiminiame vajuje šiuo metu pirmąją opozicinę darbiečių partiją. Žalos premjero J. Šamiro koalicijai padarė Jeruzalėje pradėtas arabus žudinti žydų teroristų grupės teismas, užmušimas dviejų arabų paauglių, pagrobusių keleivinį autobusą balandžio 12 d. Oficialiai buvo paskelbta, kad du paaugliai buvo nušauti keleivius išlaisvinusių karių autobuse, o kiti du mirė ligoninėje. Abejones sukėlė žurnalisto padaryta nuotrauka, kurioje matyti vienas suimtas ir nuo autobuso nuvedamas pagrobėjas, neturintis jokių pastebimų žaizdų. Karinė cenzūra sustabdė nuotraukos atspausdinimą Izraelio spaudoje, bet žinia pasiekė užsienį. Krašto apsaugos ministeris M. Arensas buvo priverstas sudaryti komisiją šiam incidentui iširti. Praėjusią savaitę jis pranešė, kad du suimtieji autobusą pagrobėjai buvo užmušti smūgiais į galvą suėmimo vietoje. Jų tėvai įteigia, kad iš jiems palaidoti atiduotų lavonų buvo išplėtos akys. Autobusą pagrobė arabai jaunuoliai buvo menkai ginkluoti — turėjo tik vieną pistoletą ir peilį, norėjo keleivius iškeisti į Izraelio kalėjimuose laikomus arabus. Nuotrauką padaręs žurnalistas nenori tikėti, kad apie dviejų jaunuolių užmušimą nieko nežinojo šalia jo stovėjęs krašto apsaugos ministeris M. Arensas, pradžioje teigęs, kad jiedu mirė nuo žaizdų ligoninėje.

Protėvių žemėje
JAV prez. R. Reaganas savo kelionę V. Europon pradžioje apsilankymu Airijoje, iš kurios yra kilę jo seneliai. Dubline nebuvo išvengta prieš jo politiką nukreiptų demonstracijų, kurias rengia sovietinės „taikos“ šalininkai. Nemažoni žinia atėjo ir iš Olandijos, kur premjero R. Luberso vyriausybė nutarė iki 1985 m. lapkričio 1 d. sustabdyti 48 skriejančių JAV bombų išleidimą, jeigu Sovietų Sąjunga atsisakys savo trigalvių „SS-20“ raketų skaičiaus padidinimo. Jei tas skaičius padidės, Olandija įsileis visas jai numatytas 48 skriejančias bombas. Olandijos nutarimas neturės įtakos Maskvai, bet jis yra žalingas

Kiaušiniai Hamburge
V. Vokietijoje išplėtė metalo gamintojų unijos pradėtas streikas, reikalaujantis įvesti 35 valandų darbo savaitę su dabartinių 40 valandų atlyginimu. Streikuoją apie 60.000 darbininkų, dėl dalių trūkumo sustabdyti automobilių gamybą. Be darbo liko 200.000 automobilių pramonės darbininkų. Ji dabar kasdien praranda \$256 milijonų. Dabardaviai nesutinka įvesti sutrumpintos darbo savaitės, kuri neišvengiamai prabrangintų gaminius, sumažintų jų pardavimą užsienyje. Jie betgi siūlo ankstesnes pensijas, kad pasitraukusius darbininkus galėtų pakeisti bedarbiai, kurių V. Vokietijoje yra 2,25 milijono. Streikuotojai Hamburge kiaušiniais apmėtė krikščionims demokratams kalbą sakiusį kanclerį H. Kohlį. Smerkdamas tokius demonstrantus, jis priminė, kad tokia taktika buvo sunaikinta Weimaro respublika ir valdžion atėjo daug žalos Vokietijai atnešusi A. Hitlerio diktatūra.

Šiame numeryje:

Idėjinė pakalnė

Mūsų jaunimo organizacijos ir jų veiklos linkmės

Dviejų frontų spaudoje

Vienaip rašo apie Lietuvą sovietinė, kitaip — vakariečių spauda

Tiesos besiekiant

Algirdo Vokietaičio atsiliepiamas į dr. Adolfo Damburį pastabas

Mes — ne rašytojai, o tik liudininkai

Buvusi Sibiro kalinė E. Juciūtė apie kalinius ir tremtinius

Jaltos susitarimai ir Lietuva

Klaidingi kai kurių samprotavimai dėl Curzono linijos

Pronuncijaus žodis lietuviams

Arkivyskupas Angelo Palmas lietuvių pamaldose Otavoje

Karo nusikaltėlių pajieškos

Pokario lietuvių svajojo, o kiti rinko kaltinamąją medžiagą

Šv. Kazimiero sukakties kongresas Toronte

Rengėjų informacija apie įvairius suplanuotus renginius

„Pranašai ir karaliai“ ateina pas mus

Naujausias kunigo profesoriaus veikalas, laimėjęs premiją

Lietuvos pajūrio duktė

Rambyno saugotojai Elzei Jankutei — 90 metų amžiaus

TEVIŠKES ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10, mėmė — \$25
(Amerikoje — JAV doleriais)

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Pronuncijaus žodis lietuviams

Arkivyskupo Angelo Palmas, popiežiaus atstovo Kanadoje, pamokslas minint šv. Kazimiero sukaktį Otavoje 1984.IV.29

Man malonu kartu su jumis švęsti šv. Kazimiero, jūsų Globėjo, penkių šimtmečių sukaktį nuo jo mirties.

Šv. Kazimieras yra autentiškas jūsų tėvų krašto sūnus ir taip pat herojiškai ištikimas Katalikų Bendrijos sūnus.

Pirmuosius savo trumpo gyvenimo metus jis skyrė politiniam pasiruošimui, kuris buvo jam reikalingas būsimoms valstybinėms pareigoms. Bet jis nemažiau rūpinosi savo krikščionišku gyvenimu ir jo tobulinimu. Jis buvo pavyzdingas valstybės administratorius, pavaduodamas Lenkijoje savo tėvų karalių Kazimierą IV. Istorija mums liudija, kaip sąžiningai ir rimtai jis tvarkė įvairias valstybines administracijas.

Bet kas ypatingai iškyla, tai jo nesidomėjimas žemiška garbe. Savo žemiškų pareigų atlikimą jis laikė priemone tarnauti Dievui, padedant savo broliams. Malda, pasininkas, atgaila ir pagalba vargšams jam buvo svarbiausi dalykai jo gyvenime. Būdamas trylikos metų, sutiko vykti Vengrijon užimti sostą, kuris jam priklausė pagal paveldėjimą, bet nepavykus šiam žygiui, jis pasitraukė į pilį atgailauti.

Kai būdamas 25 metų mirė savo tėvų žemėje Lietuvoje, visi žmonės gedėjo netekę idealaus princą ir jau garbino kaip šventąjį.

Greitai jo šventumo garas pasiekė Romą ir kelių dešimtmečių laikotarpyje pasiekė šventojo pripažinimą — pirmiausia popiežiaus, Leono X paskelbimu ir vėliau Klemenso VIII patvirtinimu. Jo žmogiški palaikai, visuotiniai gerbiamieji, ilsimi jo tėvų žemėje Lietuvoje, Antakalnyje, Šv. Petro ir Povilo šventovėje.

Su meile ir tikėjimu lenkame galvas prieš tą garbingą asmenybę, jungdamiesi su visais pasaulio lietuviais. Jo pagerbimas šios šimtmetinės sukakties proga tampa ypatingai reikšmingu.

Kaip ir šv. Kazimieras, mes norime išskirti dieviškus dalykus virš visų žemiškųjų. Dievas aukščiau visko, visada ir visur — sakome su evangeliniu ištikimumu. Visa kita savaime išsipildys.

Taip pat mes norime atnaujinti katalikišką mūsų tikėjimą ir visišką pasitikėjimą dieviška globa šių laikų sunkumoje. Viešpats, kuris saugojo jūsų mylimą Lietuvą per šimtmečius, nepalaujamai saugos ir mūsų dienomis.

Kad tai būtų įgyvendinta dabar ir ateityje, mes per šį šventąjį sudedame nuolankias ir pasitikinčias maldas Viešpatiui.

Šv. Kazimierai, kuris taip

mylėjai savo šalį, užtariant šventąjį, Nekaltąjį, Tavo Motinai, Karalienei ir Globėjai melsi Viešpatį, kad tautų taikoje ir harmonijoje jūsų tėvynė vėl taptų savarankiška bei suvereni. Laiminkini savo tėvynę ir tautiečius Lietuvoje bei visame pasaulyje. Šv. Kazimierai, teatina taika pasaulin per Tavo užtarimą, kad Dievas būtų garbinamas bei šlovinamas tikėjimu ir gerais darbais.

Iš anglų kalbos vertė J.V. Dns.

"Tėvas Ginas"

Tuo vardu kun. J. Burkus yra parašęs ir neseniai išleistas knygelė apie šiuo metu garbintąjį stigmatizuotąjį, gavusį Kristaus žaidžų ženklus. Jis yra oblatų kunigas vienuolis, žinomas kaip Padre Gino (Burresi), O.V.M., gyvenantis Italijoje, Instituto di Nostra Signora di Fatima, 00010 San Vittorino. Kunigu tapo tik 1983 m., būdamas 51 metų amžiaus. Jis yra didelės veiklos vyras, veda įspūdingas misijas (dar būdamas diakonu), yra pastatęs Fatimos Marijos šventovę Italijoje, skleidžia Fatimos Marijos kultą ir šaukia pasaulį į nuosirdžią atgailą.

Šiuo metu jis yra bene vienas stigmatizuotasis visame pasaulyje. Anksčiau garbėjo Teresė Neumann (yra to paties autoriaus knyga ir apie ją — "Konnerseutho Teresė"), Vokietijoje, Tėvas Pijus, kapucinas Monterotondo vienuolis, Italijoje. Jie jau mirę, ir yra pradėtas jų kanonizacijos procesas.

Knyga minkštais viršeliais, 112 psl., iliustruota, gaunama pas platintojus ir tiesiai iš autorius: Rev. J. Burkus, 809 Rumble, Hot Springs, AR 71901, USA. Kaina — \$4.00.

Z. Stabakalnis

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Tiesos besiekiant Algirdas Vokietaitis

Atsiliepiamas į inž. Adolfo Damušio pasisakymą "Antinacinė lietuvių rezistencija"

Perskaitęs politiški nuspallvintą ir emocijn inž. dr. Adolfo Damušio atsiliepiamą į "Laisvės besiekiant" knygą straipsnių serijoje "Antinacinė lietuvių rezistencija" ("TŽ" 1984 m. nr. 13-16), kur ypač puola mas vyr. knygos redaktorius, norėjau pradžioje vien numoti į tai ranka ir nesileisti įtraukiamas į asmenišką polemiką su asmeniu, vartojančiu neskonningus epitetus (žinoma, "alegoriška") savo argumentams sustiprinti ir kitaip galvojančiam oponentui suniekti. Tačiau, nenorėdamas palikti skolingas paaiškinimo "TŽ" laikraščio ir ypač "Laisvės besiekiant" skaitytojams, nutariau, nors ir labai nenoromis, į tuos puolimus atsakyti.

Norėdamas paryškinti savo politinę poziciją šitame dialoge, turiu visų pirma pareikšti, kad jokiai išeivijos politinei partijai ar organizacijai (įskaitant ir išeivijoje atskirusią viešąją Lietuvos laisvės kovotojų sąjungą) nepriklausau ir nė vienai jų neatstovauju. Laikau save lietuvių patriotu, savo laiku aktyviai dalyvavusiu mūsų rezistencinėje veikloje Lietuvoje ir atstovavusiu tiek pogrindinei LLKS-gai, tiek ir koaliciniam pagrindui sudarytiem politiniams rezistencijos organams — Vyriausiajam Lietuvių Komitetui (VLK) ir vėliau — Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui (VLIK) užsienyje, tuo būdu turėjusiam visų politinių partijų pasitikėjimą. Todėl jokios man inž. A. Damušio primetamos neapykantos politinėms partijoms ar kovos organizacijoms (per se) negalėjau turėti ir dabar neturiu.

Kaip buvęs slaptosios LLKS narys, savo žinioje turintis daugiausia dokumentines medžiagas iš antinacinės rezistencijos meto, buvau knygos iniciatorių pakviestas į redagoti ir jos turinį savaisiais atsiminimais papildyti. Vykdydamas tą uždavinį, savo bei kitų autorių atsiminimų medžiagą rėmiau patikrintais faktais iš dokumentų originalų bei kopijų, slapto bei viešo laiško, šifruotų telegramų, sąvųjų dienynų bei užrašų, rašytų 1943-44 m. laikotarpyje, ir pogrindinės spaudos ištraukomis.

Visiškai natūralu, kad faktai ir epizodai memuarų pobūdžio veikaluose, rašytuose pačių tu įvykių dalyvių, įgauna asmenišką atspalvį ir asmenišką įvykių interpretaciją. Tas gali kam ir nepatikti, bet to negalima autoriams ir uždrausti.

Nėturime taip pat pamiršti, kad į knygoje suminėtas įvykius bei istorinius faktus buvo žiūrėta iš 1941-1944 metų padėties perspektyvos, bet ne kaip jie padailintai išeivijoje atkuriami 1980-taisiais. Anais laikais savo rezistencinės aistros įkarštyje vieni ir kiti darėme klaidas, bet kitoniškai jas vertindavome.

Ne vieną kartą, vykdamat pavedimus kaip lietuvių rezistencijos atstovo Švedijoje, tekdamo man rausti prieš neutralių kraštų ar Vakarų sąjungininkų atstovus, mėginant paaiškinti ar kaip nors pateisinti vieną ar kitą nevykusį viešąjį mūsų visuomenės atstovų pareiškimą ar žingsnį, kai kurias pogrindinės spaudos klaidas, kompromituojančias antinacinės rezistencijos principą. Aš nemažiau reikalo visa tai knygoje nuslepti.

Pereidamas į patį inž. A. Damušio per keturis savaitraščio numerius ištęstą "pasisakymą" turiu pirmučiausia štai ką pasakyti.

Atrodo, kad straipsnio autoriaus visiškai nepastebėta (ar gal nenorėta pastebėti), kad "Laisvės besiekiant" knyga ribojasi tik vienos pogrindinės organizacijos — Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos (LLKS) — veiklos aprašymu. Tą aiškiai byloja ir knygos pavadinimo paantraštė: "Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos inasas į antinacinę rezistenciją". Tuo tarpu inž. A. Damušio analizė aprėpia visą lietuvių tautos antinacinės rezistencijos sąjūdį. Iš šito taško žiūrėdamas įsiai knygą vertina ir jos turinį kritikuoja su aiška tendencija paversti ją emigracinio politinio žaidimo

kamuoliu. Bet juk "Laisvės besiekiant" visiškai nepretenduoja nei į pilną slaptosios, o ypač "viešosios" antinacinės rezistencijos apžvalgą, nei į kitų pasipriešinimo organizacijų veiklos aprašymą ar nesuristų su LLKS veikla asmenų nuopelnų vertinimą. Taigi, aplamai imant, inž. A. Damušio kritika visai ne į temą.

Nors inž. A. Damušio pakartotinai tvirtinama, esą "knygoje randame apsciai (mano pabr., A.V.) fantazijos sukurtų neteisingų kaltinimų ir priekabingų prasimanymų", tačiau giliau įsiskaičius jam užkliuvusių rasime vos trejetą: (1) iš konteksto išimta mano Sūdūvio tvirtinimo interpretacija, liečiančią lietuvių fronto veiklos taktiką, (2) kontraversinį mano antrojo pasikalbėjimo su inž. A. Damušiu atpasakojimą ir (3) straipsnio autoriaus iškreiptą tariamą dr. Juozo Leimono "puolimą" pogrindiniame "Laisvės kovotojų" laikraštyje. Visa kita — "neteisingų kaltinimų" pakartojimai, nepagrįsti apibendrinimai, autobiografinės pastabos, savo paties parinktų "viešosios rezistencijos" atstovų išaukstinimai ir jau ne kartą spaudoje nagrinėti rezistencijos istorijos interpretavimai.

Siekiant kaip nors nuvertinti knygoje pateiktų faktų tikimybę, knygos turinio pastabos išpučiamos į toli siekiančias išvadas (žr. trečiąją straipsnio tąsą), nepašyškint joms tokių stiprių epitetų kaip "melagingas prasimanymas", "nevykęs šmeižtas", "sukčiai melagingas kaltinimas", "tiesos klastojimas", "ryškus falsifikatas" ir pan. o vyr. redaktoriaus pastangos labai primityviai palyginamos su paršų ir kiaulių metodais G. Orwellio knygoje "Gyvulių ūkis". Na, bet čia, matyt, jau tokia mūsų išeivijos politikų mada: jei neįstengti įtikinamai nepatinkamus faktus ar kito asmens skirtingą nuomonę, kaip kultūringam žmogui būtų privalu, rimtais argumentais atremti, — apdrabstyk neigiamais epitetais.

Nematydamas tikslo leistas į dirbtinai sukurtą politinę šios polemikos pusę ir smulkias priekabas, atsakysiu čia tik į man, kaip vyriausiam knygos redaktoriui taikomus aukščiau išvardintus kaltinimus.

Man yra metamas "neskonningo ir nevykusio šmeižo" priekaištas dėl pastabos knygos įvado išnašoje, liečiančios N.E. Sūdūvio (prof. Juozo Brazaičio) LF ir LLKS veiklos palyginimą ("TŽ" nr. 13), kur jo tvirtinama: "Pirmieji (suprask Lietuvių frontas, A.V.) reikėsi ramesne, lygesne, racionalnesne taktika pasisakymuose bei veiksmuose... tad išlaikė konspiraciją ir nebuvo išsifruoti". (N.E. Sūdūvis, Vienų vieni, I Laisvės Fondo leidinys, Brooklyn, N.Y. 1964, p. 109). Oponuodamas šitokiai išvadai, aš išnašoje padedu savo pastabą, kurios pilnas tekstas taip skamba: "Sūdūvio išvadą galima būtų ir kitaip interpretuoti, būtent: gal kaip tik dėl tos 'ramesnės' ir 'racionalesnės', atseit daugiau kompromisinės LF pasipriešinimo vokiečiams taktikos, Geštapas

nebuvo ypatingai suinteresuotas tą mažiau pavojingą ir žalingą lietuvių frontą ir jo žmones išsifruoti" (p. 12). Damušis apgalvotai šią mano pastabą sutrumpina, iš viso sakinio palikdamas vos jo galą, prasi-dedantį žodžiu "Geštapas..." (lygiai tą pačią sutrumpintą versiją jis pakartoja ir "TŽ" nr. 15 tąsoje) ir tuo būdu mano "galimą interpretaciją" paverčia jau tvirtinimu ir pavadinu šmeižtu.

Papildydamas šitokių kaltinimų bei "įrodymų" montazą, A. Damušis ir vyr. atsiminimų redaktoriaus nusidėjimų sąrašą, kaip pavyzdį, įtraukia net ir visiškai ne mano tvirtinimą, jog "Kariuomenių ir mobilizacijų reikale katalikai taip pat linkę į oportunizmą" ("TŽ" nr. 13). Tai yra iš Jurgio Valiulio 1944.III.20 laiško paimita citata (žr. p. 296).

Dėl inž. A. Damušio kaltinimo, kad aš neva neteisingai atvaizdavęs 1943 m. gruodžio 29 d. (ne 28-tą, kaip jo minima) Kaune įvykusio slaptojo susitikimo su juo aplinkybės ir to pasikalbėjimo turinį ("TŽ" nr. 14), turiu pasakyti štai ką.

Mudu abu pripažįstame, kad anas "antrasis" susitikimas tikrai buvo įvykęs. Tačiau mudviejų nuomonės gerokai skiriasi atkuriant to susitikimo aplinkybės ir paties pasikalbėjimo turinį.

A. Damušis, teigdamas, kad "kvietimą išlydėti (mano pabr., A.V.) dr. Algirdą Vokietaitį priėmiam kaip draugišką moštą", aiškiai mėgina sudaryti įspūdį, kad ne įsiai pageidavęs pasimatymo su manimi, net kad tarsi jis buvęs kvietas į jį, lyg į kokias išlydėjimo iškilmes. Aš čia turiu kategoriškai paneigti šitokią A. Damušio paties sukurta paskutinio mudviejų susitikimo versiją ir pareikšti, kad jokių išlydėjimo iškilmių ar atsisveikinimų nebuvo man ruošta ir todėl nei Damušis, nei kuris kitas asmuo nebuvo ir negalėjo būti į tokias išleistuves kviečiamas. Kartojau — minėtas susitikimas įvyko vien VLIKo prezidentui nariui inž. Adolfui Damušui pageidaujant. Tad turėjo būti svarbus reikalas, dar pačiu paskutiniu momentu, prieš pat man išvyksiant atgal į Švediją, su manimi pasikalbėti.

Lygiai savotiškas ir vien palyginimais paremtas yra straipsnio autoriaus teiginys, esą mudviejų susitikimas ir pasikalbėjimas negalėjęs vykti dėl liudininkų. O kodėl gi ne? Aš ne vieną rezistencijos veiklą buvau tada priėmęs pasikalbėjimui ir pasiinformavimui. O jeigu jau A. Damušis nori palikti prie savo teiginio, tai kodėl gi vengia suminėti tuos kitus asmenis, jo nuomone buvusius to susitikimo liudininkais?

Po šitokios faktus iškraipiančios įžangos apie mudviejų susitikimo aplinkybes, A. Damušis, savo teizę nepriimtiną mano to pokalbio atpasakojimą, paremtą ne vien atmintimi, bet ir 1944 m. dienyno užrašais bei laiškais, vadina "melagingu prasimanymu", tačiau čia pat išvengia aiškiai pasakyti apie ką, jo nuomone, mudu tikrai esame kalbėję. Juk nebe pagrindo tas dialogas mano dienynėje yra įrašytas kaip "karšta diskusija su Prezidiumo nariu", nebe pagrindo ir inž. Jurgis Valiulis, pats aktyviai dalyvavęs čia nagrinėjamoje įvykiuose, minėtame 1944.III.20 laiške yra kėlęs savo abejojimus dėl katalikiš-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Spaudos darbuotojas STEPAS VARANKA su buvusia Sibiro kaline ELENA JUCIUTE, skačiusia paskaitą Toronte 1984.V.6 Nuotr. St. Dabkaus

A+
JONUI LEVERIUI

mirus,
jo žmoną VALERIJA, dukrą GRAŽINĄ su šeima ir visus
gimines nuosirdžiai užjaučiame —

A. V. Motuzai

A. L. Motuzai

Mylimam broliui

A+
JUOZUI BUDREVICIUI

mirus,
jo seserį FILOMENĄ CICENIENĘ ir artimuosius
nuosirdžiai užjaučiame —

Bronius, Elena ir Alvinas Kišonai

SESUTEI IZABELEI

Lietuvoje mirus,

mielą JUOZĄ BAKŠĄ ir šeimą nuosirdžiai užjaučia
ir kartu liūdi —

Trane Co. of Canada
lietuvių bendradarbiai

PADĖKA

Trijų Karalių šventėje iškeliavo amžinybėn
mūsų mylima mamytė, močiutė ir promočiutė

a.a. Marija Enzinienė-Ivanauskaitė,
gimusi gintaro pajūryje — Palangoje,

Nuosirdžiai dėkojame Tėvams pranciškonams, ypač kun. Eug. Jurgučiu už dažną lankymą ir guodimą jos ilgoje ligoje ir visus teiktus religinius patarnavimus iki kapo duobės.

Nuosirdus ačiū abiejų parapijų katalikų moterų skyriams už lankymą švenčių progomis.

Ačiū visiems už šv. Mišias, maldas, ir gausų dalyvavimą laidotuvėse. Dėkojame visiems, papuošusiems karstą gėlėmis ir prisiminusiems velionę aukomis lietuviškai spaudai, skaitybės fondui ir kitoms institucijoms. Dėkojame visiems, guodusiems mus užuojautomis — žodžiu, laiškais ir spaudoje. Padėka mūsų jaunimui, karsto nešėjams — Aidui, Audriui, Vikiui, Linui, Vitui ir Algiiui. Esame labai dėkingi ir dėkingos mieloms draugėms, sesėms skautėms už pyragus bei talką pusryčių metu. Liekame visiems labai dėkingi.

Liūdinčios dukterys ir žentai —

Birutė Abromaitienė ir Mečys
Irena Baltakienė ir Jonas
vaikaičiai ir provaikaičiai

PADĖKA

A+
JERONIMUI VALAIČIUI

negrįžtamai iškeliavus

1984 metų gegužės mėnesio 13 dieną,

nuosirdžiai dėkoju visiems, kurie mane užjautė, ramino ir padėjo sunkaus liūdesio valandose: gerb. klebonui kun. Juvenaliui Liaubai, OFM, už maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias su paguodžiančiu pamokslu ir apeigas kapinėse.

Lieku giliai dėkinga karsto nešėjams, draugams, pažįstamiems ir visiems, atsilankiusiems laidotuvių namuose bei velionį Jeronimą palydėjusiems į amžino poilsio vietą — šv. Jono kapines Mississaugoje.

Dėkoju už šv. Mišių aukas, gražias gėles, pareikštas užuojautos žodžiu, raštu ar per spaudą, paskyrusiems aukas lietuvių fondui, Tautos fondui, lietuviškai spaudai. Dėkoju ponioms už paruoštus pusryčius bei skanius pyragus.

Neapsakomai esu dėkinga mieloms draugėms už nenulįstamą kasdienį rūpestį manimi. Jūsų nuosirdumas padeda man pakelti nelauktos mirties skausmą.

Sunku išreikšti žodžiais kokią dėkingumą jaučiu savo širdyje Jums visiems, nes pasidailintas ir suprastas netekimo skausmas yra dvigubai lengvesnis.

O Tau, mylimas Jeronimai, tebūna lengva Kanadoje lietuvių kapinėse žemėlė, nors ilgėjaisi būti priglaustas tėviškes laukuose. Šviesus Tavo atminimas spindės per likusias gyvenimo dienas.

Liūdinči žmona dr. Ona Valaitienė

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk
Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave.
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Mes - ne rašytojai, o tik liudininkai

Pergyvenimai Sibire, tremtiniai, kaliniai, buvusių "sibirokų" raštai

ELENA JUCIŪTĖ

Ne visi, kurie pateko į Sibirą, gyveno ten tokiose pat sąlygose. Teisiniu atžvilgiu buvo dvi pagrindinės belaisvių kategorijos — tremtiniai ir kaliniai.

Tremtiniai

1941 m. didžioji pirmutinė deportacija, mums beveik visiems žinoma ir vadinama Baisiojo birželio vardu. Daugelis matėme, kaip ginkluoti kareiviai, apsūpę namus, krovė jų gyventojus į sunkvežimį ir vėžė į traukinių stotis, o iš ten gyvulinuose vagonuose — į nežinią. Niekas niekam nesakė, kodėl, už ką, kur ir kuriam laikui vėža.

Tai buvo tremtis. Nuvežę į Sibirą, atskyrė suaugusius vyrus nuo visos šeimos ir įkalino juos konclageriuose kaip nusi-kaltėlius, skirdami jiems po 10 ar 25 m. darbo lagerio. Šeimas padarė tremtiniais neribotam laikui.

Po karo vykdytose deportacijose tremtinių vyrų jau nebeat-skyrė nuo visos šeimos, bet paliko kartu. Užtat pokario tremtinių daugiau išliko gyvų, negu pirmosios deportacijos aukų, kai moterys su vaikais likusias vienos nepajėgė išsi-maitinti ir išmirė nuo bado ir šalčio.

Taigi tremtiniai buvo pusiau belaisviai. Jie turėjo kas sa-vaite, dvi ar dar rečiau regis-truotis pas vietos komendantą. Be leidimo negalėjo išvykti į kitą vietą gyventi. Turėjo dirbti ir už gaunamą atlyginimą iš-gyti viską, kas reikalinga pra-gyvenimui. Atlyginimai buvo maži, nepakankamai pragyveni-mui. Sunku būdavo gauti ką nu-sipirkti, užtat tremtinių mir-tingumas buvo didelis. Gamtos sąlygos daugeliui nepakelia-mos, nes tremtinius vėžė į ma-žai apgyventas žiaurus klima-to sritis, kaip pvz. Igarka, Ja-kutija, Kalyma.

Kaliniai

Kalinys suima po vieną. Jei ir ne vienas iš tų namų su-imamas, kartu jų neima. Pirmą vieną suima, paskui, tą nuve-dę, suima kitą, kad pirmasis nežinotų apie kito suėmimą. Vėliau jų nebesuleidžia kartu. Tardo atskirai. Tardymai vyks-ta saugumo kalėjimuose.

Sudarius bylą, dažnai pasiū-loma tapti KGB šnipais, žada paleisti į laisvę. Kaliniui ne-sutikus bendradarbiauti, jo by-la siunčiama į Maskvą užaki-niam teismui.

Teismas — "trojka" nusprendžia pagal prokuroro pasiūly-mą 10 ar 25 metus darbo labe-rio. Kalinys turi tik pasirašyti pagal kokius straipsnius kiek jam priteista.

Po tokio teismo jau išveža į Sibirą ir patalpina į lagerius, aptvertus akštom tvorom, api-pintus spygliuotom vielom, ap-suptus suakėtom "mirties zo-nom". Lagerius saugo stipri ginkluotų kareivių ir prižiū-rėtojų — "nadzeratelių" sarg-gyba.

Vyrų ir moterų atskiri labe-riai. Šeimų niekas neturi.

ELENA JUCIŪTĖ savo sudarytoje Sibiro parodėlėje 1984.V.6 Toronto Lietuvių namuose

Tremtiniai gali vesti, tekėti, o kaliniai negali. Gajausko at-vejis — išimtis užsienio rekla-mai ir tik dabartiniais laikais, kai visos žinios išeina į užsie-nį.

Kaliniai gauna maisto nor-mą, kuri priklauso nuo laiko-tarpio ir vietos sąlygų. Už dar-bo normos neįvykdymą maži-nama maisto norma, varžomas siuntinių gavimas, laiškų ra-šymas ir kt. Už drausmės pažei-dimą kalinys uždaromas į kar-cerį — rūsi, su menka maisto norma — 300 gr. duonos ir van-dens (sėdėjau už vienuolės pei-liuką 3 paras). Lagery, kaip ir kalėjime, negalima turėti metalinių daiktų.

Kalinų darbai

Darbe kaliniai turi apsi-smaigstyti lentelėmis, prikal-tomis prie baslio, vadinamo-mis "zaprietkomis". Žingsnis už tos "zaprietkos", ir karei-vis sargybinis šauna kalinį be iš-pėjimo. Į darbą kalinius ve-da rikiuotėje po 5. Prieš ve-dant, iškalba taisykles, kurių kaliniai privalo laikytis: ei-nant, neatsilikti, nesikalbėti, nuo žemės nieko nepaimti, žingsnis į kairę, žingsnis į de-šinę laikomas noru pabėgti; sargybinis šauna be perspėji-mo. Barakuose naktį kaliniai užrakinami, bet ne visur ir ne visada.

Darbai visada sunkūs, ypač moterims: statyba, miškų kir-timas, geležinkelio tiesimas (dirbau prie BAM geležinkelio magistralės). 1952 m. įvesti kaliniams numeriai ant nuga-ros ir dešinio kelio.

Iki 1949 m. politiniai kaliniai būdavo laikomi kartu su kriminaliniais tuose pačiuose lageriuose. Padėtis, ypač poli-tinių, buvo baisi: kriminali-niai juos ne tik skriausdavo, bet ir žudydavo.

1949 m. Berija įvedė vad. "spektingento" lagerius — tik politkaliniams, atskyrė juos nuo kriminalinių.

Man neteko būti su krimina-liniais. Politinių lageriuose įvedė griežtesnį režimą — visi-da būvome laikomi bloges-niais už kriminalinius, bet mū-sų lageriuose buvo geriau, ne-reikėjo kęsti kriminalinių te-roro. Režimas mums nebuvo sunkus.

Jei kas nors komunistams nesiseka, tuoj ką nors sugriež-tina politkalinių lageriuose. Bet kokia įtampa mums atsi-liepdavo.

Dabar lageriai ir tremtis tebėra tokie pat, tik teismai yra vietoje ir su visomis cere-monijomis, net ir nuteistojo paskutine kalba, kaip žinome iš "Kronikos".

Atbuvusiųjų bausmę teisinę padėtis irgi buvo skirtinga. Kaliniai buvo trijų rūšių: re-habilituoti, su teismo nuėmi-mu ir su įrašu pase, kad baus-tas.

Tremtiniai gaudavo dažniau-siai švairius pasus — buvo lai-komi nebaustais, bet buvo ir išimčių.

Baisiausias dešimtmetis

Po II D. karo iki Stalino mir-ties 10-metis buvo baisiausias

mūsų tautos istorijoje. Sovie-tiniai valdovai, sugrįžę į Bal-tijos kraštus, ėmė valyti kraš-tą nuo "liaudies priešu". O to-kie buvo beveik visi lietuviai. Ne be reikalo Suslovas sakė: "Bus Lietuva, bet be lietuvių". Reiškia tik krašto vardą paliks.

Aklinai užkalta Geležinė už-danga nepraleido žinių į lais-vąjį pasaulį apie tą žiaurų de-šimtmetį, nužymėtą kraujo ir asarų keliais, kurie dar ir da-bar ne daug tepradžiūvę.

Tik po Stalino mirties Chruščiovo atolydžio metu atsirado mažų spragų toje Geležinėje uždangoje. Pro ją praspuko šiek tiek žinių į laisvąjį pasaulį, net ir gyvų liudininkų. Vienas kitas iš buvusių Sibiro ka-linių bei tremtinių, grįžusių Lietuvon po 1956 m. amnesti-jos, per didelį vargą prasi-veržė į laisvąjį pasaulį.

Tie negausūs "ištrūkėliai", beveik vienos moterys, vėty-tos ir mėtytos po Sibiro pus-nynius, nors išvargusios ir pa-lūžusios, griebėsi plunksnos ir suteikė nemažai žinių apie pergyventas baisybes.

Mes, sibiriokės, jautėme pareigą skelbti visiems, ką esam girdėję, matę ir pergy-venę, jautėme pareigą liudyti mūsų tautos tragedijai. Taip iki šiol susidarė jau gera krūvelė tos sibiriokų litera-tūros.

Mūsų raštai

Visokių nuomonių pasitaiko išėivijoje: vieniems atrodo, kad jau per daug tos sibirinės literatūros, kad vis tas pats kartojasi, kitiems atrodo, kad niekada nebus per daug, be-veik trečdaliui mūsų išžudy-tos ir suluošintos tautos pa-minėti.

Rašytojas Jurgis Jankus vie-namė laiške rašė: "Žmogaus kančia, nors ir ta pati, bet kiekvieno kitaip išgyvenama". Jis sakosi kiekvienoje, kad ir panašaus turinio sibiriokų knygoje randas daug naujo.

Ne paslaptis, kad mes, ra-šytojai tik iš reikalo, ne spe-cialistai, ne iš pašaukimo. Ra-šome, kad nenusimestume į ka-pą, ką matėme, girdėjome ir pergyvenome, nes kiti nema-čiusieji to neparašys. Mes ne-same rašytojai, o tik liudinin-kai. Mūsų raštai liudni — ne-tinka įjiekantiems literatū-roje, kaip amerikiečiai sako, "good time" arba laukiantiems literatūrinių "perlų". Mūsų raštų — kita paskirtis. Mūsų knygų vertė priklauso nuo to, ką matėme, girdėjome, pergy-venome, o ne nuo literatūros teorijų žinojimo.

Kol kas iš vadinamųjų sibi-riokų nėra tikrų literatū, sie-kiančių rašytojo laurų. Esame tik pergyvenimų išvarginti, palinkę po metų našta kuklūs liudininkai, per stebuklą pa-tekę į laisvės sąlygas. Tai ipa-reigoja mums skelbti mūsų tau-tos nedalią, pabudinti laisvų-jų sąžinę. Šią pareigą ir sten-gijamės atlikti.

Tai, ką sibiriokai parašo, nėra kūryba. Mes nieko nesuku-riam, tik aprašinėjam, fotogra-fuojam matytą sovietinį gyve-nimą, kurio bausimo nemači-siejį nepajėgia suprasti. Iš tokių liudijimų ateityje gal reikės lipdyti tautos istoriją ateinančioms kartoms, jei oku-pacija ilgai tęsis; gal teks įjei-koti teisybės, nes ji okupantų sąmoningai slepiama.

Liudininkams, kurie yra skaudinai nukentėję, gali būti pavojus prasilenkti su ob-jektvumu, bet nuo šios nege-rovės mus gelbsti didelė gau-sybė medžiagos ilgų metų ei-goje. Kam meluoti, jei ir tei-sybės visos neįmanoma surašy-ti. Užmiršti daug ko taip pat neįmanoma, nes iki šiai die-nai dar net sapnuose regim če-kistus, ginkluotų kareivių pa-lydas, girdime jų riksmą, keiks-mus ir kenčiančiųjų raudas.

Atrodė viskas žuvę

Mūsų tauta turbūt niekada nėra pergyvenusi tokių baisių laikotarpių, kaip šis nuo 1940 m. prasidėjęs. Jokie barbarų atplūdžiai nėra buvę tokie ilgi ir tokie baisūs, kaip dabar-tinis sovietinio genocido lai-kotarpis. Ir tai ne tik mums, bet ir kitoms pavergtoms — "išvauduotoms" tautoms.

Sovietai kėsina si ne tik į ma-terialines vertybes, bet ir į tautines, į žmogaus sielos ver-tybes. Tai viską griauananti jė-

ga, naikinanti tautas, jų pra-eitį ir ateitį.

Naujos dienos neša naujus įvykius, naujas aukas, naujus metodus tautoms pavergti ir laikyti priepaudoje. Kitas dienas ir mūsų tautoje liudi-ja ir liudys kiti kankiniai ir liudininkai. Tikėkime, kad okupantas nebepajėgs aklinai užtaisyti plyšių Geležinėje uždangoje, nors ir labai to no-rėtų. Rezistencija taip pat su-randa naujus kovos metodus.

Chruščiovas 1956 m. paleido iš Sibiro milijonus politinių kalinių ir tremtinių, tikėda-mas, kad rezistencija Baltijos kraštuose, Ukrainoje jau baig-ta. Visur buvo tokia tylą, kad ir grįžę iš Sibiro galvojome, jog nebeturėsime įpėdinių re-zistencijos baruose. Padėtis atrodė beviltiška. Tauta atro-dė sukulpus po žiaurios okupa-cijos jungu ir nebepakilsianti.

Kas galėjo tikėti okupuotoje Lietuvoje rezistencijos atgii-vimui ir dar tokio masto, kurį matome šiandien? Pasirodo, pertrauka buvo neilga — tik kol užaugo, kol subrendo žu-vusiųjų, nukankintųjų ir su-luošintųjų palikuonys bei ap-lamai jaunimas. Jie perėmė rezistencinės kovos vėliavą ir nešą ją su pasišventimu, ne-paisydami jokių aukų. Senąją Stalino epochos kartą jie jau išleidžia į "pensiją". Okupuotos Lietuvos pogrindinė spau-da perėmė ir sibiriokų-ištrū-kėlių čia pradėtą informacinį darbą. Ir mes jau galim išeiti į "pensiją".

Kiek žinau, yra likusi tik vie-na spraga — tai informacija apie 1951 m. deportaciją. Bet jau yra atvykusių jaunesnių žmonių, net buvusių tos depor-tacijos aukų. Reikia tikėtis, kad ir ši spraga bus užpildyta.

Laisvėje gyvenantiems

Geležinė uždanga skylėta, nebesukontroliuojama ne ar-šiausiu čekistų — Bakučionių, Anilonių ir kt. "Kronika", "Aušra" ir kt. informuoja vi-šą laisvąjį pasaulį. Reikia ti-kėtis, kad ir išėivijos jaunimas perims informacijos "estafetę" iš pavargusių ir iškeldijau-čių vyresniųjų. Medžiagos jiems pakaks iš okupuotos Lie-tuvos pogrindžio. Imkit tuos pogrindžio krauju ir ašarom rašytus dokumentus, daugin-kit, platinkit, ypač svetimtau-čių tarpe.

Norėčiau palinkėti mūsų iš-ėivijai neapsiriboti vieno ar kito autoriaus "pašlovimu", bet prisiminti visos mūsų tau-tos kančių kelią, kad būtų su-žadintas dėmesys ne vien Sibi-ro "ištrūkėlių" literatūrai, bet ir okupuotos Lietuvos pogrind-žio spaudai, už kurią žmonės kenčia kalėjimuose, psichiat-rinėse ligoninėse arba perse-kiojami kasdieniniame gyveni-me.

Neseniai minėjome "LKB kronikos" dešimtmetį. Labai gaila, kad per mažai mūsų išėi-vijoje jai buvo skirta dėme-sio. Pasirodo, toli jau esam atitrūkę nuo savos tėvynės. Svetimtaučiai kai kada da-giau domisi mūsų pogrindžiu, negu mes patys.

Ir kiti pogrindžio leidiniai yra didelės vertės. Skaityki-me, remkime juos, vorskime į kitas kalbas, platinkime. Tai yra pagalba kenčiantiems bro-liams. Nepamirškime jų, nes ten mūsų šaknys, o be šaknų ir medis išsvirta. Ten mūsų tėvų ir protėvių žemė, ten jų kapai, ten mūsų tautos karžygių ir kankinių kapai. Mes nežino-me, kiek didvyrių, kiek šven-tųjų šiandien turi Lietuva. Mes daugiau žinome tik apie piktuosius.

Pagerbkime mūsų tėvynę kančios kelyje poetės Grigai-tytės žodžiais:

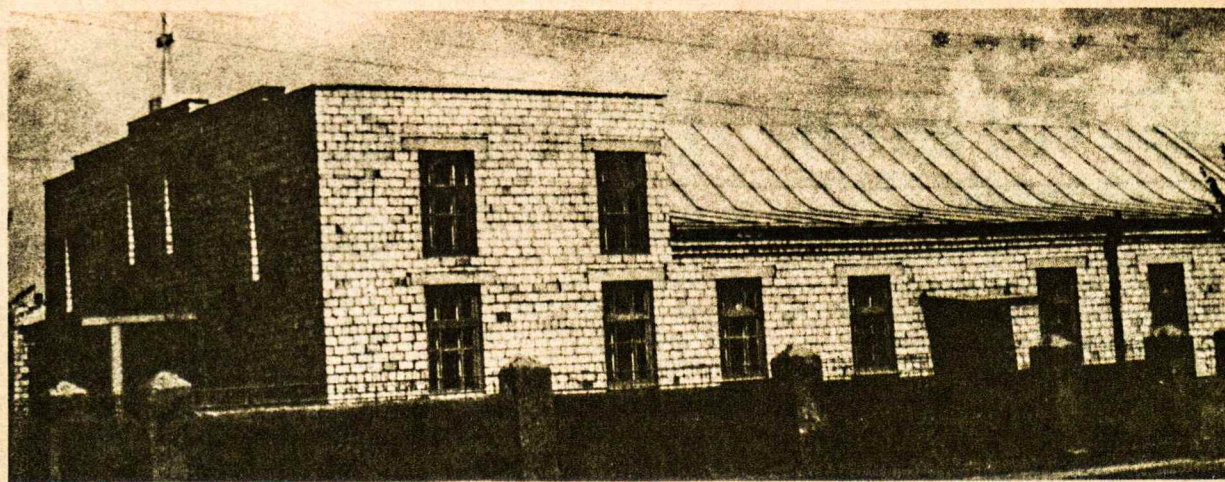
Bedieviška ar dieviška, tu mūsų Lietuva,
Tremta, kryžiuota, niekinta,
visais šventais šventa".

AMBER VIDEO PRODUCTIONS

Edvardas Gataveckas

Vestuvių išklimės filmuoja-mos "video" būdu Toronte ir apylinkėse. Žema kaina.

Skambinti telefonu
242-4114 Toronte.
Norintiems parodomį pavyzdžiai.

Katalikų šventovė Sibire, Karagandoje, aptarnaujama kun. Albino Dumbliausko. Ja naudojasi įvairios tautybės

Jaltos susitarimai ir Lietuva

Ar būsime nauja sovietinės disinformacijos auka?

DR. JONAS BALYS

Jau nebe pirmą kartą Algi-mantas Gureckas stengiasi įro-dyti, kad Jaltos susitarimai Lietuvai naudingi arba kad vadinamoji "Curzono linija" priskyrusi Vilnių Lietuvai (žr. "Tėv. žiburiai" 1984.V.10 ir anksčiau "Draugas" III.29). Vi-si girdėjome, kad Jaltos susi-tarimai buvo naudingi tik so-vietams, ir jų rezultatas bu-vo visos Rytų bei Vidurio Eu-ropos patekimas sovietų kon-trolėn. Ne tik Lenkija, bet ir Jugoslavija buvo atiduotos bolševikų malonei.

Kas galėjo turėti iliuzijų apie bolševikinius "laisvus rinkimus"? Amerikiečiai Jal-toje ir Potsdamė norėjo bet kuria kaina įtraukti sovietus į karą su Japonija. Visiškai be reikalo, nes amerikiečiai jau turėjo atominę bombą. JAV valstybės dep-tas buvo (ir iš dalies tebėra) infiltruotas prosovietinių pareigūnų, jei ne tiesiog šnipų, kaip John Hickerson ir Alger Hiss. Vi-siems yra aišku, kad Jaltos su-sitarimais buvo palaidota At-lanto charta.

Sovietai, norėdami gauti gu-dų ir ukrainiečių apgyventas sritis bei padidinti savo teri-toriją, pasistumdami toliau į vakarus, prisiminė seną britų užs. reik. min. Curzono lini-ją, pagal kurią 1919 m. buvo pasiūlyta laikina demarkaci-jos linija tarp Sov. Rusijos ir Lenkijos. Ji buvo bent kelis kartus kaitaliota. Tai buvo tik pasiūlymas, laikina linija, bet nebuvo jokie įpareigojanti sutartis. Ją atmetė arba pro-testavo ir Lenkija, ir Lietuva.

Klysta A. Gureckas, manyda-mas, kad ta linija palikusi Lie-tuvai Vilniaus kraštą. Reikia ne svajoti, bet pastudijuoti pirminius šaltinius, kur apa-rašyta visa tos Curzono lini-jos istorija. Toks šaltinis yra "A History of the Peace Con-ference of Paris" (Edited by Harold W.V. Temperley, Lon-don, Oxford University Press. The Royal Institute of Inter-national Affairs. First pub-lished 1924. Reprinted 1969). Tai rimtas daugiatomis veika-las. Ten VI tome tarp psl. 282 ir 283 yra įdėtas žemėlapis "Baltic States and Eastern Polish boundary", kur aiškiai nubrėž-ta ta Curzono linija ir visos kitos sienų linijos. Ji vėta pa-studijuoti, nors ten neišvengta kai kurių netikslumų, kaip ir kituose žemėlapiuose. Vil-niaus kraštas ten pažymėtas taškų linija ir pavadintas "Dis-puted Vilna Zone", maždaug pagal Sov. Rusijos ir Lietuvos 1920.VII.12 taikos ir sienų su-tartį, nors ta sutartis nepami-nėta, gal laikyta nebegaliojan-čia. Mat siena tarp Lenkijos ir Sov. Rusijos buvo nustatyta pagal vėlesnę 1921.III.19 Ry-gos pasirašytą sutartį, kai sovietai, pralaimėję karą su lenkais, užleido lenkams Lvo-vą ir kitas teritorijas, jų tar-pe ir Vilniaus kraštą.

Valstybių sienas nustato su-tartys ir vėlesnė sutartis panaikina ankstesnes. Tai pa-prasčiausias tarpvalstybinių santykių dėsnis. Tokiu būdu Lietuvai palanki 1920 m. sie-nų sutartis su Sov. Rusija bu-vo pakeista mums daug nepa-lankesne sutartimi, kurią Lie-tuva buvo priversta pasirašy-ti Maskvoje 1939.X.10, nors Vilniaus miestas ir dalis kraš-to buvo atiduota Lietuvai. Len-kija jai palankią 1921 m. Ry-gos sutartį turėjo pakeisti po Antrojo pasaulinio karo 1945. VIII.16 Maskvoje pasirašyta nauja sienų sutartimi: Lenki-ja turėjo atsisakyti Lvovo ir viso "Vilniaus koridoriaus", nors gavo geresnes sienas, ne-gu ta Curzono linija, kai ku-riose vietose Lenkijos naudai iki 17 km.

Ta sutartis yra mums nau-dinga, ji tebegalioja iki šiol. Tai ilgiausiai veikianti sienų sutartis, liečianti Lenkijos rytų sienas. Lenkija gavo Vil-nių iš rusų pagal 1921 m. Ry-gos sutartį ir jį prarado pagal 1945 m. Maskvos sutartį.

Klysta A. Gureckas taip sam-protaudamas: "Jaltos susitari-mų anuliavimas gražintų prieš-tai buvusį Amerikos nusistatymą dėl Vilniaus (kokį? — nebu-vusį, JB) — ji ir vėl Vilnių pri-pažintų Lenkijos miestu, o bu-vusią demarkacijos liniją vėl laikytų teisėta Lenkijos siena su Lietuva".

Lokaliniu Vilniaus konfliktu JAV vyriausybė nesidomėjo. Jaltoje nebuvo nustatytos vals-tybių sienos, tik pasiskirstyta interesų zonomis. Dėl Vilniaus, diskutuojant su JAV įstaigo-mis, mums reikia remtis 1920 m. sutartimi, kai Sov. Rusija, kaip caristinės Rusijos įpė-dinė, atsižadėjo visų pretenzi-jų į Lietuvą, pripažindama Lie-tuvai sienas su Vilniumi, ir 1939 m. sutartimi dėl terito-rinių pakeitimų. Lenkijos 1945 m. sutartis irgi galioja, nes JAV pripažįsta socialistinės Lenkijos valdžią. Juk ir JAV darė sutartis su tuo pačiu Sta-linu Jaltoje ir Potsdamė. Čia mūsų pozicija tarptautiniu požiūriu yra tvirta.

Apie tą Curzono liniją mes galime pamiršti: tai nebuvo jokia sienų sutartis. Nei Lie-tuva, nei Lenkija jos nepripa-žino arba prieš ją protestavo. Buvo bent kelios jos versijos. Pvv. vienu metu ta linija Puns-ką priskyrė Lietuvai, o kai len-kai užėmė Seinus ir Punską, tai "pataisė" lenkų naudai.

Minėtame žemėlapyje yra ir daugiau netikslumų. Klaipe-dos kraštas pažymėtas kaip "Territory of League of Na-tions", tačiau klaidingai prie jo priskirta ir Tilžė su apylin-kėmis anapus Nemuno. Mes būtume patenkinti, tačiau taip nebuvo. Rygos sutartis buvo pasirašyta ne 1920, bet 1921 m. Lietuvos sienos pažymėtos tik su Latvija ir duota sena Ru-sijos-Vokietijos siena. Cur-zono linija priskyrė Lenkijai Augustavą, Suvalkus ir Sei-nus. Lietuvos pietuose ir ry-tuose sienos nepažymėtos, paliktos tik taškuotos linijos kaip ginčijamos zonos.

Buvo padarytas didelis ne-

susipratimas, jeigu "VI PLB seimas vienbalsiai pasisakė prieš Jaltos susitarimų panai-kinimą", kaip rašo A. Gurec-kas. Tai nesiorientavimas Ry-tų Europos politinėje istori-joje arba sovietų disinforma-cijos pasekmė. Tokio nutarimo PLB neturėjo daryti nepasita-rusi su mūsų diplomatine tar-nyba. Tai nebuvo padaryta (patikrintas faktas).

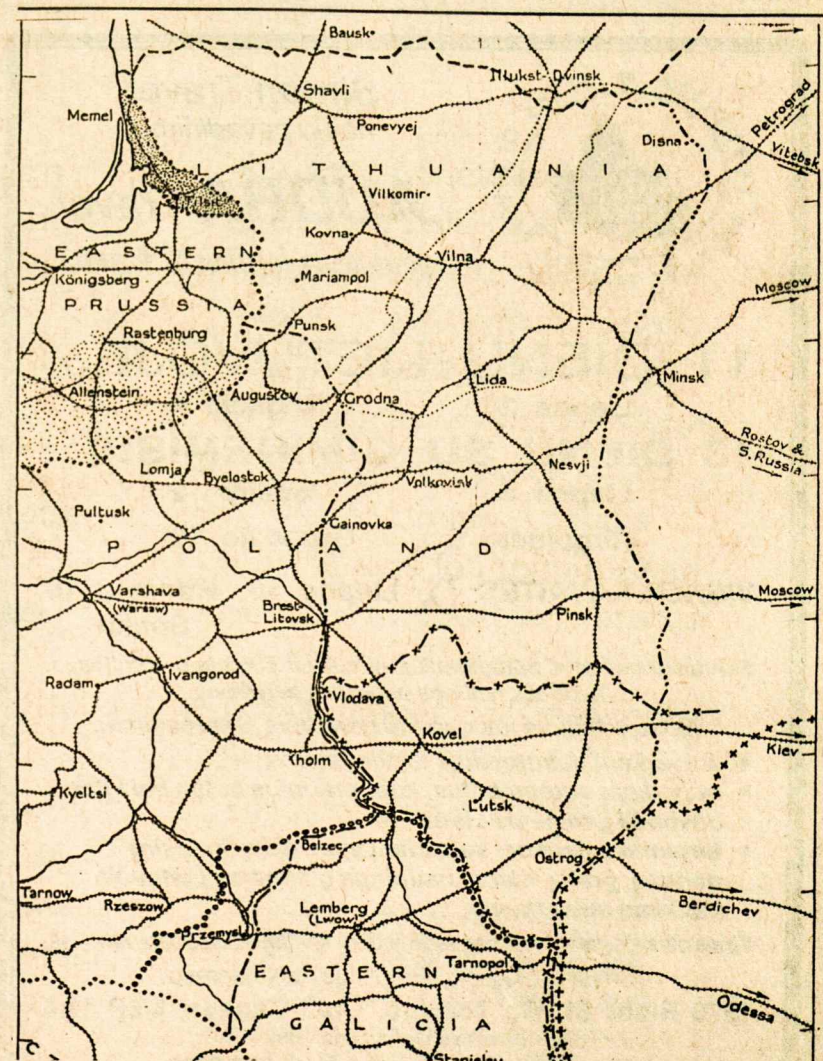
Jaltos susitarimai yra Va-karų demokratijų gėda. Visiškai aišku, kodėl tas "Rezoliu-cijas (atšaukti Jaltos susita-rimus) remia daug Vidurio ir Rytų Europos tautų išėivijų organizacijų", kaip rašo A. Gureckas. Jeigu lietuvių or-ganizacijos tam nepritartų, tai susikompromituotų, pa-sisakytų už sovietinę vergiją. Sovietams tai patiktų.

Jau buvo dėta daug pastan-gų JAV kongrese panaikinti Jaltos susitarimus. Visos pa-stangos nepavyko, nes tai bū-tų prez. F.D. Roosevelto poli-tikos pasmerkimas, kurio demokratai negali priimti. Apie tai yra parašyta knyga: A.G. Theoharis, "The Yalta Myths" (Univ. of Missouri Press, 1970). Ten išdėstyti vi-si argumentai už ir prieš. Ka-lifornijos resp. sen. W. Know-land 1955 m. pareiškė: "Kas tik įmanoma padaryti atitai-sant Jaltos klaidas, turėjo bū-ti padaryta kiek galint anks-čiau. Šia vėlyva data mes nie-kados negalėsime pilnai at-i-taisyti viso padaryto nuosto-lio". Vėliau tas mūsų draugas buvo rastas prigėres (prigir-dytas?) mažame upelyje netoli savo namų.

Demokratiai ir liberalai ne-leis anuluoti ir kitos jų stabo prez. John Kennedy padarytos fatališkos klaidos, būtent pa-žado, kad Kuboje nelies mark-sistinio režimo. Tuo tarpu so-vietai nesilaiko savo pažado ten neįrengti karinių bazių, nukreiptų prieš JAV: ten yra raketos, bombonešiai, povan-deniniai laivai ir net rusų ka-reiviai.

Mums, lietuviams, nėra jokio reikalo ir prasmės painiotis i tą Jaltos susitarimų atšaukimo ar gynyimo akciją. Iš to nieko nebus: jeigu tokia rezoliucija kongrese ir būtų priimta, o tai labai abejotina, vyriausybė vis tiek nieko nedarytų, — ne-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Dokumentinio žemėlapis dalis, kuriame Curzono linija pažymėta brūkšneliu-tašku (prasideda nuo Rytprėsių ties Punksu ir eina pro Gardiną iki R. Galicijos). Šis žemėlapis atspaus-tas knygoje "A History of the Peace Conference of Paris", 1924.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PARTINIS MOKESTIS

"Tiesos" žurnalistas Sigitas Blėda gegužės 13 d. laidoje paličia visiems komunistams privalomą nario mokesť, kuris yra nustatomas pagal turimą uždarbį. Esą partinės Radviliškio rajono komisijos pirm. P. Laužikas jį pakvietė į nepaprastą įvykį "Draugo" kolchoze, kur Žardelių ūkyje melžėja dirba Galina Kasperavičienė, traktorininku — Konstantinas Kasperavičius, komunistų partijos nariai. Nepaprastas įvykis prasidėjo tada, kai pas šią šeimą rinkti mokesčio motociklu atburbė brigadininkas, kolchozo partinės organizacijos sekretoriaus pavaduotojas P. Didaronkus. Tada buvo pats rudens darbų karštmetis. G. Kasperavičienė jis pareiškė: "Už tave, Kasperavičienė, uždėdau. Dabar pasirašyk žiniaraštyje, duok pinigų ir lekiau toliau". Partietį P. Didaronkus nustebinio netikėtai G. Kasperavičienės atsakymas: "Galėjai ir nesivarginti, nario mokesčio nemokėsiu..." Panašią mintį pakartojo ir jos vyras K. Kasperavičius: "Su žmona šnekėjai? Ir aš taip pat..." Esą du komunistai, vyras ir žmona, staiga atsisakė mokėti nario mokesť, pamynė partijos nario pareigą, kuri įrašyta sovietinės kompartijos įstatuose kaip viena pagrindinių narystės sąlygų.

KELIONĖ NEPADEJO

Partinės Radviliškio rajono komisijos pirm. P. Laužiko ir korespondento S. Blėdos apsilankymas "Draugo" kolchoze pas Galiną ir Konstantiną Kasperavičius šiam įvykiui išsiaiškinti taip pat buvo nesėkmingas. Abiejų vardu Galina pareiškė: "Brangu mokėti... Štai tik per mėnesį mokesčio reikia atiduoti, kiek per dekadą už pristatytą pieną gavau..." S. Blėda sutinka, kad mokesťis nemažas, bet ir uždariai esą dideli. Kai buvo mokamos pusmės premijos kolchozo žemdirbiams, abu Kasperavičiai iš karto gavo apie 1.600 rublių. Buhalterija liudija, kad pernai jie kas mėnesį vidutiniškai gaudavo daugiau kaip 700 rublių. Pasak S. Blėdos, kai partiniame "Draugo" kolchozo susirinkime buvo svarstomas G. Kasperavičienės ir K. Kasperavičiaus klausimas, visi juos smerkė. Komunistas J. Misiukevičius, gyvulių ūkio vedėjas, priekaištavo: "Dešimt metų būdami partijoje, skrupulingai skaičiavo, kiek netenka, mokėdami nario mokesť, galėjote būti pinigų. Komunistų partijos pastangomis kyla mūsų gerovė, gražiau gyvename. Ir solidžiau uždirbame. O jie, pasirodo, dėl to tik labiau dūsavo — matai, vis daugiau reikia mokėti..." Esą "Draugo" kolchozo komunistų būrys turėjo tris dešimtis narių, o dabar jau turi dviem mažiau — partinis susirinkimas vienbalsiai pašalino abu Kasperavičius iš sovietinės kompartijos eilių.

KITI SKOLININKAI

S. Blėda paličia ir kitus kolchozus, kuriuose komunistai išsisukinėja nuo nario mokesčio, bando sukčiauti, stengiasi jį su-

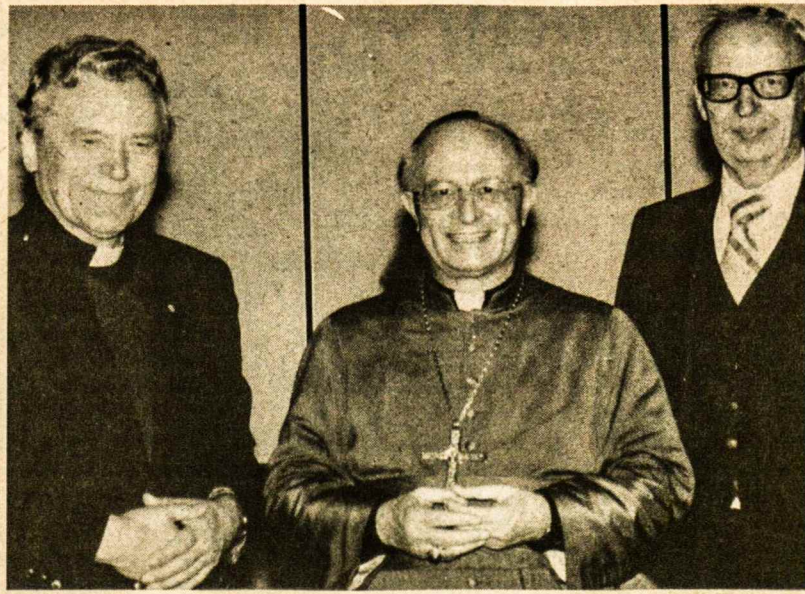
mažinti. Radviliškio rajono Grinkiškio sovchozo, "Spindulio" kolchozo partinėse organizacijose pernai buvo rasta nario mokesčio įsiskolinimų. Jų yra ir kituose ūkiuose. Kai kompartijos narys be rimtų priežasčių nesumoka mokesčio tris mėnesius, jį turi svarstyti partinė organizacija. Kartais sekretoriai nepaiso kitų komunistų nuomonės, savo nuožiūra leidžia likviduoti įsiskolinimą, arba jį gerokai sumažinti. Šiaulių rajono partinės organizacijos revizijos aktuose dažnai minimas Kalininio kolchozas: "Ūkio partinės organizacijos sekretorių J. Jakubėnų už nuolatines stambias nario mokesčio nepriemokas partijos rajono komiteto biuras nubaudė griežtu papėkimu. Bet, praėjus pusmečiui, vėl teko tuo reikalu kviesti J. Jakubėnų į biuro posėdį, kur jam paskyrė antrą partinę bausmę. Padėtis nesitaisė. Kodėl? Pasirodo, tarp kitų ir pats sekretorius mokesčio nario mokesť nesąžiningai. Dabar šio ūkio komunistams vadovauja R. Gužaitis, bet senos tradicijos ir toliau veši — neseniai rajono komiteto biuras už nario mokesčio mokėjimo trūkumus sekretorei nubaudė papėkimu..." Kartais nuo nario mokesčio nuslepia dalis papildomų pajamų. Taip įvyko su Akmenės mechanizuotos kolonos darbų vykdytoju B. Budinu, kelerius metus slėpusiu papildomą uždarbį už vadovavimą garažų kooperatyvui. Revizijos komisija išaiškino, kad B. Budino įsiskolinimas siekia 170 rublių, nes jis turėjo apie 3.700 rublių papildomų pajamų. Darbovietės komunistai jam paskyrė lengvesnę partinę bausmę — leido sumokėti tik 28,4 rublio įsiskolinimą, o kitą skolą dalį nurašė. Pasak rajono partinės organizacijos revizijos pirm. A. Vozgirdo, tai esąs neprincipingas darbovietės komunistų sprendimas.

ELEKTROS LINIJOS

Atominė elektros jėgainė Ignalinoje, pastatyta prie Visagino ežero, savo energiją pradėjo tiekti Gudijos ir Latvijos pramonės įmonėms. Atominė jėgainė su jomis sujungė aukštos įtampos elektros linijos. Dabar tokios linijos atramos jau pradėtos statyti Vilniaus kryptimi.

APLEISTOS KAPINAITĖS

A. Glinskas, aplankęs savo artimųjų kapus Lazdijų rajono Seštokų apylinkėje esančiose Rudaminos kapinaitėse, gegužės 5 d. laidoje šaukiasi "Valsietčių laikraščio" pagalbos. Esą ten augantys medžiai yra pilni paukščių lizdų. Dėl jų pavasarinio klyksmo net susikalbėti negalima. Paminkliniai akmenys, suoleliai, krūmai, gėlės padengti storu išmatų sluoksniu. Net ir nuvalius artimųjų kapus, nedaug tebus naudos, nes išmatos krūta ir krūta. Jau keleri metai niekas nenaikina kapinėse besiveisiančių paukščių lizdų: "Ir šiaip trūksta tvarkos. Žmonės šiukšles verčia per kapinių tvorą kur papuola, taigi kapinaitės panašėja į šiukšlių sąvartyną". V. Kst.

Šv. Tėvo atstovas pronuncijus Kanadai ANGELO PALMAS, atlaikęs pamaldas Otavos katedroje šv. Kazimiero sukakties minėjime 1984.IV.29. Jo dešinėje — lietuvių katalikų misijos kapelionas kun. dr. V. SKILANDŽIŪNAS, kairėje — KLB Otavos apylinkės pirm. inž. J. V. DANYŠ

Pronuncijus lietuvių pamaldose

Šv. Kazimiero sukakties minėjimas Otavoje

J. V. DANYŠ

Penkių šimtų metų šv. Kazimiero mirties sukaktis Otavoje paminėta aktu-koncertu balandžio 28 d. ir specialiomis pamaldomis Otavos arkivyskupijos Notre-Dame bazilikoje.

Pamaldos

Mišias atnašavo pronuncijus arkivyskupas Angelo Palmas, popiežiaus delegatas Kanadai. Jam asistavo bazilikos rektorius mons. Robert Huneault ir Otavos lietuvių misijos kapelionas kun. dr. V. Skilandžiūnas.

Mišių skaitinius lietuviškai ir angliškai atliko Vytautas Radzius ir Algis Danaitis. Po kun. dr. V. Skilandžiūno perskaitytos Evangelijos, pronuncijus pasakė pamokslą. Pasidžiaugę, galėdams kartu su lietuviams švęsti šv. Kazimiero, Lietuvos globėjų šventę. Išskėlė keletą brojų iš šv. Kazimiero gyvenimo.

Atnašų metu tautiniais drabužiais apsirengusios lietuvaitės — Rasa Jurkutė, Rima ir Lina Radziūtės pronuncijui įteikė adresą ir sidabrinį šv. Kazimiero sukakties medalį.

Pamaldų metu sol. Gina Čapkauskienė iš Montrealio paskaitė "Aidas", diriguojamas Darius Deksnys, pagiedojo F. Stroliaus "Sutelk visus", G. Gailevičiaus "Mūs žemė Lietuva" ir kt.

Po pamaldų įvyko priėmimas salėje, kurios metu pronuncijus stengėsi su kiek galima daugiau dalyvių pasikalbėti.

Koncertas

Išvakarėse, balandžio 28, įvyko minėjimo iškilnė ir koncertas modernioje "Ecole Seconde Charles-Bois" auditorijoje. Juozas Danyš kalbėjo tema "Šv. Kazimieras pasauliečių akimis" ir kun. dr. V. Skilandžiūnas — "Šv. Kazimieras dvasiniu požiūriu".

Koncerto programą atliko sol. Gina Čapkauskienė, akompanuojant muz. Madeleine Roch,

[vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus.
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ont. L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santaupas 7 1/2%
kasdienines palūkanas už santaupas 7%
term. indėlius 1 m. 11%
term. indėlius 3 m. 11 1/2%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų indėlius 9 1/2%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 12%
asmenines paskolas 12 1/2%
Nemokamas pilnas čekių paravinimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

Hamilton, Ont.

PAGERBDAAMI a.a. Jeronima Valaitį bei reikšdami užuojautą liūdesio valandoje velionies žmonai dr. Onai Valaitienei, visiems giminėms bei bičiuliams, paaukojo Tautos fondui: L. N. Plūraitis \$30; J. Z. Rickai \$25; \$20: J. Liaugminas ir sesuo Jadzė, Kotryna Meškauskienė; \$15: I. M. Repeckas; \$10: E. V. Sakavičiai, E. J. Bubniai, Aleksas Parėšys, J. Bėrnas, R. B. Pakalniškiai, E. J. Bajoraičiai, M. D. Jonikai; \$5: A. Vėnėskis. Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Tautos fondo atstovė
Hamiltonė

Sault Ste. Marie, Ont.

MOTINOS DIENĄ buvo surengta prosvietinių "taikos šalininkų" demonstracija. Iš 83.000 miesto gyventojų dalyvavo tik apie 100 asmenų, daugiausia moterų. Viena iš demonstracijos vadovių buvo Rūta Galinytė, kuri yra iš šio miesto žmogaus teisių komisijos narė.

VINCAS SKARŽINSKAS, perkopęs 80 m. amžiaus, keletą mėnesių buvo gydomas Plummer ligoninėje. Dabar persikėlė į Davey slaugos namus.

ŠEŠTADIENINIS MOKYKLOS mokslo metų pabaigtuvės išvyka rengiamos birželio 10 d., 12 v., K. K. Slyžių ūkyje. Vedėjas J. Skardis stengiasi sukurti filmą "Baltic Tragedy", o mokytoja D. Poderienė rūpinasi mokinių ir jų tėvų vaisėmis. **Koresp.**

London, Ontario

METINIS PARAPIJOS SUSIRINKIMAS įvyko gegužės 27 d. parapijos salėje. Po pirm. V. Gudelio ir klebono pranešimų buvo išrinkta parapijos taryba. Irena Daniūnienė, Algirdas Dragūnėvičius, Romas Genčius, Viktoras Gudelis, Petras Jokšas, Andrius Petrašiūnas, Justinas Šakinis ir Vaclovas Vaitkus. Ši taryba išrinkta vienbalsiai dvejų metų kadencijai. Prieidumui sudaro pirm. V. Gudelis, vicepirm. P. Jokšas ir sekr. V. Vaitkus.

"PAŠVAISTĖS" CHORAS, vadovaujamas muz. R. Vilėnos, birželio 3 d. koncertavo Detroito, Arizonoje parapijoje.

PENSININKŲ KLUBO narių susirinkimas — birželio 14, ketvirtadienį, 4 v.p.p.

KLEBONAS KUN. I. MIKALAUSKAS, OFM, birželio 10 d. išvyksta į centrinį pranciškonų vienuolyną, Kennebunkport, Maine, atlikti metinių rekolekcijų. Grįžta birželio 16 d.

KLB LONDONO APYLINKĖS susirinkimas šaukiamas birželio 24, sekmadienį, po 11 v. Mišių, parapijos salėje.

SIBIRINIŲ TREMIMŲ minėjimas — birželio 17 d., 12 v., Viktorijos parke prie paminklo. Dalyvauja lietuviai, estai ir latviai. **Koresp.**

Sudbury, Ontario

KLB SUDBURIJO APYLINKĖS VALDYBA surengė Motinos dienos minėjimą gegužės 12 d. ukrainiečių salėje. Iškilnė pradėjo apylinkės pirm. Elena Tolvašienė. Sugiedojus Tautos himną, tylos minute pagerbtos mirusios motinos.

Tolimesnę programą lietuviškai ir angliškai pranešinėjo Jūratė Tolvašaitė. Salė buvo skoningai papuošta gyvoms gėlėms, kurias paaukojo Gerry ir Daina Loughheed. Įdomią paskaitą skaitė Grase Petrenienė. Meninę programą atliko Algis Kuskis akordeonu, o jo sūnelis Justinas — pianinu. Petras Venskus rodė gražias skaidres iš šv. Žemės. Jis susilaukė iš publikos labai daug katūčių. Programa baigta Kanados himnu. Lietuvos ir Kanados himnus pianu padėjo Danguolė Rotkienė. Sekė smagušio šokiai, muzika Petro Tolvašos.

Puikiai vakariene paruošė Audronė Albrechtienė, jai talkino Sofija Semežienė ir Valė Morozovičienė. Maldą prieš valgį sukalbėjo P. Venskus. Skanūs pyragai paaukojo Marytė Venskienė, Nijolė Paulaitienė ir Morta Glizickienė. Loterijai laimikius aukėjo: G. P. Petrenai, A. J. Krūčiai, T. Petrenaitė, E. S. Tolvašos, R. J. Šteinai, J. Bataitis. Prie parengimo, be valdybos, daug prisidėjo Grase Petrenienė ir Vacys Stepšys. Loterija rūpinosi Audronė Albrechtienė ir Erika Rotkis. Apylinkės pirmininkė padėjo visiems prisidėjusiems prie minėjimo rengimo.

Baigiant šį aprašymą negaliu tytomis praeiti. Nuširdi padėka G. P. Petrenų šeimai, Audronei Albrechtienėi ir visiems kitiems už jų didelį darbą ir pasiaukojimą mūsų bendruomenei. Jūs visi dirbate ir aukojatės lietuvių gerovei. Su tikru nuoširdumu apylinkės valdyba taria jums lietuvišką ačiū. E. T.

DAŽYTOJAS-DEKORATORIS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronto, KAROLIS ABROMAITIS

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Tradicinį savo vakarą Čikagos lietuviams balandžio 28 d. diidžioje Jaunimo centro salėje surengė jau du dešimtmečius gyvuojantis tautinių šokių ansamblis "Grandis", vadovaujamas Irenos Smieliauskienės. Koncertinė programa buvo pavadinta "Linksmas mūsų jaunimėlis čionai susirinko". Ją sudarė ilgo kato tautinių šokių pynė. Vakaro dalyvius pasveikino tėvų komiteto pirm. B. Jasaitienė. "Grandis" dabar turi dvi jaunesnius ir vyresnius šokėjų grupes, kurias sudaro aukštesniųjų mokyklų moksleiviai ir studentai. Pasibaigus programai, šokėjai apdovanojo gėlimis ansamblio vadovę I. Smieliauskienę. Pagal I. Kriaučiūnienės įvestą tradiciją metiniame koncerte kasmet ženkliuokais apdovanojami "Grandies" nariai, ansamblyje praleidę penkerius metus. Šiemetinius ženkliukus ji įteikė E. Žigui, L. Vasiliauskaitei, V. Storūnaitėi ir V. Momkutei. Jau 18 metų ansamblyje šoka V. Šadauskas. Vadovė I. Smieliauskienė priminė koncerto dalyviams, kad veiklos pradžioje jai buvo įteikta šokėjų nuotrauka su įrašu: "Mes, šokėjai iš "Grandies", šoksim iki pat mirties".

Havajų sostinėje Honolulu yra viena lietuvių seselė Marija Serafina (Maziliauskaitė), priklausanči Sventųjų širdžių vienuolijai. Ji gimė 1907 m. Mergtrakių kaime prie Punksko, Suvalkų apskrityje. Prieš I D. karą persikėlė į Kalvariją, kur metus praleido Rusijoje. Pokaryje grįžo Lietuvon, bet iš jos 1932 m. išvyko į Olandiją ir ten įstojo į minėtą vienuoliją. Noviciatą atliko Prancūzijoje, įžadus atliko 1935 m., į Havajus buvo atsiųsta 1937 m. Čia buvo paskirta mokytoja vietinių seselių vadovaujamoje mokykloje. Dėl amžiaus dabar jau yra pasitraukusi iš mokytojos pareigų. Lietuviškai neužmiršo, domisi lietuvių gyvenimu. Jos adresas: S. Marija Seraphine SSSC, Sacred Hearts Convent, 21 Bates St., Honolulu, Hawaii.

Australija

Į Australijos karo laivyną įjungė dar vienas lietuvis — Adelaidėje 1962 m. gegužės 25 d. gimęs Raimondas Navakas. Čia jis yra lankęs lietuvių savaitgalio darželį ir mokyklą. Baigęs vietinę gimnaziją, su kitais devyniais adelaidiškiais gavo stipendiją į Australijos karo laivyno kolegiją, kurią baigė pernai rudenį kaip elektrinės inžinerijos specialistas. Jam buvo suteiktas jaunesniojo leitenanto laipsnis. Praktikos darbus atlieka karo laive "Cerberus".

Tautinių šokių ir dainų koncertą gegužės 5 d. Melbourne surengė lietuvių, latvių ir estų jaunimas. Programą kiekviena tautybė atliko atskirai, porą šokių — visi bendrai. Latviams atstovavo trys atskiri vienetai, estams — vienas su savo chorą, lietuviams — tautinių šokių grupė "Gintaras", vadovaujama D. Statkutės-Antanaitienės. Išsikyrė "Gintaras" savo gražia tautine apranga bei šokių įvairumui. Muzikinėje dalyje gražiai pasirodė populiarijoji sol. Virginija Bruožytė, duetas dainavusi su B. Šaulyte-Kymantiene. Akompanavo Z. Prašmutaitė. Koncerto programa užbaigta visų trijų tautybių bendrai atliktu lietuviškuoju "Kalveliu".

Britanija

Londono lietuvių namuose gegužės 12 d., buvo pagerbtas Lietuvos atstovas Vincas Balickas, išvakarėse sulaukęs 80 metų amžiaus. Pagerbtuvėse dalyvavo vysk. A. Deksnys, lankantis Britanijos lietuviams. Jam teko palaiminti vaišių stalus. Pagerbtuvės surengė DBLS centro valdyba, joms vadovavo II vicepirm. E. Šova. Ilgesnį žodį tarė dr. S. Kuzminskas, prisiminęs seną pažintį su V. Balicku, pabrėždamas sunkų Lietuvos atstovybės pareigūnų darbą II D. karui pasibaigus ir dabartiniu metu. DBLS sveikinimo raštą ir laikrodį įteikė centro valdybos pirm. J. Alkis. Kalbėjo ir vysk. A. Deksnys, sveikindamas sukatavininką, konstatavo, kad su V. Balicko darbu diplomatinėje tarnyboje beveik sutampa ir jo metų skaičius kunigystėje. Lietuvos atstovą V. Balicką pasveikino ir kiti gausūs įvairių organizacijų atstovai. Daug sveikinimų buvo gauta raštu. Padėkos žodyje V. Balickas plačiai kalbėjo apie savo diplomatinės tarnybos pradžią, jos eigą bei sunkumus sovietams okupavus Lietuvą. Visi sugiedoję "Ilgiausių metų", pagerbtuvių vaišes užbaigdamis Tautos himnu.

Šv. Kazimiero lietuvių parapiją Londono gegužės 13 d. pirmą kartą aplankė kardinolas J. B. Hume, OSB, Westminsterio kardinolas. Apsilankymą klebonui kun. dr. J. Sakavičiui, MIC, jis buvo pažadėjęs pernai, sutikęs Fatimos Marijos šventovėje Portugalijoje. Šia proga atvyko ir Europos lietuvių vyskupas A. Deksnys, koncelebravęs Mišias su kardinolu J. B. Hume ir kitais kunigais. Sutvirtinimo sakramentas buvo suteiktas dviem mergaitėms ir vienam berniukui. Du pirmuosius šv. Rašto skaitinius atliko dramos aktorė Žilvė Šlekytė-Roche, aukas Mišioms atnešė J. Žilinskis ir Z. Žilinskaitė. Giedojo J. Černio vadovaujamas parapijos choras, talkinamas iš Nottinghamo atvykusios "Gintaro" choristų grupės ir sol. V. Gasperienės. Pamokslą sakė pats kardinolas J. B. Hume. Klebonas kun. dr. J. Sakavičius kardinolui J. B. Hume įteikė angliškai išleistą Australijoje gyvenančio kun. dr. Pr. Daukno teologijos doktorato disertaciją apie Katalikų Bendrijos kovą sovietų okupuotoje Lietuvoje prieš religijos persekiojimą, vysk. A. Deksnys įteikė sidabrinį šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties medalį.

Vokietija

Ekonominei Europos bendruomenei priklausančios šalys ruošiasi rinkti atstovus į Europos parlamentą. Rinkiminius važius buvo pradėtas gegužės mėnesį. Vajaus proga Munchene Europos dienas surengė "Paneuros" organizacija, vadovaujama dr. Otto von Habsburgo. Į šį renginį buvo pakviesta ir Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama Žilvės Grodbergienės. Ji su tautiniais šokiais pasirodė iškilmingiems svečiams skirtoje vakarienėje ir manifestacijoje prie Muncheno rotušės. Pagrindinės iškilnės įvyko olimpinėje Muncheno salėje, kur susirinko visų Europos tautų atstovai su savo vėliavomis. Lietuviams atstovavo Vasario 16 gimnazijos šokėjai, salin įžygiavo su nepriklausomos Lietuvos trispalve. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Bavarijos premjeras J. Straussas. Pastarasis iš Šveicarijos atvykusių Lietuvos diplomatines tarnybos narių dr. A. Gerutį pakvietė dalyvauti specialiam valdžios priėmimo, pasibaigus renginiui olimpinėje salėje. Dr. A. Gerutis Munchene taipgi susitiko su Ukrainos egziliu vyriausybės prez. M. Livickiu, Baltiečių draugijos pirm. dr. O. Aule, diplomatinio Latvijos atstovu A. Šilde.

Hanau lietuvių Motinos dienos minėjimo šv. Dvasios šventovėje ir parapijos salėje gegužės 6 d. Ekumeninės pamaldas laikė katalikų kun. A. Bernatonis ir ev. kun. Fr. Skėrys, pasakęs šiai progai skirtą pamokslą. Minėjimą salėje pradėjo VLB Hanau apylinkės pirm. Pranas Bišovas, pasveikindamas visus dalyvius. Paskaitė lietuvių ir vokiečių kalbomis skaitė ev. kun. Fr. Skėrys, pirmiausia supažindindamas su Motinos dienos istorija, kurios iniciatorė yra Fiadelijė jorje gyvenus A. Jarvis, nufotografavęs 1905 m. antrąjį gegužės sekmadienį mirusią savo motiną. Ji pati mirė 1943 m. senelių prieglaudoje. Motinos dieną 1914 m. įvedė JAV prez. Th. W. Wilsonas, jai paskirdamas antrąjį gegužės sekmadienį. Po I D. karo ši idėja įsigalėjo ir nepriklausomoje Lietuvoje, bet Motinos diena buvo švenčiama pirmąjį gegužės sekmadienį. Minėjimas Hanau užbaigtas vaišėmis, akordeonisto E. Kimlerio muzika, lietuviškomis dainomis.

Motinos dienos minėjimas Munchene gegužės 12 d. šiemet buvo skirtingas nuo kitų. Esą visiems į akis krito pagausėjęs jaunų motinų skaičius su kūdikiais, nes ir kai kurios "Ratuko" šokėjos jau yra išėjusios į mamas. Motinų apdovanojime tradicines gėles pakeitė buteliai vyno. Minėjimas pradėtas daina "Lietuva brangi", mirusios motinoms sugiedota "Marija, Marija". Apie motinų sąlygas seniau ir dabar kalbėjo VLB Muncheno apylinkės pirm. inž. R. Hermanas. Jis džiaugėsi munchenietėmis motinomis, kurios lietuviškai auklėja savo vaikus, atvežą į vargą mokyklėlę, pačios prisideda prie tautinės bei kultūrinės veiklos. Mokyklėlės lankytojai suvaidino dviejų dalių vaidelį "Mamytės pasveikinimas". Eglė Juodvalkė skaitė keletą poečių eilėraščių — savo, Teresės Pautienės, Vitalijos Bogutaitės, Marijos Saulaitės-Stankuvienės. Sudainuotas pluoštas motinoms skirtų dainų.

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

11 DIENŲ LIETUVOJE

Liepos 24 Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Liepos 4 Spalio 2

Rugpjūčio 9 Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS

Liepos 10 Rugsėjo 10

Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis.

Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

Tiesos besiekiant

(Atkelta iš 2-rų psl.)

kojo VLIK sparno laikytenos "kariuomenės ir mobilizacijų" reikaluose, pridėdamas ten pat dar ir susirūpinimą: "Nuolat reikalingos didokos pastangos, kad jie ("katalikai", A.V.) nenuvirstų per anksti į vokiečių glėbį" (p. 296).

Nerasdamas daugiau argumentų įrodymui, kad mudviejų pokalbis tariamai vykęs draugiškoje dvasoje, A. Damušis net pridėdavo iš piršto išlaužtą mudviejų pasibūčiavimo sceną. Aš pats, tokiomis nepaprastomis aplinkybėmis draugiškoje dvasoje, A. Damušis net pridėdavo iš piršto išlaužtą mudviejų pasibūčiavimo sceną. Aš pats, tokiomis nepaprastomis aplinkybėmis draugiškoje dvasoje, A. Damušis net pridėdavo iš piršto išlaužtą mudviejų pasibūčiavimo sceną.

Atskirame skyrelyje — "Laisvės kovotojų" ištraukos klastotė ("TŽ" nr. 15) metamas kaltinimas dėl vienos kritiškos pastabos ("LK" nr. 7 ištraukoje), liečiančios dr. Juozą Leimoną, kaip buvusio "Pavasario" sąjungos pirmininką.

Keista ir nesuprantama kodėl "L. K-jo" ištraukoje skliausteliuose įdėta mano parodytinė, įrašant dr. J. Leimono pavarde, reikėtų jau ap-

šaukti "klastotė", juo labiau, kai pats kaltintojas poroje citatų ta skyrybos ženklų taisyklės pasinaudoja. Juk A. Damušis negali paneigti fakto, kad ištraukoje paminėtu "vokiečių draudžiamų organizacijų" S-gos Pirmininkas", galėjo būti ne kuris kitas asmuo, kaip dr. J. Leimonas. Tai kame čia klastotė?

Netiesa, kad knygoje yra kaltinamas dr. J. Leimonas "ryšium su pirmojo tarėjo šauktomis konferencijomis". Tikrumoje dr. J. Leimono pavarde knygoje yra paminėta vos du kartą (p. 76 ir 77) ir abu — vienas ryšium su minėtu pasirašymu (kartu su kitais "įvairių sričių darbuotojais") viešojo atsišaukimo "Tautiečiai", paskelbto "Ateities" 1943.III.19 numeryje, kuriame raginama: "Visi tie, kurie dabar pašaukti atlikti įpareigojimus kariuomenėje ar karinės reikšmės darbe, turi nedelsiant tai įvykdyti" (p. 76 išnaša). Ši mums visiems nemaloni faktą Damušis nityli ir viską nukreipia į "konferencijas", o to nešlovingo atsišaukimo autorius padaro "viešo- sios rezistencijos" didvyriais.

I kitas smulkias priekabas ir

labai savotiškas inž. A. Damušio išvadas (apie "Napoleonus" ir pan.) nematau čia prasmės atsakinėti. Rimtai galvojančiam skaitytojui ir be mano paaiškinimo gali būti tatau aišku.

Tačiau vieną gan esminę inž. A. Damušio klaidą, neturinčią sąryšio su knygos turiniu, turiu čia išskirti. Jis prailenkia su istoriniais faktais ir klaidina "TŽ" skaitytoją katalikiškųjų grupių sudarytąjį politinį rezistencijos organą Tautos Tarybą (TT), perkrikštydamas j (gal jau orenio vardo) "Lietuvos Tarybą" ir kiauurai per visą savo straipsnių seriją tai kartodamas: "Lietuvos Taryba, prof. Juozo Brazaičio iniciatyva sudaryta", "Lietuvos Tarybos grupės", "Lietuvos Taryba ir Vyr. Lietuvių Komitetas", bet nę žodžio apie faktiškai egzistavusią Tautos Tarybą. Be 1917 m. išrinktosios Lietuvos Tarybos, nei "L. Enciklopedijoje", nei mūsų pogrindinėje spaudoje (įskaitant ir pogrindinį "I Laisvę" laikraštį) tokio vardo rezistencijos organo nerisime. Šituose šaltiniuose yra minima tikiai Tautos Taryba (ne toji, vokiečių iniciatyva sudaryta), veikusi šalia Vyr. Lietuvių Komiteto (VLK) prieš VLIKo susidarymą. Nesuprantama, kaip asmuo, pats dalyvavęs Tautos Tarybos veikloje ir su tokiu autoritetu kalbėdamas apie mūsų rezistencijos istoriją, gali daryti tokias elementarias klaidas. Panašiai jo iškraipymas ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos vardas (kiek žemesni?) — "Lietuvių laisvės kovotojų sąjunga".

Tad po viso to, kaip galima patikėti autoriaus tvirtinimams, kuriuose panaudojami faktų iškraipymai bei kitokie netikslumai?

Baigiant kyla esminis klausimas: ar yra iš viso įmanoma tiksliai ir objektyviai atkurti prieš 40 metų vykusius epizodus bei įvykius, remiantis vien savo atmintimi ir išeivijoje atkurtais, jau politiškai nuspalvintais rezistencijos istorijos šaltiniais, ypač kai tuo siekiama žūt būt pateisinti savo grupės "grynumą" prieš istorijos faktus, kaip tai daro inž. A. Damušio "pasisakyme". Tokioje plotmėje vedama vieša diskusija, kai ir viena, ir kita pusė gali teigti ar neigti tą patį dalyką, gali teigti ad infinitum, o lietuviškam visų mūsų reikalui, be kartelio ir grupinės trinties paastrėjimo, ji nieko pozityvaus atnešti negali. Todėl su šiuo savo rašiniu aš norėčiau statyti visam šiam dialogui tašką.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvos Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

VII Pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės komiteto globos komisija. Sėdi iš k. D. Blynaitė, A. Kaminskaitė, V. Jokūbaitis, pirm. H. Jakubs, A. Jonaitis; stovi: V. Čėčys, H. Johansonas, V. Čyvas, V. Puškorius, V. Nykštenas, L. Jokūbaitis, J. Dunduras. Nuotraukos trūksta F. Baldausko, R. Apanavičiaus, J. Kazėno, dr. E. Šilgalio ir V. Urbaičio. Nuotr. J. Velykio

Susipažinimo vakaras

Sesės ir broliai lietuviai!

Visus, kurie atvykstate į VII Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventę Klivlande, kviečiame dalyvauti susipažinimo vakare, kad didžiosios šventės išvakarėse turėtume progą pabendrauti, atnaujinti senas pažintis ir užmegzti naujas. Kviečiame visus — ir jaunimą, ir suaugusius birželio 30, šeštadienį, 8 v.v., atvykti į Klivlando Public Auditorium, 1220 East 6-th St., kuriamės dalyvius linksmins garsusis Algio Modesto orkestras iš Čikagos, o ratelius praves RASA Šoliūnaitė su "dainuojančiu akordeonu". Auditorija yra miesto centre, lengvai pasiekama iš visų Klivlando vietovių ir apylinkių. Automobiliams pastatyti vietos apstu. Į vakarą bilietas tik \$4.00 asmeniui. Prašome bilietus nedelsiant užsisakyti paštu pas Nijolę Balčiūnienę, 18712 Arrowhead, Cleveland, Ohio 44119, USA arba Jūrą Salerno, P.O. Box 39621, Solon, Ohio 44139, USA.

Malonėkite rašyti čekius "Lithuanian Folk Festival" vardu ir pridėkite sau adresuotą bei pašto ženklais aprūpintą voką. Kanados lietuvių prašome siųsti pinigų, pažymint "US Funds" ir vietoje pašto ženklo pridėti JAV 20 centų pašto išlaidoms padengti ir sau adresuotą voką.

Susipažinimo vakarui rengti komisija:

pirm. Nijolė Balčiūnienė
Daina Balasaitytė
Jūrą Balasaitytė-Salerno
Ramūnas Balčiūnas
Jon Carrol Salerno
dr. Viktoras Stankus
Paulius Žiedonis

Lėšos Lietuvos laisvinimui

Tautos fondo vadovų ir igaliotinių pasitarimas

Pietinio Ontario Tautos fondo igaliotinių pasitarimas įvyko gegužės 29 d. Tillsonburge, pp. Rugienų rezidencijoje. Pasitarime dalyvavo iš Niujorko atvykęs Tautos fondo centro valdybos pirm. J. Giedraitis, TF Kanados atstovybės pirm. ir Toronto igaliotinis A. Firavičius, atstovybės patarėjas A. Rinkūnas ir šie igaliotiniai: Hamiltono — A. Patamsis, Londono — L. Eimantas, Tillsonburgo-Delhi G. Rugienis ir J. Vitas. J. Giedraitis padarė pranešimą apie vis didėjančią Tautos fondo veiklą ir vis gausėnes gaunamas aukas. Lėšos laikomos dviejose sąskaitose: einamųjų reikalų sąskaitoje, iš kurios vedama ir remiama Lietuvos laisvinimo veikla, ir Lietuvos laisvės fonde, kurio pagrindinis kapitalas yra neliečiamas. Turimomis žiniomis, yra užrašyta keletas stambių palikimų, siekiančių kelių milijonų sumą.

Diskusijose apžvelgta Tautos fondo igaliotinių veikla Kanadoje ir jos sunkumai. Prieita prie pageidavimo, kad Vasario 16 iškilmų rengėjų komisijose visur būtų vietos Tautos fondo atstovams, kuris turėtų balsą iškilmų samatos sudaryme, nes kai kur iškilmų išlaidoms padengti sunaudojamos visos surinktos aukos, nebepalikant

bėveik nieko tiesioginiam aukotojų tikslui — Lietuvos laisvinimo darbams.

Sustota ir prie bendrųjų mūsų vidaus politikos reikalų — apgailestauta, kad iki šiol mažai kas padaryta vykdančiam PLB seime pasirašytą Bendruomenės ir VLIKo susitarimą eiti prie santykių išlyginimo.

Visą dieną vykusį pasitarimą globojo ir skaniai vaišino šeiminkai pp. Rugieniai. A.R.

Jaltos susitarimai...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

norėtų erzinti sovietinės meškos. Ji nieko nedaro labai gražių kongreso rezoliucijų Baltijos valstybių reikalui. Nieko nedaro ir kai sovietai laužo Helsinkio deklaracijos punktus.

Net ir atšaukus tuos Jaltos susitarimus, padėtis nepasikeistų. Per vėlu: reikėjo tai padaryti tuojau po Rooseveltto mirties. Prez. Trumanas galėjo pasakyti: "Aš Jaltoje nebuvau, nieko sovietams nepažadėjau. Sutartis tvirtina JAV senatas." Formalių sutarčių ir nebuvo, tik susitarimai.

Mes negalime ginti tų susitarimų: tai būtų vandens pylimas ant sovietų malūno, ir mes parodytume visišką politinį nesupratingumą.

Tėviškės žiburiai • 1984. VI. 7 — Nr. 23 (1790) • psl. 5

Pradėtas kelias nėra sklandus

VLIKo valdybos vicepirmininko Liūto Griniaus pareiškimai Tautos fondo narių suvažiavime Brooklyne 1984 m. gegužės 5 d. Ištrauka iš jo ten pasakytos kalbos

1983 m. įvykęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas parodė, kad VLIKas yra vertinamas Lietuvių Bendruomenės atstovų, kurių pastangomis buvo pasiektas V. Kamanto ir dr. K. Bobelio susitarimas dėl tolimesnių PLB ir VLIKo pasitarimų. Šis kelias buvo pradėtas, bet jis nėra sklandus ir nėra lengvas. Žiūrėti iš pavergtos Lietuvos žmonių taško, bet kokia trintis tarp pagrindinių išeivijos veiksmų yra nesuprantama ir nepateisinama. Trinties nepateisina ir VLIKas.

Lietuvių gyvenime yra ir mažų prosvaisčių. Tai rodo Kanadoje įvykę LB rinkimai, naujo pirmininko išrinkimas JAV LB, stipri ir sąmoninga Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos laikysena, sąmoningi Australijos LB atstovų pasisakymai PLB seime.

VLIKui atrodo, kad šis sąmoningumą kelia išeiviai turi tęsti, didindami pastangas ir stiprindami savo įtaką pareigose esantiems, kad jie nekeltų konfliktų, nekonkurėtų, bet stengtųsi dirbti bendradarbiaudami ir pasiskirstydami uždaviniais.

Lietuvos okupacijai trun-

kant jau per 40 metų, yra suprantama, kad pasigirsta nuovargio balsai. Tenka nugirsti, kad vietoje besąlyginės kovos su rusišku okupantu reikiama maldauti malonės iš Rusijos valdovų. Į tokias šnekas VLIKas atsako trumpu NE! Mūsų tautos kelias kovoje už laisvę yra nuklotas šimtais tūkstančių aukų. Mūsų tautos vaikai kovoja šiandien net neprileisdami minties, kad gali būti kita išeitis. Mes, laisvėje patogiai gyvendami, negalime kitaip elgtis, kaip dėdami visas savo jėgas ir aukodami ištėklus besąlyginiam visiškam Lietuvos laisvės reikalavimui. Tik toks yra Tautos fondo darbininkų ir jo rėmėjų kelias.

VLIKo taryba ir valdyba Tautos fondo veikėjų darbą didžiai vertina. Šis visų trijų vienetų savanoriškai vykdomas darbas rodo, kiek daug pasaulyje yra lietuvių, kurie gyvena ne vien sau, kurie ne vien žodžiais myli Lietuvą ir savo tautą, kurie savo įsitikinimus palydi darbu ir auka. Jei ne šie savanoriai, nebūtų buvę Lietuvos, jei ne jie — nebūtų Tautos fondo, o be jo VLIKas daug mažiau pajėgtų nuveikti.

Septintosios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės bilietų informacija

Šventė (vyks Koliziejuje, Richfield, Ohio, 1984 m. liepos 1 d.

Bilietai gaunami:

KLIVLANDE: Valdonė Žiedonis, 18706 Kildeer, Cleveland, Ohio 44119, USA.

"Patria", 794 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, USA. Tel. (216) 531-6720.

ČIKAGOJE: p.p. Vaznelių "Gifts International" krautuvėje, 2501 West 71 St., Chicago, IL 60629, USA. Tel. (312) 471-1424.

TIKETRON: visur JAV-se su kredito kortele: Lithuanian Folk Dance Festival.

Bilietų kainos: \$14.00, \$10.00, \$7.00 ir \$5.00.

Organizacijos, užsisakiusios ir sumokėjusios už ne mažiau kaip 25 bilietus iš anksto per Coliseum, gaus \$2.00 nuolaidą nuo kiekvieno bilieto.

KANADOJE bilietai, platina ligi birželio 10 d.

TORONTE bilietus platina V. Dauginis, 1613 Bloor St. W., tel. 533-1121; sekmadieniais — Lietuvių namuose pietų metu.

HAMILTONE — J. Krištolaitis (tel. 689-5733) sekmadieniais Jaunimo centre.

Kanadiškais doleriais bilietų kaina: \$17.00, \$13.00, \$9.00, \$6.00.

ISKILMINGO POKYLIO BILIEAI

POKYLIS bus liepos 1 d. "Stouffers Inn" on the Square viešbutyje. Kaina: \$27.00

JAUNIMUI — "Holiday Inn", Rockside. Kaina jaunimui: \$13.00.

BILJETUS PLATINA: Ona Jokūbaitienė — (216) 481-7161,

3000 Hadden Road, Euclid, Ohio 44117, USA

Romas Zorska, (216) 371-0130,

4113 Silsby Rd., University Hts., Ohio 44118, USA.

Bilietus užsakant paštu, čekius rašyti: Lithuanian Folk Dance Festival, Inc. ir pridėti sau adresuotą voką su pašto ženklu.

Bilietų platinimo komisija

NAUJOS ONTARIO VYRIAUSYBĖS INFORMACINĖS KNYGOS VYRESNIESIEMS PILIEČIAMS IR INVALIDAMS.

Vyresniesiems piliečiams, invalidams ir jais besirūpinančioms institucijoms bus įdomūs du nauji leidiniai, išleisti Provincijos sekretoriato socialiniams reikalams. Leidiniuose "Guide for Senior Citizens" ir "Guide to Programs and Services for Disabled Persons" yra pilnas sąrašas valdžios programų bei paslaugų, skirtų pagelbėti invalidams ir vyresniesiems piliečiams.

Tie leidiniai teikia puikią informaciją kiekvienam vyresnio amžiaus piliečiui ir invalidui, kuris nori pasinaudoti Ontario provincijos teikiamomis gali-

mybėmis. Minėtasis sekretoriatas automatiškai siuntinės leidinį "Guide for Senior Citizens" kiekvienam provincijoje gyvenančiam asmeniui, sulaukusiam 65 metų amžiaus.

Jei norite gauti leidinius "Guide for Senior Citizens" arba "Guide to Programs and Services for Disabled Persons", rašykite: Secretariat for Social Development, c/o Government Services, P. O. Box 102, Toronto, Ontario M7A 1N3

Secretariat for Social Development

Ontario

Gordon Dean, Provincial Secretary
William Davis, Premier

"The Washington Times"
JAV sostinės dienraštis "The

Karo nusikaltėlių pajieškos

Tai sritis, kurioje bendradarbiauja amerikiečiai su sovietiniais saugumiečiais

STEPAS VARANKA

Kanados lietuvių žurnalisto sąjungos valdyba, pirmininkaujama A. Gurevičiaus, š.m. gegužės 13 d. surengė paskaitą apie karo nusikaltėlių medžioklę JAV-se. Ją skaitė adv. P. Žumbakis iš Čikagos Toronto Prisikėlimo salėje, kurioje susirinko 300 besidominčių klausytojų.

Pirm. A. Gurevičiui tarus įvadinį žodį, su torontiečiams nepažįstamu kalbėtoju supažindino Giedrė Poderytė, apžvelgdama plačią adv. P. Žumbakio veiklą teisės, politikos, visuomenės ir sporto srityse. Ji ypač pabrėžė naujausią advokato darbą, būtent jo paruoštą dokumentinį leidinį, įrodantį amerikiečių ir KGB pareigūnų bendradarbiavimą.

Adv. P. Žumbakis savo paskaitoje žvelgė į lietuvių išeišvijos gyvenimą ir pareiške, kad pokario ateivija gyveno nerealiom svajonėm. Ji nerinko dokumentacijos apie lietuvių tautai darytas skriaudas bei nusikaltimus. Tuo tarpu lietuvių priešai rinko kaltinamąją medžiagą būsimo byloms. Mūsų veiksniai bei organizacijos į tai nekreipė dėmesio ir kovojo tarp savęs. Tai lengva. Daug sunkiau kovoti su didesniu bei galingesniu priešu — čia reikia drąsos ir nervų.

Dažnai klausiamo, kur mūsų veiksniai, kodėl jie toje srityje nieko nedaro? Kodėl nesima iniciatyvos paruošti mokslinį veikalą, atskleidžiantį tikrą padėtį. Jaudinamės girdėdami kaltinimus lietuvių tautai, bet atsakingieji mūsų pareigūnai tyli.

Tiesa, buvo bandyta telkti medžiagą, paruošta dalis rankraščių, bet visa tai kažkur dingo. Veiksniai atsisakė remti šį reikalą dėl neaiškių priežasčių. Čia nėra ko bijoti, nes tiesa mūsų pusėje.

JAV-se prieš keletą metų prie teisingumo ministerijos buvo sudaryta speciali įstaiga karo nusikaltimams tirti ir pavadinta "Office of Special Investigation" (OSI). Tai ypatingų tardymų įstaiga, kuri turi skyrius daugelyje valstybių ir palaiko ryšius su Sov. Sąjungos KGB. Pastarąjį parūpina suklustotus dokumentus, liudininus, priverstinius jų pareiškimus. Dėl to gali nukentėti visai nekalti žmonės.

Svarbu šį reikalą kelti viešumon, nes OSI savo veiklą slepia nuo visuomenės ir nuo JAV vyriausybės. O tai nėra lengva, nes OSI įstaigoje dirba apie 20 advokatų ir nemažas skaičius įvairių "specialistų". Bet dirbant galima jiems pastoti kelią. Jau keletas kongreso atstovų, kaip Don Ritter, pradeda šį reikalą kelti viešumon. JAV prezidentui ir kongreso nariams yra įteikta dokumentinė knyga "Exhibits Documenting the U.S. Department of Justice Office of Special Investigations With Soviet KGB/Procurators". (Jos autorius — adv. P. Žumbakis). Joje, be kitko yra įdėta kopija 1983 m. "Izvestija" numerio, kuriame buvo išspausdintas straipsnis apie KGB ir OSI bendradarbiavimą. Vienas iš OSI "specialistų" — Bertram S. Feldbaum prisipažino, kad jie artimai bendradarbiauja su KGB.

JAV spaudoje jau dažnėja balsai prieš OSI veiklą, iškelia jos nesilaikymą Amerikos

teisėnės sistemos principų.

Paskaitininkas iškėlė faktą, kad sovietų okupuotos Lietuvos prokuroras Jurgis Bakučionis yra pasižymėjęs teismiais tikinčiųjų baudimais, yra vienas uoliausių persekiotojų.

Jo "kruopštumo" dėka tokie "nusikaltėliai", kaip Viktoras Petkus, Nijolė Sadūnaitė, kun. Alfonsas Svarinskas, kun. Sigitas Tamkevičius ir daugelis kitų, ilgus metus kenčia kalėjimuose ir Sibiro tremtyje. Kitas jo "žygis" — tai garsiosios tikinčiųjų peticijos organizatorių suėmimas ir jų nubaudimas. Peticijoje buvo prašoma paleisti iš kalėjimo kun. Svarinską ir kun. Tamkevičių.

Šiuo metu JAV-se pradėtos 48 "nusikaltėlių bylos". Greitu laiku ir Kanadoje jau bus pradėtos; keturios jau yra paruoštos. Kaltinamųjų amžius yra 60-99 metai.

Etninės grupės yra sudariusios komitetus tiems "nusikaltėliams" ginti. Lietuvių komitetas finansškai yra blogiausioje padėtyje. Į jo išdą trys lietuvių veiksniai atsuntė tik \$3000. Gauta aukų iš privačių tautiečių, kurie suaukojo \$25.000. Tai labai, labai maža suma. Vienos bylos gynbai paruošti reikia iki ketverių milijono dolerių. JAV-se yra įsisteigęs komitetas "Americans For Due Process", kuris ragina visas etnines grupes jungtis į vieną organizaciją ir bendrai pareikšti protestą

prieš neteisingus OSI-KGB įstaigų savavaliavimus.

Adv. P. Žumbakis ragino tautiečius rašyti laiškus JAV kongreso nariams, senatoriams, spaudai, teisingumo pareigūnams. Rašantieji turi išreikšti savo susirūpinimą dėl OSI bendradarbiavimo su sovietine KGB įstaiga.

Tiesa, Kanadoje yra skirtingi įstatymai, bet reikia ateišvinti pavoju pasirošti, kad nebūtumet staiga užklupti. Vyriausias Kanados prokuroras yra spaudžiamas tokias bylas pradėti teismuose.

Blogiausia yra tai, kad tos "karo nusikaltėlių" kriminalinės bylos yra laikomos civilinėmis. O civilinėm bylom valdžia neskiria apmokamų gynėjų. Tai padaryta, kad kaltinamasis prarastų visą savo turtą, santaupas, sveikatą, draugus ir būtų sužlugdytas.

Pavergtų tautų žmonės sutinka, kad tikrieji karo nusikaltėliai turi atsakyti už savo padarytus nusikaltimus, tačiau laikyti visą tautą žudikais reiškia turėti labai blogas intencijas.

Po paskaitos adv. P. Žumbakis atsakinėjo į pateiktus klausimus. Iš atsakymų paaiškėjo, kad OSI įsteigta tik 1979 m., bet jos padaryta žala žmonėms yra didelė. Jų bendradarbiai iš KGB palaiko draugiškus santykius su OSI, bet siunčia lietuvių, ukrainiečių bei kitų į kalėjimus ir į psichiatrines ligonines, neaplenkdami ir jų disidentų.

Paskaitoje Toronte apie karo nusikaltėlių įjieskojimą. Iš kairės: Kanados lietuvių žurnalistų sąjungos valdybos pirm. A. GUREVIČIUS taria įvadinį žodį, pranešėja GIEDRĖ PODERYTĖ kalba apie paskaitininką adv. POVLĄ ŽUMBAKĮ (dešinėje) Nuotr. S. Varankos

Topper
LINEN
SUPPLY
LIMITED

**staltiesės
specialiom progom**

Garbės stalo užtiesalai vestuvėms, mergvakariams, krikštynoms, namų ir įstaigų pobūviams. Spalvotos staltiesės ir servetėlės — baltos, auksinės, mėlynos (royal), riešutinės*, tamsiai raudonos, persikinės*, platininės*, rausvos*.*

Topper Linen Supply Limited
54 Junction Road, Toronto, Ontario
(416) 763-4576

*Užsakyti prieš keturias savaites.

Pasirenkant laidotuvių namus

Brolių Brown laidotuvių namų ROSS CRAIG KOPLYČIA turi puikias patalpas pigiomis kainomis

- Patirtis laidojant katalikų apeigomis
- Erdvūs, patogūs lankymo kambariai
- Jaukūs salionai su kava ir sausainiais
- Du erdvūs šėių durų "Cadillac" limuzinai, prieinami kiekvienai šeimai
- Maldų kortelės anglų ir lietuvių kalbomis
- Baldakimas apeigoms kapinėse šeimos bei draugų apsaugai nuo blogo oro
- Kėdės šeimos nariams sėdėti apeigų metu kapinėse
- Du policijos pareigūnai palydai į kapines kiekvienų laidotuvių
- Iš anksto sutartas bei iš dalies apmokėtas planas, nepakeliantis laidotuvių kainos
- Pervėžimas į bet kurią užmiestinę vietovę
- Erdvi autoaikštės
- Patogi, centrinė vieta

Rinkdamiesi laidotuvių namus, palyginkite mūsų kainas bei teikiamas paslaugas

Ross Craig Chapel
Brown Bros. Funeral Homes
1357 Queen St. W. (at Lansdowne) Toronto
K. Neil Webster, Mgr. Tel. (1-416) 532-4446

NIJOLĖ BACEVIČIŪTĖ, Toronto Maironio mokyklos X skyriaus mokinė, gavusi pirmą premiją už mokyklinį pažangumą. Premija buvo įteikta per išleistuves 1984.V.11 Prisikėlimo par. salėje Nuotr. St. Dabkaus

Šv. Kazimiero sukakties kongresas Toronte

Šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, metai buvo pradėti 1984 m. kovo 4 d. Romoje ir okupuotos Lietuvos sostinėje Vilniuje. Lietuvos globėjo 500 metų mirties sukaktis atkreipė dėmesį viso krikščioniškojo pasaulio, ypač dabartinio Šv. Tėvo Jono-Pauliaus dėka Romos iškilmėse.

Deja, tose iškilmėse galėjo dalyvauti tik maža lietuvių išeivijos dalis. Dėl to kazimierinių metų užbaigai rengiamos plataus masto iškilmės Šiaurės Amerikoje, kur telkiasi mūsų išeivijos dauguma. Centrinio šv. Kazimiero sukakties komiteto nutarimu tam tikslui parinktas Kanados Torontas ir ten sudarytas specialus iškilmų komitetas, kuris ryžosi organizuoti religinį pasaulio lietuvių kongresą 1984 metų rugsėjo 1 ir 2 dienomis.

Tai bus manifestacinio pobūdžio iškilmės, kuriose dalyvauti kviečiami visi lietuviai, kad suspindėtų ne tik Lietuvos globėjas šv. Kazimieras, bet ir pati Lietuva.

Beveik kongreso išvakarėse, š. m. rugpjūčio 29 ir 30 dienomis, Toronte bus laisvojo pasaulio lietuvių kunigų suvažiavimas, kuriame bus paminėta Kunigų vienybės 75-rių metų sukaktis.

Kongreso programoje bus akademinė, liturginė ir meninė dalis.

KONGRESO ATIDARYMAS ir akademinė dalis įvyks rugsėjo 1, šeštadienį, 10 v.r., "Royal York" viešbutyje. Paskaitą apie Kazimiero šventumą ir lietuviškumą skaitys kun. prof. Paulius Rabikauskas, SJ, iš gregorinio Romos universiteto. Antrą paskaitą apie katalikybės ir ateizmo santykius praeityje ir dabar skaitys žymus mūsų filosofas dr. Juozas Girnius, žvelgdamas į krikščioniškosios Lietuvos kelią, kuriame jai teko susidurti su ateizmu.

Popietinėmis šeštadienio valandomis bus svarstybos-simpoziumas apie religinę dabarties mūsų išeivijos jaunimo orientaciją. Vadovaus patyrusi jaunimo kongresų programų planuotoja bei parengėja Gabija Juozapavičiūtė-Petruskienė. Svarstybų grupės nariais pakviesti: Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, Laima Gustaitytė-Underienė, dr. Saulius Jankauskas, teologijos stud. Edis Putrimas.

Šeštadienio vakare tame pačiame viešbutyje bus vakaronė su jaunimo atliekama programa.

LITURGINĖ KONGRESO DALIS bus rugsėjo 2, sekmadienį. Iškilmingas Mišias atnašaus lietuviai vyskupai su kongrese dalyvaujančiais ku-

nigais Šv. Mykolo katedroje 1.15 v.p.p. Pamaldose dalyvauti yra pažadėjęs ir Toronto kardinolas G. E. Carteris, šio kongreso globėjas. Giedos jungtinis choras, sudarytas iš lietuvių parapijų chorų ir kitų vietinių. Koordinatoriumi pakviestas chorvedys ir solistas V. Verikaitis. Pamaldose dalyvaus ir įvairių organizacijų vėliavos su palydovais.

"KONGRESO RENGINIŲ VIRŠŪNĖ bus kazimierinė opera "Dux Magnus". Jos libretą sukūrė Kazys Bradūnas, muziką — Darius Lapinskas. Opera statoma Ryersono teatro salėje (43 Gerrard St. E.). Bus du spektakliai — rugsėjo 1, šeštadienį, 8 v.v., ir rugsėjo 2, sekmadienį, 3 v.p.p. Dalyvaus žymieji mūsų solistai iš Kanados ir JAV, operinis choras, simfoninis orkestras, vadovaujant muzikui D. Lapinskiui. Apdangos ir dekoracijos — dail. A. Korsakaitės-Sutkuvienės. Bilietų kainos: \$15, \$20, \$22, \$25. Jie platinami iš anksto Toronte, Čikagoje (J. Vaznelio parduotuvėje), Niujorke ir Klivlande. Bilietų platinimu rūpinasi kongreso komiteto narys V. Taseckas (3380 Galena Cres., Mississauga, Ont. L5A 3L8, Canada. Tel. (416) 279-0363).

KONGRESO UŽBAIGA — rugsėjo 2, sekmadienį, 7 v.v., bendru pokyliu "Royal York" viešbutyje. Kaina — \$25.00. Bilietai gaunami Toronte pas V. Tasecką minėtu adresu ir operos bilietų platinimo centruose.

KONGRESO DALYVIAMS REZERVUOTI DU VIEŠBUTIAI: "Royal York" (100 Front St. W., Toronto, Ont. M5J 1E3, Canada; tel. (416) 368-2511) ir "Westbury Hotel" (475 Yonge St., Toronto, Ont. M4Y 1X7, Canada; tel. (416) 924-0611). Kambarių kainos "Royal York" viešbutyje parai — \$74 vienam asmeniui, \$89 — dviem; "Westbury Hotel" — \$68 vienam arba dviem asmenim. Rezervacijų reikalui kreiptis tiesiai į viešbučius, pridedant vienos paros užmokestį ir pažymint "Lithuanian Congress". Rezervacijos priimamos iki liepos 30 d. Po tos datos kambarių rezervacija negarantuojama.

Stambesnio pobūdžio reikalais prašoma kreiptis į kongreso komiteto pirmininką dr. Juozą Sungailą (109 Riverwood Parkway, Toronto, Ont. M8Y 4E4, Canada; tel. (416) 239-1047).

Šis kongresas turėtų būti vieninga išeivijos lietuvių manifestacija, kurios žodis pasiektų ir pavergtą Lietuvą, ir laisvąjį pasaulį.

Rengėjai kviečia tautiečius iš visų kraštų gausiai dalyvauti šiame kongrese. Inf.

Stipendijos studentams

Klivlando lietuvių komitetas Kent State universiteto lituanistikos programai remti praneša, kad lituanistikos stipendijų fonde yra \$46,500 sumos ir \$7,000 nuosimėjų. Iš šių nuosimėjų bus skiriamos dvi stipendijos.

1. Rudenį 1985 m. Pilna stipendija universiteto studijas baigusiam-siai, kuris/kuri ruošs magistro laipsnui ar rašys disertaciją daktaro laipsnui įsigyti savo darbus grindžiant lietuviška tematika. Lietuvių kalbos mokėjimas raštu ir žodžiu yra būtinas. Stipendininkas-kė privalo dirbti nemažiau kaip 15 valandų per savaitę Kent State universiteto bibliotekos lituanistikos skyriuje, kuriame šiuo metu yra 12,000 kataloguotų knygų.

2. Rudenį 1984 m. Dalinė \$1,000 stipendija skiriama bakalauro laipsnio siekiant srityje, susijusia su lituanistika (pvz. istorija, geografija, literatūra ir kt.) Lietuvių kalbos mokėjimas raštu ir žodžiu yra būtinas. Stipendininkas-kė privalo dirbti nemažiau 10 valandų per savaitę Kent State universiteto bibliotekos lituanistikos skyriuje. Stipendija bus atnaujinama kasmet per ketverius metus studentui-tei atitinkančiam akademinis universiteto reikalavimus.

Vasaros tyrinėjimų programa beveiks ir šią vasarą. Bus skiriama viena stipendija dviejų savačių moksliniam darbui arba dvi vienos savaitės stipendijos. Patalpa ir valgis parūpinamas universiteto. Užsiregistruot prieš vasaros atostogas. Šiomis stipendijomis jau yra pasinaudoję šie asmenys: prof. Bronius Vaškešius (1982 m.) ir Viktoras Nakas (1983 m.).

Be to, jaunimas, kuris iš

anksto užsiregistruos per Kent State universitetą, galės gauti iki 6 valandų semestrinių įskaitų (kreditų) Lietuvių Jaunimo Sąjungos lituanistikos vasaros seminare Loyola of the Lakes prie Akron/Kent.

Be minėtų stipendijų, Kent State universitete galima įsigyti lietuvių kalbos kursų 14 valandų semestrinių įskaitų (dėstytojas Pranas Joga, egzaminatorius prof. dr. A. Klimas) ir 32 semestrinių valandų lituanistinių studijų pažymėjimą.

Pažymėtina, kad Kent State universiteto lituanistikos archyvuose šiuo metu jau yra 12,000 kataloguotų knygų ir dar 6,000 yra ruošiamas katalogavimui. Pats Kent State universitetas jau yra išleidęs daugiau kaip \$200,000: \$100,000 lituanistiniam archyvuui ir \$100,000 lituanistinei programai. Tad lietuvių parama šiam tikslui yra labai pozityvi ir reikšminga.

Visų stipendijų reikalų kreiptis: Dr. H. Hochhauser, Lithuanian Program, Director, Ethnic Heritage Program, 309 Satterfield Hall, Kent State University, Kent, Ohio 44242, USA.

Klivlando lietuvių komitetas Kent State universiteto lituanistikos programai remti

Dr. Viktoras Stankus, pirmininkas
Prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė, universiteto ryšininkė
Dr. H. Hochhauser, Director
Ethnic Heritage Program

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.
Skambinti 762-6128 Toronte.

1984 METŲ KELIONĖS LIETUVON

10-18 dienų kelionės, įskaitant 11 dienų Lietuvoje

Visos kainos — JAV doleriais

ISVYKSTAMA IŠ TORONTO

12 dienų: LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 710: liepos 10 — liepos 21 \$1,619

Kelionė 807: rugpjūčio 7 — rugpjūčio 18 \$1,619

Kelionė 918A: rugsėjo 18 — rugsėjo 29 \$1,529

Šešios dienos Vilniuje, trys — Varšuvoje, viena — Frankfurte

"Lufthansos" lėktuvais iš Toronte

17 dienų: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

Kelionė 918B: rugsėjo 18 — spalio 4 \$1,869

Šešios dienos Vilniuje, keturios — Rygoje, trys — Varšuvoje, viena — Frankfurte

"Lufthansos" lėktuvais iš Toronte

ISVYKSTAMA IŠ MONTREALIO

10 dienų: LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 917: rugsėjo 17 — rugsėjo 26 \$1,355

Šešios dienos Vilniuje, dvi dienos Helsinkyje

"Finnair" lėktuvais iš Montrealio

12 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 101: spalio 1 — spalio 12 \$1,385

Šešios dienos Vilniuje, dvi — Maskvoje, dvi — Leningrade, viena — Helsinkyje

"Finnair" lėktuvais iš Montrealio

KELIONĖS IŠ JFK

18 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 710B: liepos 10 — liepos 27 \$1,999

Kelionė 814B: rugpjūčio 14 — rugpjūčio 31 \$1,999

Vieniolika dienų Lietuvoje, dvi — Maskvoje, dvi — Leningrade, dvi — Helsinkyje

"Finnair" lėktuvais iš JFK

12 dienų: LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

Kelionė 710A: liepos 10 — liepos 21 \$1,639

Kelionė 814A: rugpjūčio 14 — rugpjūčio 25 \$1,639

Kelionė 904: rugsėjo 4 — rugsėjo 15 \$1,639

Šešios dienos Vilniuje, dvi — Maskvoje, dvi — Leningrade, viena — Helsinkyje

"Finnair" lėktuvais iš JFK

Dėl brošiūrų ir išsamesnių informacijų kreipkitės į

Kanados Baltic Tours atstovą šiuo adresu:

Algis Kazlauskis, 158 Geoffrey St., Toronto, Ont., M6R 1P5.

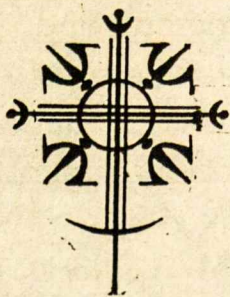
Tel. (416) 533-5964 arba

BALTIC TOURS

293 Auburn St.

Newton, MA 02166, USA

Tel. (617) 965-8080 arba (617) 969-1190

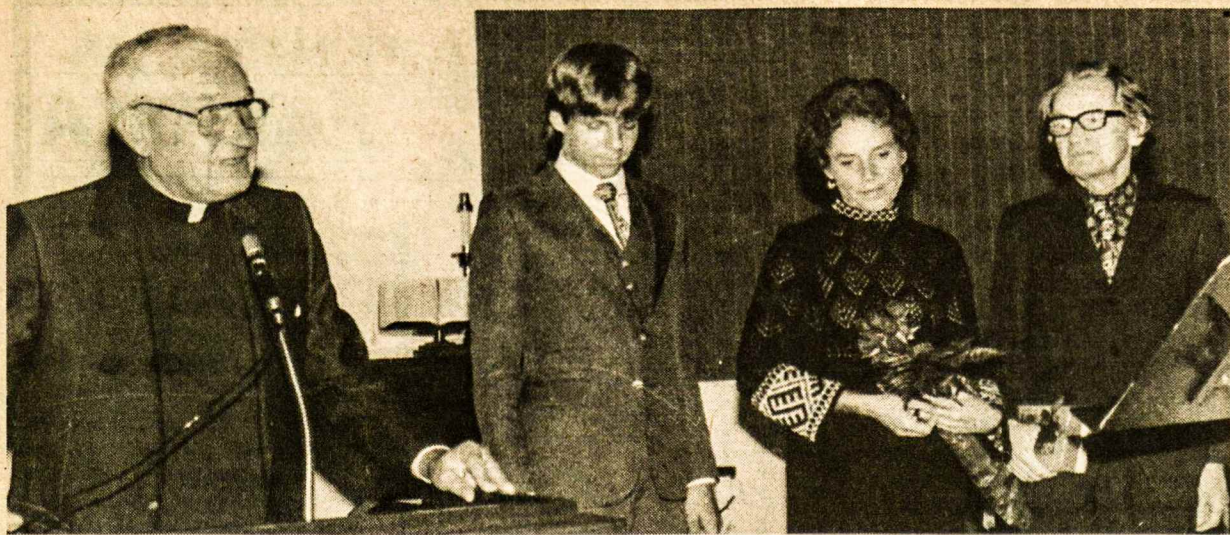
"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
jis mums duoda"

**Gerry Lougheed
Funeral Home**

252 Regent Street South

Sudbury, Ontario P3C 4C8

Telefonas: (705) 673-9595

Floridos Juno Beach lietuviai 1984.IV.14 surengė šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimą. Programos atlikėjams padėkos žodį taria kun. VYTAUTAS PIKTURNA. Toliau — vokalistai VIDAS JAMEIKIS, sol. O. BLANDYTE-JAMEIKIENE, paskaitininkas rašytojas J. KRALIKAUSKAS iš Toronto Nuotr. J. Garlos

"Pranašai ir karaliai" ateina pas mus

Premijuotas kun. prof. Antano Rubšio veikalas

SES. ONA MIKAILAITĖ

1984 m. išėjo kun. prof. A. Rubšio "Rakto į Senąjį Testamentą" antroji dalis — pranašai ir karaliai. Tai penktoji to paties autoriaus šventraščių studijų knyga. Kam jau teko susipažinti su ankščiau išleistais tomiais, su džiaugsmu pasitiks ir šį naująjį. Ketvirtąją JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros tarybos premiją šventėje 1984 m. balandžio 15 d. Detrote šis kun. Rubšio veikalas buvo sutiktas ne tik teigiamai įvertinimu bei premija, bet ir labai reikšminga pastaba, jog tai bus buvęs pirmas atvejis, kad Kultūros taryba premijavo religinio turinio veikalą (mecenatas — kun. dr. J. Prunskis). Taigi nėra abejonės, kad skaitančiai lietuvių visuomenei pateikiama neeilinė kokybės knyga.

Ši antroji dalis tritomos Senojo Testamento studijos apima tą šventraščių istorijos laikotarpį, kuris pasižymi didele politine įtampa, bet drauge gausiais religinės įžvalgos turtais. Tai keturi šimtmečiai nuo Izraelio monarchijos sukilimo dešimto amžiaus prieš Kristų pabaigoje iki tremties Babilonijoje šeštame amžiuje.

587 m. vasarą babiloniečiai paima Jeruzalę, išveda tūkstančius žydų į nelaisvę ir tuo sužlugdo pietinę Judo karalystę. Šiaurinės Izraelio karalystės galas jau buvo atėjęs 721 m. Pažadėtoje žemėje užviešpatavus svetimiešiams, Dievo tauta, dieviškojo apreiškimo bei mesijinės vilties nešėja, išgyvena vieną tamsiausių savo istorijos etapų. Šventraščių susiformavimui bei tikėjimo kraičio ištrynimui, tačiau šie keturi šimtmečiai prieš didžiąją tautos tragediją yra nepaprastai turtingi.

Pirmoji šios studijos dalis mus paliko ant mesijinės vizijos kalno, žvelgiančius į nuostabią atsiveriantį ir palaipsniui ryškėjantį dieviškojo plano akiratį. Viziją kūrė Dievo įkvėpti pranašai karališkojo vaidmens įtakoje; vaidmens, kurį įkūnijo Dovydas, pranašo Samuelio pateptas Dievo išrinktas valdovas.

Antroji dalis prasideda su Dovydo sūnaus Saliamono valdymo metais, jungtinės Izraelio karalystės viršūne, aukšniu Apšviesto amžiumi, kuriame randame rašytinę Senojo Testamento pradžią. Tai itin svarbus momentas: žodinis tikėjimo kraitis įamžinamas ateinančioms kartoms, reiškia ir mums! Autorius nurodo šio momento istorines aplinkybes, nagrinėja duomenis apie pirmąjį įkvėptą išganymo istorijos rašytoją: kaip jis rašė ir kodėl.

Penkiaknygės, Senojo Testamento širdies, gimimas yra sudėtingas, bet įdomus, mums duodas įžvalgą, kaip Dievo įkvėptas rašytojas (iš tikrųjų, rašytojai, nes jų buvo ne vienas) perduoda brangų tikėjimo kraitį savo ainiams. Juk verta išsimeiti, kad "Senojo Testamento apreiškimas nėra iš dangaus numesta plyta, ne gyvas praieitis liudininkas, bet gyvas žodis, prašekinas skaitytoją ateities viltimi. Jis yra nuolat atviras gilesnei įžvalgai" ("Raktas į ST", I tomas, psl. 470).

Penkiaknygės branduolys — gražiausių Izraelio karalystės dienų palikimas. Tačiau Izraeliui, kaip ir kiekvienai tautai, istorija atveria ne tik auksą žėrinčius, bet ir kraują bei asaromis paženklintus kelius. Tik ši tauta, jais eidama,

palieka ypatingus tikėjimo pėdsakus, amžiais išliekančius kelrodžiais visai žmonijai. Ji perduoda mums brangiausią jai Dievo duotą turtą — Dievo žodį, šviesą kiekvienam žmogui ir kiekvienai tautai, vargstančiai savitos istorijos vingiuose.

Izraelio karalystei suskilus į dvi dalis — šiaurinę Izraelio karalystę ir pietinę Judo karalystę — padalinta Dievo tauta savo berungtiniaujančių politinėje arenoje valdovų įtakoje susvyruoja tikėjime. Tauta atsiduria dviejų stiprių veiksmų tarpe — karalių, kurių žvilgsnis atkreiptas į politinę bei medžiaginę tikrovę, ir pranašų, kurių žvilgsnis nukreiptas į Dievą, į antgamtinę tikrovę, žmogų kviečiančią nepasimesti trumpalaikių blizgiųjų vilionėse.

Šios dvi viena kitai stipriai priešingos srovės sukuria naują įtampą bei naują iššūkį: kuri realybė svarbesnė? Šią padėtį knygos autorius aptaria su dideliu įsijautimu ne tik senovės žmogui, bet ir dabarties, nes tai amžina žmogiškosios egzistencijos problema. Šventraštyje ji atsispindi visu konkretumu bei dramatiškumu.

Minint brangaus karaličio Kazimiero sukakties metus, savaimė mūsų žvilgsnis krypstą į karališkojo dvaro dramą. Kazimierą rūngiasi priešiškių vertybių arenoje, bet nesiduoda apakimamas karališkojo vainiko blizgesiu. Jis mato kitokią žėrėjimą, kuris jį patraukia, užvaldo ir galop išskiria iš kitų dvariškių tarpo. Tad mums, lietuviams, ypač šiuo metu, karališkojo dvaro drama turi daug prasmės, ji lyg sudabartinama.

Senojo Testamento šventieji buvo pranašai. Jie ypatingu būdu buvo pašaukti tapti savo tautos sąžine, kreipti jos žvilgsnį nuo karalių, kurie vedė klystkeliais, į Dievą, kurio keliai — ne žmogaus keliai ir kurio mintys — ne žmogaus mintys.

Trečiasis knygos skyrius aptaria kas yra pranašas. 1984 m. ypač domimės pranašystėmis! Senojo Testamento pranašai, iki pat paskutiniojo, Jono Krikštytojo, kuris stovi ant Naujojo Testamento slenksčio, yra visais atžvilgiais nepaprastai asmenybės. Autorius kiekvienam žmesniam pranašui duoda atskirą skyrių, bandydamas padėti mums suprasti ir įsijauti į šiuos ypatingai užduotai skirtus asmenis. Jis nori juos mums atskleisti naujoje šviesoje, kad geriau įvertintume jų milžinišką įtaką Šventraščiui.

Savo įžanginiame skyriuje apie pranašus, autorius sako: "Liaudies supratimu, Šv. Rašto pranašas įdėmiai spokojo į paslaptingą Dievo kriošlą ir bylojo apie ateitį. Ši pažiūra mumsuose dažna. Ji liudija, kaip apgailėtina mažai tepažįstame Senojo Testamento pranašus. Per mažai juos pažindami, nebranginame jų nuostabaus vaidmens bei dvasinio palikimo" ("Raktas į ST", II tomas, psl. 125).

Pranašų palikimas svarbus ne tik Senajame Testamente, bet ir Naujajame! Pats Jėzus kalbėjo ir veikė stiprioje pranašiškoje tradicijoje: "Iš tiesų sakau jums: joks pranašas nepriimamas savo tėviškoje" (Lk 4, 24). Savo žemiškojo gyvenimo metu Jėzus daugelio buvo laikomas pranašu (pvz. Mk 8, 27-30). Atsižvelgiant į tai, kad Senojo Testamento pranašai buvo Dievo žodžio skelbėjai savo bendraamžiams

ir kad daugumas jų mirė kančinių mirtimi, šis Jėzus priiskiriamas titulus buvo labai reikšmingas, nors ir ribotas.

Didesnė knygos dalis kalba apie paskirus pranašus ir jų veiklą. Ne vien pranašų asmenybės, bet ir jų karjeros yra itin spalvingos. Nors Senajame Testamente asmenybės kultas svetimas, bet šiek tiek istorinių šinių apie pranašus turime — apie vienus mažiau, apie kitus daugiau. Autorius stengiasi juos mums atskleisti kiek galint pilniau ir įdomiau, daug dėmesio kreipdamas į jų istorinį laikotarpį.

Kaip ir pačiam Šventraščiui, taip ir autoriui svarbiausia apibūdinti, kaip pranašai atliko jiems Dievo skirtą užduotį ir kokia buvo jų įtaka izraelitų visuomenėje bei žodiniam ir raštiškam Šventraščio tikėjimo kraičiui.

Nors pranašai buvo aršiai persekiojami, tačiau ilgainiui jų įtaka, ypač potremtinėje žydijoje, buvo tokia didelė, kad net pati Penkiaknygė populiariai buvo vadinama "Išrašais ir pranašais". Kiekvieno pranašo įnašas buvo savitas, tačiau bendras, visiems charakteringas bruožas, kad pranašas atsistoja priešais savo laiko visuomenę — tikinčiuosius ir netikinčiuosius kaip Dievo šauklys, ragindamas ir valdovą, ir varguolių sugrįžti į tikrąjį Dievą, mesti visokius stabus — politinius, ekonominius, pagoniškų religijų, nes tai įžeidimas Dievo, užsitraukiant bausmę. Štai pranašas Izaijas skelbė, kad ateis metas, kada žmonės mes netikrus dievus "kurmiamis ir šikšnosparniams" (Iz 2, 20). O jeigu užsispyrę jų laikysis, Dievo teismas jų neaplenks:

Ir žmogiškas išdidumas prieš liepto galą, o žmonių žūlumas bus sunaikintas. Stabai tą dieną pradings visiškai, — Javė vienui vienas bus išaukštintas (Iz 2, 17-18).

Kažin, ar visa tai nebėra aktualu ir mūsų pažangiems laikams? Tiesa, mūsų stabai skiriasi nuo senovinių, tačiau nedaug kuo, gal tik imantriais pavadinimais. Pranašai ruošė savo tautą juodai dienai, bet kai babiloniečiai ją užpuolė, sunaikino abi karalystes ir žmonės išsivarrė į tremtį. Daugelis aimanavo ir kumščiais grūmojo Dievui, kuris juos apleidė! Tremtyje vargas ir Dievo ilgesys vėl įžiebė tikėjimo liepsną. Tautos likutis grįžo į savo žemę, kaip Dievas buvo jiems žadėjęs pranašų lūpomis.

Šios kun. Rubšio mums dovotos studijos dėka galime giliau susipažinti ir geriau išsąmoninti didžiulius Šv. Rašto turtus, Dievo palikimą mums. Tikėjimo akimis žvelgti į istorijos įvykius mus moko dramatinis pranašų ir karalių sankirtis. Dievo žodis nesensata! Jis aktualus visiems laikams. Žmogišku požiūriu dabartinis mūsų tautos likimas yra tragiškas. Tačiau tikėjimo požiūriu galime matyti visai kitą dramą, panašią į pranašų ir karalių susirėmimą Senajame Testamente. Ir mūsų tauta savo kančioje gimdo tikėjimo didvyrius, kurie verčia žmogaus išsigalvotus stabus. Ir mūsų tautos tikėjimo galiūnai stovi pasaulinėje arenoje kaip Dievo šaukliai, skelbdami Dievo pergalę.

Antanas Rubšys, RAKTAS Į SENĄJĮ TESTAMENTĄ. Antroji dalis: pranašai ir karaliai. "Krikščionis gyvenime" knygos serijos 23 tomas. Kieti viršeliai, Putnam, CT 1983 m. 527 psl. Kaina — \$10.00 JAV.

Lietuvos pajūrio duktė

Elzei Jankutei — Rambyno saugotojai 90 metų

STEPAS VARANKA

Aušrininko Martyno Jankaus dukrai Elzei š. m. liepos 16 d. sueina 90 metų amžiaus (gimė 1894.VII.16 Bitėnuose). Jos pagerbtuvės rengiamos š. m. liepos 16 d. Toronto Prisikėlimo salėje.

Sukaktuvinėnkė praleido savo jaunystę garsiojo Rambyno kalno artumoje. Ten baigusi pradinį mokslą, dar mokėsi Klaipėdoje ūkio kursuose, rengdamasi pavaduoti šeimoje mirusią motiną (Anę Puknytę). Vėliau ji tvarkė tėvo ūkį ir talkino spaustuveje. Šeimoje jai teko būti mažesnių vaikų globėja, ypač Kristupo, netekusio regėjimo dėl spaustuveje įvykusios nelaimės.

ID. karo metu visa Jankų šeima, kaip lietuviai patriotai, buvo ištremta Sibiran. Sąlygos buvo sunkios, be to, šeimos motina jau buvo mirusi 1913 m. Sibire mirė jauniausias sūnus Endrius (4 metų) ir Elzės sėnelis Martynas. Iš Sibiro tremties grįžo tėvas Martynas, sūnus Martynas, Kristupas, Utrė, Edė ir Elzė.

Tėvas Martynas mirė Flensburge 1947 m., sūnus Martynas — 1952 m. Liubekė, Kristupas — 1970 m. Toronte. Jonukas mirė 6 metų amžiaus, Endrius — 4. Edė, baigusi mokslus, tarnavo Klaipėdos uosto įstaigoje, ELTOJE ir Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne. Po II D. karo apsigyveno Montrealyje (jau mirusi). Urtė dirbo Klaipėdos banke. Po II D. karo apsigyveno Čikagoje (jau mirusi).

Elzė, kaip ir motina, uoliai puoselėjo šeimos tradicijas, dalyvavo tėvo įsteigtoje draugijoje "Birutė", rinko mažlietuvių tautosaką ir spausdino "Tautosakos darbuose". Po II D. karo, palaidojusi tėvą Vokietijoje, persikėlė Kanadon ir visą laiką globojo neregį broį Kristupą.

Kai 1918 m. Lietuvos patriotai Tilžėje paskelbė deklaraciją, pareiškiančią norą jungti Mažąją Lietuvą prie Didžiosios, Elzė buvo 23 metų amžiaus. Ji, kiek galėdama, dalyvavo tame sąjūdyje, padėdama žadinti tautinę sąmonę M. Lietuvoj. Netikėtai prie to sąjūdžio prisidėjo vokie-

ELZĖ JANKUTĖ, aušrininko Martyno Jankaus dukra, gyvenanti Toronte ir mininti 90 metų amžiaus sukaktį

tis dr. Georg Sauerwein (Jurgis Sauervernas-Girėnas). Jis per trumpą laiką išmoko lietuvių kalbą ir net sukūrė lietuvininkams giesmę "Lietuviais esame mes gimę". Tuo būdu jis skatino lietuvių kovoti už savo lietuviškumą, steigti spaūdą, privačius mokyklas, tvirtai laikytis šeimose.

Martyno Jankaus šeima buvo viena iš stipriausių lietuvių bės tvirtovių M. Lietuvoje. Jos saugomas Rambyno kalnas tapo lietuviškumo simboliu. Elzė, buvusi jo saugotoja ilgus metus, ir dabar, gyvendama Toronte, rūpinasi lietuviška veikla, ypač mažlietuvių ir šaulių organizacijomis.

Torontas yra dabartinis Elzės Rambynas. Anapilio kapinėse ilsisi seserys — Urtė, Edė ir brolis Kristupas. Jos svajonė — perkelti į Anapilio kapines ir tėvą Martyną iš Vokietijos Flensburgo.

Atsiųsta paminėti

Tėvas K. Karg, OFM Cap., MAŽYTĖ PASLAPTIS. Vertimas iš vokiečių kalbos. Išleido kun. J. Burkus, 809 Ramble, Hot Springs, AR 71901, USA. Spausdino M. Morkūno spaustuve. Čikaga 1984 m., 48 psl. Kaina — \$1.50 JAV.

J. Burkus, TĖVAS GINAS — ŠIU LAIKŲ STIGMATIZUOTASIS. Išleido "Sūduva" (809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA). Spausdino M. Morkūno spaustuve. Čikaga 1983 m., 110 psl. Kaina — \$4.00 JAV.

MES JAUNI IR NERAMŪS. 1983-84 mokslo metų mokinių metraštis. Toronto Maironio mokykla ir Aukštesnieji liutuanistikai kursai. Redagavo sesuo Ona Mikailaitė. Nuotraukos ir kompozicija — Rimo Pranaičio, piešiniai — Danguolės Kuolienės. Spausdino "Time Press Litho Ltd." 80 psl.

Kanados Londono lietuvių chorą "Pašvaistė", koncertavęs Detrote. Ruošiasi dalyvauti tautinių šokių šventėje Klivlande š. m. liepos 1 d. ir šv. Kazimiero kongrese š. m. rugsėjo 2 d. Toronte. Chorui vadovauja muz. RITA VILIENE (pirmoji iš kairės)

Lituanistikos lektorius arba pagalbinis profesorius (Assistant Professor) reikalingas nuo 1984 m. rudens dėstyti lietuvių kalbai ir literatūros kursams neaspirantinėse (undergraduate) grupėse.

Minimaliniai reikalavimai: daktaro laipsnis iš atitinkamos institucijos, sklandus gimtosios lietuvių kalbos mokėjimas ir akademinis darbų sąrašas pagal turimą poaukštį bei atlyginimą. **Pradinis atlyginimas — \$17,000. Paskyrimas priklauso nuo finansinių išteklių. Prašymus siųsti iki 1984 m. birželio 20 d.: Dr. Biljana Sijovic-Simsic, Head of the Department of Slavic Languages and Literatures, University of Illinois at Chicago, Box 4348, Chicago, IL 60680, USA.**

Iliojaus universitetas yra pozityvios akcijos, vienodų galimybių darbdavys.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Bruselyje leidžiamas poezijos žurnalas "Le journal des poètes" š. m. 2 nr. atspausdino pluoštą vilnietės poetės Janinos Degutytės eilėraščių. Jų vertimus prancūzų kalbon paruošė prof. dr. Birutė Ciplijauskaitė ir Nicole Laurent-Catrice. Žurnalas įjungti septyni J. Degutytės eilėraščiai: Vasaros lietus, Obelys žydi, Nešu tau eilėraštį, Motinos kalba, Vienašve, Gyventi — tai ilgtis amžinybės, Tarp saulės ir netekties. Prof. dr. B. Ciplijauskaitės pastangų dėka šis žurnalas savo skaitytojus su lietuvių poetų eilėraščiais supažindino jau ketvirtą kartą. 1982 m. atspausdino vilniečio poeto Marcelijaus Martinaičio kūrinį, 1983 m. jį savo antologijoje pasaulio poetų laidą įjungė Alfonsą Nykū-Niliūną, vėliau pridėdamas dar du kitus jo eilėraščius, o dabar atėjo eilė J. Degutytės. Šią vasarą tarptautiniame žurnale bus papurtinta daugiau mūsų poetų eilėraščių vertimų.

A. a. kun. Stasys Yla mirties metinių proga prisiminė Niujorko bei apylinkių ateitininkai. Prisiminimas pradėtas Mišiomis Aprieškimo parapijos šventovėje. Mišias koncelebravo kun. J. Pakalniškis, kun. A. Račkauskas ir kun. K. Pugevičius. Pastarasis savo pamokslė kalbėjo apie velionies, kaip kunigo ir lietuvių, didelę įtaką jam ir kitiems lietuviams. Akademėnė minėjimo dalį salėje įvadiniu žodžiu pradėjo ateitininkų sendraugijų kuopos pirm. J. Rygelis. Paskaitą apie velionies gyvenimą bei jo šakotą veiklą skaitė dr. V. Vyngantas, padarydamas išvadą, kad a. a. kun. St. Yla buvo moralistas, derinantis protą, jausmą ir valią, niekada nestokojęs temų. Esą jis taipgi mėgo eleganciją ir formą kaip nuotaikos pakėlėjas, o žodį, pasakytą ar parašytą, kaip minties reišikęją. Paskaitą papildė skaidrės, susietos su velionies gyvenimu ir veikla. Jas aiškino A. Lukoševičius. Minėjime dalyvavo beveik šimtas asmenų.

Dailininkai Irena ir Osvaldas Mickūnai, svečiai iš Kanados, savo kūrinį parodą balandžio 13-15 d. d. surengė Čikagos lietuvių Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje. Juos galerijos direktijos vardu pasveikino Rimas Griškelis, o su jais bei jų darbais dalyvių supažindino fotomenininkas kun. Algimantas Kezys, SJ. Dail. Irena Mickūnienė yra tapytoja, abstraktus meno atstovė, atsisakiusi regimosios tikrovės formų. Jos abstraktiniai paveikslai žiūrovams primena akmenis, uolas, neužmatomas erdves, augmenijos ir žmogaus motyvus. Vyrąja ryškios spalvos — raudona, mėlyna, žalia ir geltona su įvairiais tonais. Skulptorius O. Mickūnas parodai buvo atvežęs 16 nedidelių medžio skulptūrų, nušlifuotų slidžių paviršiumi. Joms yra būdingas skausmas, judesio įtampa. Jo kūriniai taip pat nėra visiškai realistiški, šiek tiek suabstraktinti, žmogaus figūra stokoja detalių.

Balandžio 28 d. vakaronė Čikagoje, Jaunimo centro kavinėje, buvo skirta JAV Lietuvių fondui ir poetui Bernardui Brazdžioniui. Ji pradėta seniai laukto leidinio "Lietuvių fondas" sutiktuveimis. Leidinį paruošė redakcinė komisija su savo pirm. Apolinaru Bagdonu, pasinaudodama 1982 m. gruodžio 31 d. duomenimis. Knygon yra įjungta kūrimo istorija, struktūra, žymūnai, narių vardynas ir nuotraukų albumas. Techninio darbo priežiūra rūpinosi tuometinis LF valdybos pirm. Viktoras Naudzius. Įvadinį žodį tarė LF pradininkas ir dabartinis valdybos pirm. dr. A. Razma. Sveikino gen. Lietuvos konsulę J. Daužvardienę, Niujorko lietuvių vardu — dr. Juozas Kazickas. Su atlikto darbo problemomis supažindino A. Bagdonas ir V. Naudzius. Naujajai leidiniui plačiai aptarė Bernardas Brazdžionis, pabrėždamas, kad knygoje apstu nuotraukų, įamžinusių žymiuosius valstybininkus, visuomenininkus, karius, svietėjus, diplomatus, laisvės kovotojus. Ne visi žymūnai knygon paketo, nes ji nėra visuotinė Lietuvos istorija, tik JAV Lietuvių fondo su narių vardynu. Įjungti tik tie asmenys, kurie arba patys įstoję fondan, arba buvo įrašyti kitų suteiktomis aukomis. Remdamasis Maironio "Čičinku", B. Brazdžionis skaitė specialiai sukurta baladė apie pradinį LF žingsnius bei jo veikėjus, prie jų pridėdamas pluoštą savo naujų ir ankstesnių eilėraščių. Padėkos žodžiu vakaronę užbaigė LF tarybos pirm. Stasys Baras.

Balandžio 28 d. vakaronė Čikagoje, Jaunimo centro kavinėje, buvo skirta JAV Lietuvių fondui ir poetui Bernardui Brazdžioniui. Ji pradėta seniai laukto leidinio "Lietuvių fondas" sutiktuveimis. Leidinį paruošė redakcinė komisija su savo pirm. Apolinaru Bagdonu, pasinaudodama 1982 m. gruodžio 31 d. duomenimis. Knygon yra įjungta kūrimo istorija, struktūra, žymūnai, narių vardynas ir nuotraukų albumas. Techninio darbo priežiūra rūpinosi tuometinis LF valdybos pirm. Viktoras Naudzius. Įvadinį žodį tarė LF pradininkas ir dabartinis valdybos pirm. dr. A. Razma. Sveikino gen. Lietuvos konsulę J. Daužvardienę, Niujorko lietuvių vardu — dr. Juozas Kazickas. Su atlikto darbo problemomis supažindino A. Bagdonas ir V. Naudzius. Naujajai leidiniui plačiai aptarė Bernardas Brazdžionis, pabrėždamas, kad knygoje apstu nuotraukų, įamžinusių žymiuosius valstybininkus, visuomenininkus, karius, svietėjus, diplomatus, laisvės kovotojus. Ne visi žymūnai knygon paketo, nes ji nėra visuotinė Lietuvos istorija, tik JAV Lietuvių fondo su narių vardynu. Įjungti tik tie asmenys, kurie arba patys įstoję fondan, arba buvo įrašyti kitų suteiktomis aukomis. Remdamasis Maironio "Čičinku", B. Brazdžionis skaitė specialiai sukurta baladė apie pradinį LF žingsnius bei jo veikėjus, prie jų pridėdamas pluoštą savo naujų ir ankstesnių eilėraščių. Padėkos žodžiu vakaronę užbaigė LF tarybos pirm. Stasys Baras.

Is operų pasaulio pasitraukę daugiau kaip 40 metų jam atidavęs Vilniaus operos teatro sol. Jonas Stasiūnas, atlikęs beveik visus pagrindinius baritono vaidmenis. Kauno operos teatre jis debiutavo 1941 m., Vilniaus operos teatre dainavo nuo 1944 m. Kauno konservatorija baigė 1948 m. Sovietų Sąjungos premija yra laimėjęs 1951 m. už Boriso Godunovo vaidmenį to paties pavadinimo M. Musorgskio operoje. Gensliuoti jam teko Maskvoje, Leningrade, Kišiniove, Rygoje, Minske, Tbilisyje, Jerevane, Baku bei kituose Sovietų Sąjungos miestuose, Lenkijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje, Mongolijoje ir komunistinėje Kinijoje. Su opera atsiseikino, atlikdamas kunigaikščio Margirio vaidmenį Vytauto Klovos operoje "Pilenai". Nuo 1962 m. dirba dėstytoju Vilniaus konservatorijoje, ruošdamas jaunuosius dainininkus. Vilniaus operoje dabar reiskiasi gerą balsą turinti jo dukra sol. Aušra Stasiūnaitė, mezzo-sopranas.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	9 3/4 %
		180-185 d. termin. ind.	10 %
Pirmadieniais	10-3	term. indėlius 1 metų	10 1/4 %
Antradieniais	10-3	term. indėlius 2 metų	10 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 3 metų	10 1/2 %
Ketvirtadieniais	10-8	pensijų s-tą	9 1/2 %
Penktadieniais	10-8	spec. taup. s-tą	8 %
Šeštadieniais	9-1	taupomąją s-tą	7 3/4 %
Sekmdieniais	9-12.30	depozitų-čekių s-tą	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmeninės nuo	12 %
		mortgicūs nuo	11 1/2 - 14 1/4 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicūs iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • Telefonas 536-5936 ir 762-7775
Parduodami kailiniai opsiausiai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudimai? Prieš mokėdami, pažiūrėkite mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilinių mechanikų pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS

REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sovietų Sąjungą sustabdomi nuo liepos 16 d., 5 v.p.p. Norintieji pasinaudoti nelaukite paskutinės dienos.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas 531-3098 Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčios automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Toronto Maironio mokyklos X skyriaus mokiniai išleistuvėse atlieka montажą apie šv. Kazimierą St. Dabkus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

skoloms. Projektą tikimasi patvirtinti dar prieš parlamento narių vasaros atostogas, o jo įsigaliojimą laikyti nuo 1984 m. kovo 1 d. Drauda kainuos 1,5% mortgiciaus vertės iki maksimalios \$1,050 sumos. Ji betgi bus gaunama tik tais atvejais, kai pasirašomas naujas mortgicius ar pratęsiamas jau turimas ir kai palūkanos yra padidėjusios daugiau nei 2%. Tuo atveju valdinė drauda padengs tris ketvirtadalius tuos 2% prašokančių įmokų iki galutinės 10% ribos. Numatytas įstatymas turi trūkumų. Pirmiausia jis nepadengia mortgiciaus pabrangimo iki 2%, tik padidėjimą, kuris peržengia šią ribą. Be to, drauda taip pat negalioja, sumažėjus paskolų palūkanoms. Praktiškėsnė buvo ministerio pirm. J. Clarke kritusios konservatorių valdžios idėja, paskelbta prieš parlamento rinkimus. Tada buvo žadama naujų savininkams dalį mortgiciaus palūkanų atskaityti nuo pajamų mokesčio, kaip jau yra daroma JAV. Atskaitymas būtų buvęs atliktas be specialios draudos įmokų, nepaisant palūkanų paskoloms padidėjimo ar sumažėjimo. Šia pama kasmet būtų galėję pasinaudoti visi mortgicius turintys namų savininkai.

Kanados politikon vėl nori grįžti P. Hellyeris, buvęs ilgametis liberalų valdžios ministras, pirmą kartą parlamentan išrinktas 25 metų amžiaus, dabar turintis 61-rius metus. 1968 m. jis buvo kandidatu į liberalų vadus, bet pralaimėjo dabartiniam ministrui pirm. P. E. Trudeau. 1969 m. P. Hellyeris pasitraukė iš ministerių kabineto, nesulaukęs pritarimo savo sumanymui, kuris būtų sumažinęs naujų namų kainas Kanadoje. 1971 m. išstojo iš liberalų partijos, bandė suorganizuoti naują savo grupę. Nesulaukęs pritarimo, perėjo į konservatorių partiją ir netgi buvo nesėkmingu kandidatu į vadus. Rinkimus į parlamentą pralaimėjo 1974 m. Su tuo pralaimėjimu prasidėjo jo pasitraukimas iš politikos. Praėjusią savaitę paaiškėjo, kad P. Hellyeris vėl grįžo liberalų partijon ir nori tapti liberalų kandidatu sekančiuose parlamento rinkimuose. Jis yra pasirinkęs vieną rinkiminę Toronto apylinkę, iš kurios, pasitraukia liberalu parlamentare Ursula Appolloni. Ar jis bus patvirtintas liberalų kandidatu, tenka abejojti, nes yra ir kitų asmenų, siekiančių kandidatūros. Be to, daugeliui liberalų nepatinka labai vingiuotas politinis P. Hellyerio kelias. Būnant valdžioje, jam teko būti vienu talentingiausių ministrų. Dabar jis yra susidomėjęs ekonominėmis Kanados problemomis, parašęs studiją, siūlančią originalias, beveik revoliucines reformas. Dėl jų, matyt, ir nori grįžti parlamentan.

Kanados pasienyje prie Buffalo buvo sulauktytas Niujorko Žydų savignyos sąjungą įsteigęs karingasis rabinas M. Kahanas, bandęs atvykti Torontan ir šios grupės narių posėdį. Sutikimo atvykti į Kanadą jam nedavė imigracijos ministeris J. Roberts, rabiną M. Kahaną laikantis teroristu, didelių arabų priešų. 1973 m. Niujorko jis buvo nuteistas už pas jį rastus sprogmenis, prieš arabus nukreiptus žiaurumus. 1981 m. M. Kahanas d kartus buvo ištremtas iš Kanados. Jis taipgi yra nepageidaujamas svečias ir Izraelyje, nors turi dvigubą JAV ir Izraelio

pilietybę. Iš Buffalo M. Kahanas savo šalininkams Toronte atsiuntė įkalbėtą vaizdajuostę, kurioje kritikavo pagrindines žydų organizacijas, kaltindamas jas nepakankamu dėmesiu augančiam antisemitizmui. Tos jo kalbos klausėsi 150 žydų, priklausančių Toronte įsteigtam M. Kahanos sąjungos skyriui. Posėdyje skyriaus pirm. L. VanDelmanas grasino imtis akcijos prieš Kanados vidaus reikalų ministerio R. Kaplano išrinkimą parlamentan. Esą R. Kaplanas, pats būdamas žydas, atsisakė pasirūpinti rabinu M. Kahanu įsileidimu Kanadon, nors tuo reikalu pas jį buvo nusijusta delegacija gegužės 13 d.

Rabinas Reubenas Slonimas apsilankė aštuonioliktajame Kanados arabų federacijos atstovų suvažiavime Toronte. Jis yra 70 metų amžiaus senukas, siekiantis taikaus žydų ir arabų sugyvenimo. Dėl savo pažiūrų pernai buvo pašalintas iš Beth Haborim sinagogos. Arabų suvažiavimam atėjo su žydiška jarmulka, o vėliau ant galvos užsidėjo palestiniečių PLO organizacijos parūpinatą arabišką turbaną. Kalbėdamas arabams, R. Slonimas pabrėžė, kad jis yra pirmasis žydų rabinas, tariantis žodį arabų suvažiavime Kanadoje. Esą lig šiol Kanadoje nebuvo jokio pokalbio tarp žydų ir arabų, nors šio krašto tradicijoms priklauso nesantaikos atmetimas, kompromisų siekimas. R. Slonimas save laiko žydu ir sionistu, remiančiu Izraelį, bet nepritariančiu daliai jo dabartinės politikos. Esą reikia pripažinti PLO organizaciją kaip palestiniečių atstovę: "Aš esu vienintelis rabinas Kanadoje, remiantis palestiniečių teises". Kalbėtojų eilėse taipgi buvo konservatorių atstovas R. Delorme, nesėkmingai kandidatavęs į Kanados parlamentą 1977 m. Kvebeke. Jį tada pakirto viešas pareiškimas, kad tarp sionizmo, rasizmo ir nacizmo nėra esminio skirtumo. Esą tada jis susilaukė mirties grasinimų, ilgą laiką negalėjo gauti darbo. Panašaus Kanados žydų traktavimo susilaukė ir York universiteto prof. M. Mandelis, pasmerkęs Izraelio invaziją Libanon. Jį netgi buvo bandoma pašalinti iš darbo universitete.

Ateitininkų žinios
Moksleiviai išsitrinko naują valdybą, kuri taip pasiskirstė pareigoms: pirm. V. Čuplinskas, vicepirm. T. Slivinskis, išd. L. Daukša, sekr. V. Dobilaitė, koresp. Z. Gorklytė, laikraščio red. I. Čuplinskaite.
"Pirmyn, jaunime" redakcija atsiprašo už klaidą savo numeryje. Studentų referatas, pažymėtas V. Slivinskaitės pavarde, iš tikrųjų buvo parašytas Letos Vaitonytės.
Moksleivių stovykla Dainavoje įvyks liepos 2-15 d.d. Kaina 1 stovyklautojui 1 sav. — \$115, 2 sav. \$175. Užsiregistruoti iki birželio 15 d. Registracijos blankus Toronte turi D. Čuplinskas (533-7425). Registracijos mokeskis — \$15. L. U.

Skautų veikla

• Vietoj gėlių dr. J. Yčas pakaukojo Romuvai: a.a. J. Baltaduonio atminimui \$25, a.a. L. Kalinausko atminimui — \$25.
• Romuvos valdybos posėdyje gegužės 30 d. priimta darbų sąmata. Bus pagerinta vandens ir elektros tiekimo sistema, remonuojamas valgyklos ir virtuvės pastatas, tvarkomi jaun. skautų-chie nameliai. Perricktas valdybos branduolys: pirm. ps. M. Rusinas, sekr. G. Kuzmienė ir išd. ps. A. Senkus. Darbus vykdys k-to pirm. St. Kuzmas.
• XXI-oji Romuvos stovykla liepos 28 — rugpjūčio 11 d. Regist-

Laisvės olimpiada laukia talkos

Laisvės olimpiada yra protestas prieš Sov. Sąjungą ir tarptautinį olimpiados komitetą. Lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių sportininkai pasaulinėse olimpiadose atstovauja Sov. Sąjungai, bet ne savo tautoms. Nuo 1952 m. baltiečių sportininkai paveržėsi laimėjo 90 medalių. Todėl jau antrą kartą Toronte baltiečiai ir ukrainiečiai rengia Laisvės olimpiadą, kuri įvyks š.m. liepos 5, 6 ir 7 d.d. Etobicoke Centennial Park stadione ir patalpose.

Bus atstovaujamos šios sporto šakos: lengvoji atletika, plaukymas, tinklinis, lauko tenisas vyrams ir moterims; taip pat krepšinis, futbolas, ledo ritulys ir šaudymas vyrams.

Centriniam Laisvės olimpiados komitetui vadovauja dr. Rimas Petrauskas, o lietuvių komitetui — ŠALFAS atstovas Pranas Berneckas. Laisvės olimpiados tikslas yra jungti pavergtų tautų sportininkus ir palaikyti tarpusavyje sportinę dviasį bei varžybą.

Iš lietuvių Laisvės olimpiada laukia talkos ir paramos — gausių dalyvavimų ir lėšomis. Aukos siųsti ir čekius rašyti: Laisvės olimpiada, 32 Rivercrest Road, Toronto, Ont. M6S 4H3.

Ryšium su baltiečių akcija sovietai pabūgo ir atsisakė dalyvauti tarptautinėje olimpiadoje Los Angeles. Todėl gausių dalyvavimų ir gausi parama Laisvės olimpiadai Toronte turi dar labiau įtikinti sovietus mūsų siekių šventumu, o taip pat kanadiečiams parodyti mūsų solidarumą su pavergtomis tautomis.

Sėkmė ir vieningumas telydi Laisvės olimpiadą!

Tiki pasimatymo Laisvės olimpiadoje!

Laisvės olimpiados lietuvių organizacinis komitetas

GOLFO ŽINIOS

Gegužės 12 d., 11 v.r., Golf Haven aikštėje įvyko TLGK 1984 m. sezono atidarymas. Su pakilia nuotaika susirinko 61 golfininkas. Žaidynės pasibaigus, paaiškėjo šie laimėtojai: I A. Mikelelas 82, II Alg. Simanavičius 83; moterų kl. I Kymantienė 107. Metinių pereinamųjų taurių laimėtojai: A kl. I R. Strimaitis 84-72, II Aug. Simanavičius, III V. Kaknevičius; B kl. I R. Kaknevičius 89-70, II L. Baziliauskas — 90-71, III V. Šimkus 89-71; C kl. I D. Marijošius 96-69, II J. Grinsky 112-72. Jaunių kl. I M. Podsaudekis 91-72, II M. Slapys, jn., 106-75. Moterų kl. I Ir. Kymantienė 107-80, II V. Balsienė 113-83. Senjorų kl. I A. Simanavičius, II A. Banelis 87-74.

Arčiausiai primetė prie 8 vėliavos R. Strimaitis, prie 11 — Vyta. Balsys, jn., prie 18 — A. Augaitis. Prie paslapties 6 vėliavos — J. Ignatavičius. Ilgiausias smūgis — R. Šimkus. Žaidynes pravedė V. Kaknevičius ir A. Klimas.

Gegužės 27 d. 12 v. 30 m. Golfo Glen Eagles aikštėje įvyko TLGK turnyras, kuriame dalyvavo 64 žaidėjai. Visi džiaugėsi gražia, sauleta ir šilta diena, nors golfo aikštė gana sunki. Dalyvavo ir gražūs būrys jaunimo.

I A. Dailidonis 71, II E. Gudeikis 74. Su išlyginamaisiais smūgiais: I A. Stauskas 76-66, II A. Kišonas 95-66. Moterų I. Kymantienė 94-67. Jauniai: R. Bagdonas 81-57.

Arčiausiai primetė prie 5 vėliavos E. Kekšienė, prie 15 — Aug. Simanavičius, prie 18 — M. Ignatavičius (paslap. vėliava), prie 15 — V. Kaknevičius.

Ilgiausias smūgis — J. Misetich. Žaidynes pravedė J. Rusinavičius ir A. Klimas.

Dėkojame L. Radzevičiui už paaukotas dovanas. A. Klimas

ruotis iki birželio 15 d. pas sėgę G. Tarvydienę, 65 Botomy Hill Rd., Scarborough, Ont. M1G 3K4. Tel. 439-7059. Birželio 4 d. aptarti bendriniai programos reikalai.

• Skautininkų sueigoj tartasi LSS rinkimų reikalais gegužės 31 d., diskutuotos ir kitos aktualijos. Sekanti skautininkų sueiga — stovykloje rugpjūčio 5-6 d.d. Bus renkamas seniūnas. Labai pageidaujamas jaunesniųjų dalyvavimas. Šiuo metu vadovauja v.s. V. Morkūnas. Č.S.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
9 3/4 % už 90 dienų term. indėl.		už asmenines paskolas nuo	12 %
10 % už 6 mėn. term. indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
10 1/4 % už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuosimčiu	12 3/4 %
10 1/2 % už 2 m. term. indėlius		1 metų	13 1/2 %
10 1/2 % už 3 m. term. indėlius		2 metų	14 1/4 %
9 1/2 % už pensijų planą		3 metų	(fixed rate)
9 % už namų planą		su keičiamu nuosimčiu	
8 % už specialią taup. s-tą		1, 2 ar 3 metų	11 1/2 %
7 3/4 % už taupymo s-tas		(variable rate)	
6 % už čekių s-tas (dep.)			

AKTYVAI virš 39 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicūs iki 75% įkainoto turto. Visu narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaids, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgiciai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgicijų parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *
(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West Tel. 537-3431
Toronto, Ontario M6P 1A4 Namų 769-9424

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šiaučiuvienei

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime (vairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime (vairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
• atlieku visus elektrinius darbus — namų, istaigų, įmonių
• parduodu ir rengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo
Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

LIETUVA TELEVIZIOJE

V. Vokietijos televizija 1984.V.4 nuo 10.30 v.r. iki 12 v. rodė dokumentinį filmą apie Baltijos tautas "Drei vergessene Voelker — Die Geschichte des Baltikums" (ZDF — Matinee). Žiūrėdama tą filmą, sluosčiausi ašaras, nes jis priminė man Lietuvoje išgyventas dienas. Mačiau ir sibirinius tremimus, nekaltų žmonių kankinimus. Sibirinė tremtis buvo baisesnė už atominę bombą. Aš su penkiais vaikais irgi buvau pasirušusi išvežimui. Išvežė betgi tikai giminės Petkus. Rusai, grįžę į Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus, tęsia mūsų žmonių kankinimą. Tai reikia rodyti visam pasauliui. Vėta būtų tą vokiečių pagamintą filmą parodyti ir kituose kraštuose.

Jadvyga Petkutė-Viluckienė, V. Vokietija

PATIKSLINIMAS

"TŽ" 20 nr. parašyta, kad Mississauga, buvęs Toronto priemiestis, tapo atskiru miestu. Mississauga niekad nebuvo Toronto priemiestis; tik sujungus Cooksville, Clarkson, Erindale, Streetsville, Malton ir vieną vienetą, buvo duotas vardas Mississauga. Šis sritis niekad nepriklausė metropoliniam Torontui ir nebuvo Toronto priemiestis. Tik Etobicoke, buvęs Toronto priemiestis, dabar yra tapęs atskiru miestu ir yra vadinamas Etobicoke city. V. G.

REIKIA GIRT, O NE PEIKTI

Kad sovietai atsikės dalyvauti pasaulinėje olimpiadoje Los Angeles mieste, tam tikrą įnašą davė ir mūsų jaunimas su Baltiečių laisvės lyga. Rodos, mūsų lietuviška bendruomenė ir mūsų didieji veiksniai turėtų tuo tik džiaugtis ir didžiulius. Mano nutebimui pasipylė spaudoje visokie sarkastiški puolimai, mėginantys įrodyti, jog idėja neįsileistų žmogaus teisių pažeidimų ir žaidynes yra didžiausia nesąmonė. O gal bus ir kita nesąmonė, kai mūsų jaunimas neš lasvės žibintą iš Toronto į Los Angeles? Ar buvo taipgi nesąmonė, kai du entuziastai Darius ir Girenas persikirto Atlantą? Kai Simas Kudirkas nušoko nuo sovietinio laivo, Nijolė Sadūnaitė išdrožė patriotišką kalbą sovietiniam teisme? Man rodos, kad senimas per daug esam paskendę savo puikybės ir letargo. Jeigu jaunimas mus pažadina iš to miego, tai imame grūtoti jiems vėzdū. Nusiminkim pagaliau savo karūną nuo galvos ir atsiminkim savo veidą ir jaunimą. Padėkim jiems ne tik moraliai, bet ir materialiai. Valio mūsų lietuviškas susipratęs jaunimas, kuris parodo entuziazmo svarbiais mūsų gyvenimo momentais! Senė

PAMINKLO KONKURSA

Paprastai yra priimta organizuoti kūrybos konkursus, kad galėtų gyventi naujas idėjas ir skatinti kūrybą. Tokios gairės turėjo būti ir paminklo Lietuvos partizanų prisiminimų konkurso, kuris turėjo būti pastatytas "Park Lithuania" ribose. Kokia puiki progą pasireikšti lietuvių talentams, supažindinti ne vien, lietuvių, bet ir svetimačius su Lietuvos likimu! Mano nuomone, tame konkurse turėtų gairių nebūti. Konkurso dalyvių darbų nebūtu išstatyti viešai ir nebūtu jokios progos jiems apibūdinti. Tikrai prasta progą konkurso dalyviams parodyti savo gabumus. Jeigu išrinktas projektas ir atitiko komisijos pageidavimus, tai vos keli išrinktieji gali kritikuoti ar vertinti. Publika iki šiol nėra su priimtu projektu supažindinta.

Archit. Jurgis Sederavičius

BUVUSIO BURMISTRO KNYGOS
Buvusias Toronto miesto burmistrui Nathan Phillips dovano to lietuvių, estų, lenkų, slovakių knygos rastos vartotų knygų išpardavime Ontario Londone. Kanados Lietuvių Sąjungos (?) (Lithuanian Canadian Federation of Canada) jam dedikuota knyga "Vilnius the Capital of Lithuania", architektas T.J. Vizgirdas parduoda už \$1.00. Joje įrašas: "With High Regard We present

to the Mayor of the City of Toronto His Worship Mr. N. Phillips. This Book from Lithuanian Canadian Federation of Canada Toronto District". Data nepažymėta. "Estonia" parduota už \$2.00. Lenkų ambasadoriaus ir pirmojo ambasados sekretoriaus Otavoje dedikuotas albumėlis apie Šopeno gimtinę lenkų ir prancūzų kalbomis parduotas už 50 ct.

E. Petrasauskas, London, Ont.

"Tėviškės žiburių" aukotojai

\$200: Dr. Marija Ramūnienė; \$100: Laima, Justas ir Karolina Kriaučiūnai; \$50: Toronto lietuvių golfo klubas, A. Raila, Viktoras Staskūnas; \$40: A. Aperavičienė; \$30: Povilas Rožaitis; \$25: P. Barbatavičius, Gabrielė Anužytė-Chvedukienė, Balys ir Elvyra Krolai.

\$20: Jonas Adomėnas, B. Naujalis, V. V. Paškai, J. M. Vaseriai, M. Normantienė, Mykolas Trumpeckas, Jadvyga Saunorienė, M. Vaitonienė, T. A. Bilda; \$17: Marija Saulis; \$15: V. Pazukaite, J. Račylionė; \$12: J. Stempušis, Domas Rupšys.

\$10: J. Aleliūnas, Vladas Armalis, Algirdas Suvaizdis, kun. L. Kemšis, Baltic Tours, Daria Powell, Elena Juciūtė; \$8: Vytautas Kaveckas, V. Zauka, Teklė Timmerman, dr. J. Vingilis; \$7: V. Krassauskas, Petras Sukys, J. Vaškas, J. A. Ranonis, A. Ragelis, Jonas Vaitkus; \$6: V. Baleiša, A. Radzianienė.

\$5: L. Krajauskas, Jurgis Mikaila, Ona Rutkauskas, K. Slyžys, Vincas Vaičiūnas, J. Šimkus, lankytoja iš JAV, p. Aukštuoliene, A. Paulionis, Irena Grigaliūnaitė, Julius Botyrius, A. Žiaušienė, K. Butienė, Dalia Šlenys.

\$3: J. Jauneika, Pranas Kazemėkas, Domininkas Nickus, Pranas Ulevičius, O. G. Vindašienė, E. Radviečiūtė, Jeronimas Naškauskas, A. L. Staskevičai, dr. Nijolė Nogos, R. Tirilis, Juozas Asipavičius, S. Druskis, L. Zabulionis, L. Strikauskas, A. J. Landsbergis, F. Andriūnas, Petras Pajaujis, K. R. Poškaus.

\$2: Danutė Vaitiekūnienė, Petras Gvilids, V. Rusinavičius, K. Poškaus, Jonas Naujokaitis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: \$30: M. Pargaliauskienė, A. H. Dombra; \$25: Pranas Gustas, Danutė Vaitiekūnienė, Marcelinas Jurgutis, Diana Bubulis, M. Grincevičius, Stasys Blusys, L. Balajšis, M. Juzumas, Juozas Nevulis, P. Petrenas, Vanda Petrauskienė, J. Stankevičius, Kestutis Valantiejus, A. Banaitis, A. Vizgirda, Algirdas Suvaizdis, B. Rakauskas, A. Šileika, E. Girdauskas, Gytis Motiejūnas, J. Petronis.

Nuosirdus ačiū visiems už paramą lietuviškai spaudai. Dekoju me ir tiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą, prie \$19 pridėda dar vieną kitą dolerį.

Lietuvos atgimimo sąjūdžio suvažiavimas

TILLSONBURG, ONT. G. ir E. Rugienių namuose š. m. gegužės 12 d. įvyko išeivijoje veikiančios organizacijos Lietuvos atgimimo sąjūdžio seniūnų tarybos suvažiavimas. Dalyvavo seniūnai, vyr. valdybos, vietininkių ir skyrių pirmininkai bei jų atstovai.

Suvažiavimą pradėjo LAS seniūnų tarybos ir Kanados vietininkių pirmininkas S. Jakubickas, sveikindamas susirinkusius ir kviesdamas pagerbti mirusių narių minutes susikaupimu. Perskaityti daugybę sveikinimų, S. Jakubickas padarė išsamų veiklos pranešimą. Pranešimus padarė ir kiti pareigūnai — vyr. valdybos, komisijų atstovai ir laikraščio "Laisvoji Lietuva" įgaliotas leidėjas. V. Šimkus pranešė, kad Čikagos skyrius pravedė naujų narių vaju ir papildė savo eilės 20 asmenų. Pagrindinis dėmesys esąs kreipiamas ne tiek į skaičių, kiek į tautinį susipratimą ir veiklą. LAS atstovai dalyvauja VLIKE, ALToje, Tautos fonde bei kitose organizacijose.

Ona Šimkuvienė, kuri 18 metų dirba "Laisvosios Lietuvos" gero veiki, pakaltą į garbės narses.

Torontiško "Gintaro" ansamblio vaikų grupė su vadove D. NAUSEDIENE. Ir jie rengiasi dalyvauti tautinių šokių šventėje Klivlande š. m. liepos 1 d.

"Ateitis priklauso mums visiems"

Konferencija, kurioje vyravo spalvotosios rasės atstovai

Šiuo šūkiu Kanados daugia kultūrių reikalų ministeris D.M. Collette suorganizavo specialią konferenciją, sukviesdamas įvairių etninių grupių apie 250 atstovų iš visos Kanados į Torontą gegužės 25-27 d.d.

Gegužės 25 d. Toront "Park Plaza" viešbutyje daugia kultūrių reikalų ministeris įvydinėję kalboje pareiškė, kad etninių grupių atstovai svarstys ekonomijos, bendravimo ir kultūros klausimus. Visuose Kanados miestuose per paskutinius 15 metų labai pasikeitė etninis-rasinis gyventojų santykinis, išskiriant Kvebeko provinciją. Per 1.100.000 Kanados gyventojų yra spalvoti, su vyraujančia anglų kultūros įtaka. Kanados prekyba didėja su Azijos, Afrikos ir P. Amerikos kraštais. Etninės grupės Kanadai nėra našta, bet vertybė santykiuose su prekybos kraštais. Kanadoje yra daugiau kaip trečdalis gyventojų neanglų ir neprancūzų, kurie kalba 70 skirtingų kalbų. Kanada turi suprasti tikrovę ir nesiriboti vieni anglais bei prancūzais. Negalima primesti visiems vienos krypties. Matomoji (visible minority) mažuma televizijoje, spaudoje bei radijo programose buvo interpretuojama tik pagal baltuosius. Jų menas buvo laikomas tik liaudies menu, o panašius baltųjų menas — "klasikinį".

Ekonominiai, bendruomeniniai ir kultūriniai reikalai turi būti vienodai vertinami. Laikas kanadiečiams tai suprasti. Neturėtų vyrauti vien tik anglų-prancūzų grupės.

Ministeris sakė paruošęs naują kultūros įstatymą, kuris bus pateiktas parlamentui š. m. birželio mėnesį. Kitų kalbose didžiausias dėmesys buvo kreipiamas tik į "matomas" etnines grupes, lyg jie vieni sudarytų etninę Kanados gyventojų dalį.

Penktadienio konferencijoje iš lietuvių dalyvavo J. Karka, V. Matulaitis, adv. A. Pacevičius, K. Raudys ir A. Rinkunas. Šeštadienį ir sekmadienį pirma buvo bendros konferencijos vienu klausimu (ekonomijos, bendravimo ir kultūros), o po to visi pasėdžiavo atskirose darbo grupėse (po 15-20 atstovų). Šios darbo grupės siūlė atitinkamas rezoliucijas. Sekmadienio popietėje buvo padarytos bendros išvados ir perskaityti visi siūlymai — rezoliucijos. Jų buvo labai daug ir labai įvairios vertės.

Sekmadienio vakare ši programa buvo užbaigta Roy Thomson teatro salėje koncertu. Pastarasis buvo įvairiai spalvingas, daugia kultūro lygio, kai kuo priminė skautų stovyklos teatrą. Į koncertą bilietai buvo išdalinti nemokamai per etninių grupių organizacijas. Konferencijos dalyviai visos kelionės išlaidos buvo valdžios apmokėtos. V.M.

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Stepas Jakubickas

Advokatas ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B

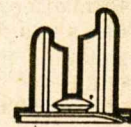
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
istaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

Advokatas PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St.W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5

Telefonai:
istaigos (416) 231-4138
namų 848-0234

Toronto miestas

Svarbus pranešimas Toronto miesto nuosavybės mokesčių mokėtojams

Jau turėjote gauti 1984 metų nuosavybės mokesčių baigminės dalies sąskaitą. Jei dar negavote, skambinkite 947-7115, arba rašykite Tax Collector, City Hall, Toronto M5H 2N2, arba tuojau atvykite į mokesčių mokėtojų informacijos centrus, Main Floor, City Hall.

Atsiminkite, jei ir negaunate sąskaitos esate atsakingas už nuosavybės mokesčių mokėjimą. Paskutinės 1984 metų įmokos turi būti sumokėtos dalimis birželio 15, liepos 16, rugpjūčio 15 ir rugsėjo 17.

Galite sumokėti savo mokesčius miesto rotušėje nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 8.30 v.r. ir 4.30 v.p.p., taip pat — kiekvieno oficialaus banko skyriuje metropoliniame Toronte arba — siųsti savo įmokas paštu tiesiai į miesto rotušę. Čekius rašyti: "The Treasurer City of Toronto".

Atsiminkite, kad negalima delsti. Jūsų mokesčiai panaudojami tarnyboms bei įrenginiams, kurie daro Torontą gera vieta gyventi ir dirbti. Tai apima pradinės ir vidurinės mokyklos, miesto tarnybas — apsaugą nuo ugnies, atmatų išvežimą, sniego valymą, parkus bei pramogų vietas, kelių tiesimą bei taisymą. Taipgi apima metropolinio Toronto tarnybas, įskaitant policijos apsaugą, socialines paslaugas, vaikų gerovę ir greitąją pagalbą.

G. H. Clarke,
miesto išdininkas

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone, Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

A. E. LEPAGE REAL ESTATE SERVICES

PERKATE

AR

PARDUODATE NAMUS?

SKAMBINKITE

BIRUTEI GRIGAITYTEL-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East
Scarborough, Ont. M1G 1P6

431-5462
445-9469

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v. r. - 7 v. v., šeštadieniais - 9 v. r. - 5 v. p. p.

Narys "Better Business" biuro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Perkant ar parduodant namus

skambinti ANTANAS GENYS

231-2839

Frank Barauskas Ltd. Realtor-3828 Bloor St.W., ISLINGTON

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS.

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniška ir išsami knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.

Telefonas 625-2412

P. O. Box 1343, Postal Station "B"

Mississauga, Ontario L4Y 4B6

1984 metų ekskursijos:

VILNIUS arba Vilnius ir kiti Europos miestai

Birželio	21 — 29	Rugpjūčio	16 — 24
Liepos	19 — 27	Rugsėjo	6 — 14
Liepos	19 — 31	Spalio	4 — 12

Vilnius ir Ryga

Galima važiuoti 8 dienoms arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 24, liepos 19 ir rugsėjo 6 lydesiu as pats — norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių telrautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių

reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Pamaldos Wasagos Gerojo Ganytojo koplyčioje — sekmadienį, 11 v.r.

— Kun. K. Kaknevičiaus primicijos — birželio 24 d. Mišios Lietuvos kankinių šventovėje 4 v.p.p., po jų — vaisės Anapilio salėje. Pakvietimai (po \$10) gaunami sekmadieniais parapijos salėje po pamaldų arba pas R. Celejewską tel. 231-8832.

— Bilietai į kazimierinę operą „Dux Magnus“, kuri bus statoma Toronte š. m. rugsėjo 1 ir 2 d., bus platinami šį sekmadienį parapijos salėje po pamaldų. Kitu laiku bilietai gaunami pas V. Tasecką tel. 279-0363.

— Vajus Religiniam pasaulio lietuvių katalikų kongresui tęsiamas toliau. Iki šiol surinkta \$2,110.00. Aukotojai gauna parapijos kvitus mokestinėm nuolaidom.

— A. A. Vaclovas Ivanauskas, 37 m. amžiaus, žuvis eismo nelaimėje prie Bracebridge, palaikomas birželio 4 d.; a. a. Marija Matusevičienė, 72 m. amžiaus, palaidota birželio 6 d.

— Lietuvių kapinėms paaukoko: \$400 T. Gureckas; \$100: J. Čegienė, J. Stravinskas, D. Zulonas, B. Vaisnora; \$60: J. M. Astrauskai; \$50: H. Eidukevičius, S. Kuzmickas, J. Kirvaitis; \$40: M. Andriulevičius; \$30: T. Simonaitis; \$25: B. Kerulis; \$20: A. Čepaitis, Aduškevičius, J. Piskilingis, A. M. Bumbuliai, P. Bosas; \$10: G. Romanoff, G. Štutienė, J. Zabulonis, J. S. Bubuliai, A. A. Lukošiai; \$5: A. Bacevičius; \$2: Kaliukevičius; Anapilio sodybai \$50: — A. Aleliūnienė; parapijai \$100 — St. Jakubauskas.

— Koncertinio pianino vajui paaukoko \$100: V. Pečiulis, D. Kurnaitis; \$30: S. A. Zimnickai, J. Vėgelis; \$20: M. Krivickas; \$10: E. Valska.

— Klebonas kun. J. Staškus šią savaitę yra išvykęs į kunigų rekollekcijas Putname, Conn., iki birželio 9 d.

— Mišios birželio 10, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Joaną Paulionytę, 11 v.r. — už kat. moterų draugijos nares; 11 v.r. Wasagoje — už Anelę ir Vincą Augaičius.

Išganytojo parapijos žinios

— Birželio 10, Sekminių diena, 11.15 v.r., bus iškilmingos pamaldos su šv. Vakarais. Pamaldų metu bus konfirmuoti: Kristina Armstrong, Jonas Giršas ir Zita Angelika Lapinskaitė. Pamaldas laikys ir konfirmacijos apeigas atliks kun. P. Dilys. Giedos parapijos choras.

— Parapijos tarybos posėdis — birželio 20 d., 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Klebono pareigas einantis kun. P. Dilys birželio 15-19 d.d. bus Čikagoje, kur dalyvaus 37-me lietuvių evangelikų reformatų sinode ir skaitys paskaitą „Reformatorius Ulrich Zwingli, 500 metų gimimo sukaktį minint“. Pastoraciniais reikalais prašome kreiptis pas parapijos sekr. M. Dambarienę tel. 536-1433.

— Birželio 17, Tėvo diena, pamaldos 11.15 v.r. anglų kalba. — Gegužės 27 d. pamaldose prisimintas velionis Andrius Povilaitis.

Lietuvių namų žinios

— Tėvo dienos proga LN bus pagerbtį tėvai birželio 17 d.

— Visuomeninės veiklos komisija pateikė savo veiklos planą LN valdybai; su kai kuriais pakeitimais jis buvo priimtas posėdyje gegužės 31 d.

— LN raštinėje parduodami Karavano pasai papiginta kaina. — LN lankėsi J. ir J. Grabauskai iš Hot Springs, Ar., ir E. Špukas iš Glen Ellyn, Ill.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visom mielom rengėjom už suruoštą man nuostabią gražų ir iškilmingą mergvakarį, viešniom — už dalyvavimą ir patvirtinimą kraičio.

Nuoširdus aciu R. Žiuraitienei už mergvakario pravedimą, L. Ališauskieniui už linkėjimus, mano krikšto mamai V. Jasinevičienei už šiltus žodžius, dovaną, visą rūpestį ir darbą. Taip pat nuoširdus aciu A. Poškaitienei, J. Piliavičienei, F. Urboniui, už praleistas valandas beorganizuojant mergvakarį, A. Abramaitienei — už meniškai paruoštą knygą. Esu giliai dėkinga vaišių stalo menininkei E. Sondienei, daug darbo įdėjusiai J. Vingelienei bei visom mielom rengėjom už nuoširdų darbą ir rūpestį.

Už jūsų visų sudėtą didelį ir brangų krautį mudviejų su Laimiu naujam gyvenimui lieku neužmirštami dėkinga.

Rūta Vaitkutė

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 638-3171, 247-6405

Prisikėlimo parapijos žinios

— Birželio mėnesį Jėzaus Širdies litanią skaitoma kasdien po 8 v. Mišių, šeštadieniais po 9 v., o sekmadieniais — po kiekvienų Mišių.

— Ruošiasi tuoktis: Arūnas Kalinauskas su Andree Worndl.

— Tretininkų susirinkimas — birželio 21 d. Mišios 10 v.r., po to susirinkimas Parodų salėje. Bus priimti nauji nariai, atlikę noviciatą padarys profesiją, bus renkama nauja valdyba.

— Pirmosios pagalbos kursas vyks muzikos salėje birželio 10 ir birželio 17 d. nuo 11 v.r. iki 7 v.v. Baigę kursą gaus diplomą. Registruoti klebonijoje.

— Par. tarybos labdaros sekcija į Suvalkų trikampį lietuviams pasiuntė 39 siuntinius (iš viso 673).

— „Dux Magnus“ operos bilietai gaunami po Mišių salėje.

— „Share Life“ vajeus paskutinė rinkliava bus šį sekmadienį. — Birželio 17 d. bus antra rinkliava Religiniam pasaulio lietuvių katalikų kongresui.

— Parapijai aukoko po \$100: S. Tumosienė, A.V. Lukai, J.B. Tamulionienė, T. Savickas; V.P. Saltmirai \$50; vienuolynui: O. Prancūnienė \$50; klierikų fondui — statybai A.S. Štukai \$50; religinei šalpai J.M. Astrauskai \$20.

— Mišios birželio 10, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Joną Šileikį, 9.30 v.r. už Oną ir Stasį Leskauskus, 10.15 v.r. — už Mykolą Derwinį, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už Algirdą Tarailą.

PADEKA

Esu dėkinga kun. Pijui Šarpnickui, OFM, už aplankymą manęs ligoninėje su šv. sakramentais.

Nuoširdžiai dėkoju už aplankymą manęs Prisikėlimo parapijos klebonui kun. Aug. Simanavičiui, OFM, kun. E. Jurgučiiui, OFM, ir Anapilio parapijos klebonui kun. J. Staškui, KLB moterų draugijos atstovėm p.p. S. Auštrotienei ir G. Balčiūnienei.

Dėkoju dr. A. Pacevičiui už lankymą manęs ir visokeriopus patarimus ligoninėje, dr. Watt už gerą gydymą. Dėkoju K. Gilmanui, B. Naujaliai, G.P. Kenedžiams ir savo sesei V. Bartinkaitienei, seserčiai Birutei Bernat, seserėnui Antanui Bernat už nuolatinę manęs globojimą ligoninėje ir namuose.

Taip pat dėkoju už gėles ir kitas dovanas.

Visada Jūsų —

Marija Žemaitienė

Per kapinių lankymo dieną gegužės 27 jį išlaikymui surinkta bei suaukota \$2179.00. Visiem aukotojam reikiama nuoširdžiausia padėka. Taip pat dėkojame Toronte VI. Pūtvio šauliams, kurie, kaip višada, rūpinosi automobilių sustatymu. Be jų pagalbos būtų neįmanomas tvarkos palaišymas.

Netrukus bus įrengti kapinių vartai, suprojektuoti dail. R. Paulionio ir priekyje užverta plieninė tvora. Pagal (landscaping) archit. A. Šernaitės planą kapinių priekis bus apdodintas medeliais.

Lankant ir tvarkant kapavietes, prašoma automobilių nepalikti bet kur ant kapinių kelių, bet pastatyti jiems skirtose aikštelėse. Kapinių taisyklės griežtai draudžia atsivesti į jas šunis.

Šv. Jono lietuvių kapinių komisija

A.a. Jono-Roberto Simanavičiaus mirties metinių proga aukojame „Tėviškės žiburiams“ \$50. Violeta ir Justinas Laurinavičiai

A.a. Marcelės Švelnytės atminimui St. O. Gotšeldai „Tėviškės žiburiams“ paaukoko \$25.

A. a. Magdalenai Lukaševičienei mirus Grand Rapids, jos atminimui J.S. Bubulij šeima „Tėviškės žiburiams“ paaukoko \$20.

Prisimindami a.a. Vaclovą Ivanauską tragiškai žuvusį, reikiame užuojautą velionies tėveliams — Vilmai, Vaclovui bei jų šeimai ir jų giminei. Vietoje gėlių aukojame „Tėviškės žiburiams“ \$20. O. V. Anskiai

Kanados lietuvių fondas ir A. T. Kojalaiečių stipendijų fondas paskyrė \$1,000 stipendiją A. Januliui, lankančiam Vasario 16 gimnaziją.

„The Toronto Sun“ 1984.V.31 išspausdino kelių studentų atsakymus į žurnalisto klausimą, ar mergaitės mėgsta pramogas. Tarp penkių studentų įrinkta ir Loreta Misevičiūtė.

ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT OF BALTIC STUDIES (AABS)

(Sajunga baltistikos studijoms puoselėti),

globojant Montrealio universitetui, š. m. birželio 14-16 d.d., Montrealio universitete rengia tarptautinę

IX BALTISTIKOS STUDIJŲ KONFERENCIJĄ

Bus 180 paskaitų iš vienuolikos sričių, liečiančių Baltijos kraštus, Université de Montreal, Pavillon 3200, 3200, rue Jean-Brillant.

Programoje bus ir **poezijos popietė birželio 16 d. Lietuviams atstovaus Henrikas Nagys ir Antanas Venclova**

Pokylis su šokiais bus birželio 16 d., 7.30 v.v. Queen Elizabeth Hotel. Kaina - \$30 asmeniui. Dėl rezervacijų skambinti Mildai Danytei (514) 481-3971.

Konferencija yra atvira visiems. Normali registracija — \$75. Montrealio lietuviams, latviams ir estams speciali registracija — \$10 visai konferencijai, \$4 vienai dienai, o studentams ir pensininkams — nemokama. Organizacinius konferencijos darbus vietoje atlieka Montrealio lietuvių, latvių ir estų bendruomenių atstovai.

Svarstybos žmogaus teisių klausimais įvyks pensininkų namuose „Vilnius Manor“ (1700 Bloor St. W.) birželio 7, ketvirtadienį, 7.30 v.v. Dalyvaus žymūs konservatorių partijos veikėjai: buvęs ministras M. Wilson, dr. Lukss, P. Worthington (?) ir kiti. Rengia R. Europos konservatorių draugija ir visus kviečia dalyvauti. Bus galima kelti lietuviams rūpimus klausimus.

Trisdešimt penkerių metų veiklos sukaktį birželio 10, sekmadienį, minės KLB moterų dr. Jono Lietuvos kankinių par. skyrius. Iškilmė bus pradėta Mišiomis 11 v.r., po jų — akademinė dalis su vaišėmis Anapilio salėje. Bus meninė programa, kurioje dainuos sol. S. Ziemelytė, ir pietūs su vynu. Bilietai — parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų, pas A. Augaitienę tel. 231-7416 arba pas G. Trinkienę tel. 762-9517. Kaina — \$6.00. Visi kviečiami dalyvauti.

Sibirinių trėmimų sukakties minėjimas — birželio 14, ketvirtadienį, 8 v.v., Šv. Pauliaus anglikonų šventovėje (227 Bloor St. E.). Jame dalyvaus estai, latviai ir lietuviai. Minėjimą rengia Kanados baltiečių federacija. Apie programą tikslesnių žinių spauda nėra gavusi.

Dvieju pianinų koncertas. Alvydo Vasaičio iš Čikagos ir Jono Govėdo dviejų pianinų koncertas įvyks š.m. gruodžio 2 d. didžiojoje Anapilio salėje. Toks koncertas bus pirmas Toronte. Rengia Lietuvos kankinių parapijos tarybos kultūros komisija.

KLB Londono apylinkės valdyba, skirstydama Kanados lietuvių dienų pelną, neužmiršo ir spaudos, kuri šiam renginiui daug padėjo: „Tėviškės žiburiams“ paskyrė \$200. Dėkojama už paramą.

Apie kazimierinį pasaulio lietuvių kongresą Toronte š.m. rugsėjo 1 ir 2 d.d. informaciją ir rengėjų komiteto nuotrauką išspausdino „Darbininkas“ 1984.V.11 laidos pirmame puslapyje.

Sukaktuvinio šv. Kazimiero kongreso Toronte parengiamieji darbai vyksta sklandžiai. Pagrindiniai renginiai jau suplanuoti, baigiamas rikiuoti programa, ruošiamas specialus leidinys, telkiamos lėšos, platinami operos „Dux Magnus“ ir pokylis bilietai. Solistai ruošia operinius savo vaidmenis, jau pasamdytas simfoninis Toronto orkestras. Operai taip pat ruošiasi specialus balsingų vyrų choras jam numatytai daliai. Ši chorą ir solistus ruošia muz. J. Govėdas. Liturginė kongreso komisija, ištursi esamas galimybes kongreso pamaldoms, nusprendė jas rengti šv. Mykolo katedroje š.m. rugsėjo 2, sekmadienį, 1.15 v.p.p. Giedoti pamaldose pakviesti Kanados lietuvių chorai. Jiems yra išsiuntinėtoms kazimierinių chorų vadovų pakviestas V. Verikaitis. Pamaldose dalyvauti kvietiamos lietuvių organizacijų, vėliau. Jų koordinatoriui pakviestas Arūnas Kalinauskas (tel. 533-7506).

PRIZIŪRĖTI MAŽAM BERNIUKUI jėškau moters, galinčios gyventi mūsų namuose arba ateinančios. Skambinti tel. 286-1231 Toronte.

BAKIS GALLERY

“Amber House”

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont.

Telefonas: (416) 533-3623

Kviečiame visuomenę atsilankyti į lietuviškos meno galerijos

“Bakis Gallery” atidarymą

š.m. birželio 7, ketvirtadienį, nuo 5 v.p.p. iki 10 v.v. Parodoje — žymių lietuvių išsivijos dailininkų darbai

Mylimam vyrui

A+JA

JERONIMUI VALAIČIUI

mirus,

dr. ONAI VALAITIENEI reiškiamė nuoširdžią užuojautą —

J. L. Virkiečiai, Burlington, Ont.

Mielam broliui

A+JA

JURGIUI MEGIUI

mirus Vakarų Vokietijoje,

jo seseriai MARIJAI DAMBARIENEI ir artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą bei kartu liūdime —

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos taryba ir Moterų draugija

Vasario 16 gimnazijai \$50 paaukoko Toronto žūkautojų ir medžiotojų klubas „Tauras“.

Rasa Mažeikaitė, studijuojanti istoriją ir rašanti disertaciją iš Lietuvos istorijos, gavo finansinę paramą iš Lietuvių katalikų mokslo akademijos (p. Cipijauskienės stipendija), kurią panaudos savo studijoms. Neseniai JAV-se ji skaitė paskaitą viduramžių istorijos dėstytojų suvažiavime apie Algirdą ir Kęstutį. Š. m. birželio 14-16 d.d. ji dalyvaus baltistikos konferencijoje Montrealyje ir skaitys paskaitą „The Utility of Faithlessness: The Role of Lithuanian Paganism in Late 14th Century Eastern European and Papal Politics“.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

MONTREAL

Šauliai gegužės 20 d. lankė kapines. Prie a.a. šaulio Kl. Kiaušo kapo LK Mindaugo šaulių kuopos pirm. A. Mylė perskaitė visų mirusių šaulių pavardes. „Vilniaus“ šaulių rinktinės pirm. J. Šiaudulis pasakė gražią kalbą. Po to buvo pasimelsta, vadovaujant AV par. klebonui kun. J. Kubiliui, SJ.

Kredito unijos „Litas“ valdyba ir komisijos gegužės 22 d. pasiskirstė pareigomis: valdybos pirm. A. Kličius, vicepirm. R. Rudinskienė, sekr. A. Drešerienė, nariai: J. Bernotas, Br. Bulota, H. Danderis ir V. Rudinskis; kredito komisija: pirm. J. Adomonis, sekr. J. Kibirkštis ir narys V. Piečaitis; revizijos komisija: pirm. R. Bernotas, sekr. K. Toliušis ir narys Br. Staškevičius.

KLB Montrealio apylinkės valdybos susitikimas su organizacijų atstovais gegužės 25 d. Sesių namuose sutraukė 25 asmenis. Iš viso toks pasikabėjimas, atrodė, labai naudingas ir buvo pagaidauta po pusmėčio vėl susitikti. Apylinkės valdybos nariai darė savo veiklos pranešimus. Diskusijose buvo paliestas Montrealio meninių vienetų artimesnis bendradarbiavimas, parengimų tvarkaraštis, pakeitimas sibirinių trėmimų minėjimo pobūdžio, liutuanistinės mokyklos rūpesčiai, Pasaulio lietuvių katalikų kongresas Toronte ir t.t.

Inos Lukoševičiūtės paskaita „Rūtos“ pensininkams gegužės 23 d. sudomino visus dalyvius. Tiek savo turiniu, tiek aiškiais atsakymais į klausimus. Paskaitininkė nurodė, kaip naudoti gydytojo prirašytus vaistus, kur juos

laikyti ir kaip pasirinkti vaistinėje vaistus, gaunamus be recepto. Gaila, kad jaunoji vaistininkė po poros savaitžių išsikelia nuolatiniam darbui į Toronto Sunnbrook Medical Centre.

KLB moterų dr. Jono Montrealio skyriaus susirinkimas, įvykęs gegužės 27 d. Sesių namuose, buvo informacinio pobūdžio. Aptartas dalyvavimas Pasaulio lietuvių katalikų kongrese Toronte ir popiežiaus Mišiose Montrealyje. Taip pat kalbėta apie Niujorko mišraus kvarteto „Harmonijos“ koncertą spalio 20 d. ir Montrealio moterų meninių darbų parodą ateinančią rudenį.

Montrealio mergaičių „Pavasario“ choras, kuris beveik kiekvieną sekmadienį giedodavo AV per 10 v. pamaldas, gegužės 27 d. užbaigė sezoną ir išleina atostogų. Paskutinę jų sugiedota giesmė su sol. G. Čapkauskienė „Kaip grįžtančius namo paukščius“ daugelį maldininkų sujaudino iki ašarų.

„Pavasaris“ Loyola Campus patalpose birželio 9 d. darys parodomąją repeticiją, besiruošiant giedoti per popiežiaus susitikimą su jaunimu Montrealio sporto stadione.

„Pavasaris“ dalyvaus Kanados lietuvių dienosose Hamiltone, o spalio pabaigoje — su sol. G. Čapkauskienė koncertuos Worchesteryje. Tą koncertą rengia Putnamo sėslių rėmėjai.

A.a. Martynas Zavadskas, 82 m. amžiaus, mirė gegužės 20 d., patiekdamas liūdinčius — žmoną, sūnų ir dukterį su šeima. Palaidotas gegužės 24 d. iš AV šventovės Cote des Neiges kapinėse. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO RĖMĖJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
certifikatus: min. \$1,000.00		Nekilnojamo turto,
1 metų 10.25%		asmenines ir prekybines.
Terminuotus indėlius:		Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000
1 metų 9.75%		
180 - 364 d. 9.5 %		
120 - 170 d. 9 %		
30 - 179 d. 8.75%		
Trumpalaikius indėlius už \$20,000 ar daugiau		
Taupomosios sąskaitos:		
specialios 7.25%		
su drauda 7 %		
Čekių sąskaitos: 5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS	
1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč. 9.00 - 3.00	
Ketvirtadieniais 12.00 - 8.00	4.00 - 8.00
Penktadieniais 10.00 - 6.00	2.00 - 6.00

NATŪRALAUS GYDYMO KLINI-KA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. (416) 533-8008.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas atskiras butas. Du kambariai, virtuvė ir prausykla. Tel. 537-6059 Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parengimai namuose ir laidotuvių pusrūčiai. Skambinti pirmadieniais, antadieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENE. Įvairiomis progomis skambinti į „Petals Florist“ tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

HAMILTONO LIETUVIŲ PENSI-NINKŲ namuose „Rambynas“ (1880 Main St. West, Hamilton, Ont. Tel. (416) 526-8281). Dar išnuomojami modernūs vieno miegamojo butai. Kaina mėnesiui — \$340-350. Į šią nuomą įeina šildymas ir elektra. Priimami ir nepensininkai virš 50 metų amžiaus.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

JIEŠKOM LIETUVIŠKŲ prižiūrėti dviem mažiem vaikūčiam. Tel. 534-5069 Toronte.

REIKALINGA VYRESNIO AMŽIAUS, malonaus būdo moteris prižiūrėti senyvo moterį, pasigamin-ti sau ir dviem senjoram maistą, aptvarkyti nedidelį butą. Prie Bloor-High Park požeimio traukinio. Darbo valandos nuo 1-2 v.p.p. iki 7-8 v. vakaro. Kreiptis tel. 763-6498 Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Anelė Gataveckienė tel. (416) 535-0164 arba Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496.